

De his q̄ facti s̄ bigami de siue interpretat̄e ī mino-
ribus. Secus in maioribus. Et fm̄ ge. ibi. ille ter. lo-
quit̄ s̄ bigamus laicus. nō aut̄ monachus. nam isti
gaudet̄ p̄uilegio clericali. Ad ob. ter. lxxiiij. di.
q̄ s̄q̄s. vbi d̄i bigamū esse nudatū oī p̄uilegio cle-
ricali. 7 laicā solū h̄re cōmunionē. Et sic v̄ q̄ biga-
mus nō possit esse monachus. R. Jo. an. in regu-
la delictū. in mer. q̄ erit laicus p̄fessus: q̄d esse p̄t
t. ex eo. de elec. li. vi.

Calix nō debet esse de
ere: aut auricalco: aut cupro: aut plūbo.
q̄. p̄ter eruginē ista vomitū p̄ccant:
nec d̄ lignor. p̄ter potos. ne sub̄ntret sanguis. nec
de vitro. p̄ter fragilitatē: nec de lapide: p̄ter eius
ineptitudinē. de pie. di. j. vasa. r. c. 7 calix. vbi d̄r q̄
tā calix q̄ patena d̄nt eē de auro: v̄l argēto: v̄l stan-
no. Et q̄ de his t̄rj tribus mētionē facit: oēm aliam
materiā p̄bibē v̄. l. 3. asten. li. iij. d̄ mente Rod. di
cat q̄ sub stanno intelligit̄ plūbus. Et no. fm̄ De.
d̄ pal. q̄ si calix argēteus cōsecratus postea deame-
tur indiget cōsecratōe. q̄ p̄secratio fit in sup̄ficie.
Nota t̄i q̄ si calix deaurat̄ p̄secrat̄: l. 3. postmodū
dep̄dat̄ auz. nō p̄ter hoc v̄ de nūo cōsecr̄ andus:
nec est s̄le in eo: sicut in pietē ecclesie q̄ decrustat̄
indiget recōsecratōe: nā in positōe auri. q̄d ita s̄-
tiliter ponit̄. nō v̄ q̄ sit ita p̄secratio in sup̄ficie ip̄i-
us: q̄n remaneat in argēto. Et ita fuit p̄luetudo.
Larcer. vide s̄. accusatus. 7. j. in carceratus.

Casus fortuitus. Quid sit:
Dic fm̄ panoz. p̄ glo. in. c. vnico. de co.
q̄ est inopinatē rei euentus q̄ p̄uideri n̄
p̄t. Vbi d̄ diligentissimus p̄uidisset. non est casus
fortuitus. Pone exemplū. Domus tua minabat̄
ruinā. domus corruit 7 interfecit equū tibi cōmo-
datū. certe nō p̄t dici casus fortuitus. q̄ diligentis-
simus repasset domū: vel ibi nō habitasset. Si aut̄
domus nō minabatur ruinā: sed impetu tempe-
statis valide corruit: nō ē tibi ip̄utādū. Et ista faci-
unt ad. q. Nūq̄d furtū cōputē inter casus fortui-
tos: Glo. iur̄. cuius reperit̄ur contrarie. S. 3. cō-
muniter tenet̄. q̄ aut p̄ violētiam fuit tibi res iur-
tracta. et est casus fortuitus. Intellige q̄n non fui-
sti in aliqua culpa. puta. q̄ non transibas p̄ loca pi-
culosa. Si autē cōmitat̄ furtū clandestine. Et tūc
si ab ea p̄sona a qua etiā diligentissimus non p̄ca-
uisset. puta ab vxore: vel filio. 7 est casus fortuitus
Secus si ab ea p̄sona a qua diligentissimus p̄ca-
uisset. puta a vili famulo: vt in. l. q̄ fortuitus. L. d̄
pig. act.

Contrā ex pacto veniāt casus fortuiti: Glo. vbi s̄
dicit. q̄ in cōtractu nō tenetur quis ex generali pa-
cto. Sed o. q̄ casus fortuiti specialiter numerent̄
S. 3. accursus in. l. sed 7 s̄ q̄s. S. quesitum. ff. si quis
cau. quem sequit̄ Jo. an. dicit. q̄ aut nullus casus
fortuitus fuit exp̄fessus. et nō valet generalis obli-
gatio. ne q̄s sub inuolutione verborū renūciaret ei
iuri: cui non esset in specie renunciaturus. Et hec
opi. placet Panoz. Si v̄o aliqui casus fortuiti fue-
rūt specialiter enumerati. et secuta fuit clausula ge-

neralis. puta. 7 de omnibus alijs. tunc tenet etiaz
in non exp̄fessis. optime ad hoc facit ter. in. c. q̄ ad
agendū de pecu. li. vi. Bar. t̄i in. d. S. quesitum v̄
detur velle. q̄ sub illa clausula generali veniunt ca-
sus consimiles exp̄fessis. non autem maiores. quod
satis placet Panoz. quia in odiosis clausula gene-
ralis non comprehendit maiora exp̄fessis vt ē ter.
notabilis in de. non potest. de pecu. Secus de nō
odiosis: vt in constitutione pcuratoris. in qua ex-
p̄fessis aliquibus requirunt̄ sp̄ale mandatū: 7 sub
iecta clausula generali veniūt maiores casus exp̄-
fessis. vt notat Inno. in. c. sedes. de rescriptis.

Contrā aut̄ renunciatio generalis firmetur iuramē-
to vel saltem iuramentū sit obligatorū: Jo. an. d̄
cit. q̄ nō. quia renunciatio generalis nō valet ex de-
fectu consensus. q̄ nō v̄r: q̄ ille consenserit de casu
bus nō exp̄fessis. Sic iuramentū nō obligat ultra
consensum. facit. c. pe. r. c. c. quinquaginta: de iuratur.
7 est notabile dictū. Et credo q̄ in foro p̄niali: q̄s
obligetur fm̄ suū cōsentum.

Cessatio a diuinis. vide. j. interdictū vltimo.

Citatio. Citari p̄t q̄s ex cā i p̄ma
citatione. per terminum breuem 7 peni-
toniū. Sed nisi necessitas vigeat: non de-
bet quis moneri vel citari nisi tribus edictis: vel
vno pemptorio: q̄d cōtinere debet tātū t̄ps quan-
tum tria edicta: extra de dila. c. j. vbi de hoc in glo.
7 tale pemptoriū habet vim trine citationis: vt
in. l. tres denūciationes. L. quō et q̄i iij.

Cubicūq̄ agitur ad penaz incurrandam: 7 iur-
ra exigunt trinam monitionem: nunq̄ citatio etiaz
pemptoria habet vim trine citationis fm̄ Joan.
an. in. c. et tue. de de. non re. Ratio quia in penali-
bus verba debent stricte intelligi et proprie. nō at̄
fictē et large. vt in. c. in nostra. de iniur.

Citatus non comparens etiam in primo termi-
no: debet condemnari in exp̄s. factis per aduer-
sarium. nec d̄ expectari vt sit p̄tumar in sc̄da 7 ter-
cia citatione: vt vult Bar. in aut. q̄ semel. L. quō 7
quando iudex.

Citatio facta die feriata ad diem non fe-
riatam valeat: Rū. Panoz. in. c. si. de fer. fm̄ opi-
nionem Jo. cal. d. car. d. an. et Bar. in. l. j. S. nun-
ciatio. ff. de no. oper. nun. concludit. q̄ de iur̄ not̄
valet talis citatio p̄. l. dies festos. L. de fer. vbi d̄-
citur q̄ silere debet horrida vox preconis: et Pa-
noz. intelligit non solū in ferijs introductis ad bo-
nozem dei. sed etiam in alijs introductis in fauorē
hominum. etiam idem putat in repentinis: nā im-
perator mandat eas sub eadem veneratione obser-
uari qua solennes. vt in. l. omnes. L. de fer. Et cō-
cludit Panoz. q̄ nullus actus istorū trū p̄t fieri
die feriata. s. p̄ceptum de citando. executio p̄ce-
pti. s. actus citationis. 7 processus qui fit vigore
citationis.

Citatio autem valeat citatio facta die non feri-
ata pro die feriata: Rū. Panoz. vbi s̄. post cal. et
Spe. 7 Jo. an. dicit. q̄ si ponitur. v̄q̄. potest in q̄
libet die. j. festum comparere. Secus vbi simpliciter
citatur: vt simpliciter compareat tali die que ē

feriata. tunc enim prius venire non potest: nec debet. et illa die venire non tenet. et sic necessaria est noua citatio. et hanc opinionem tanquam verissimam teneas; quicquid senserit. d. An. Nec Panor.

¶ An in snia lata contra non citatum teneat? Lar. in de. pastoralis. de re iud. in. §. denique. dicit. quod aut nullo modo fuit citatus. aut sic. Primo casu est nulla de ma. et obe. inter quatuor. Si autem aliquo modo fuit citatus: aut legitime: aut non: aut dubitatur. Si legitime: snia valet: si alia sunt rite gesta. si tamen citatus non fuisset: cotumax vere. sed ficte. subuenit sibi p. restitutionem. de re iud. cum bertoldus. Si non legitime. videtur quod debeat haberi p. non facta. de electi. bone. ij. Si dubitatur. dicit Paul. quod presumitur pars citata: si snia transiit in rem iudicatam. Nota tamen Panor. in c. cam que. de Rescriptis. et in c. cum sit. de ap. quod in facto notorio potest ferri snia contra absentem non citatum cum certum est absente nullam proptere defensionem. Citatio enim fit ut se defendat. nec in huiusmodi notorijs requiritur ordo iudiciarius.

¶ An corpaliter impeditus. teneat per alium comparere? Panor. in c. in noie dñi. de test. dicit. quod non et actus gestus eo absente p. inde est acti non fuisset citatus.

¶ An iudex ecclesiasticus possit denunciare aliquem excoicatum illo minime vocato: nec aliter prius declarato quod incidit in sniam excoicationis? Rñ. Panor. in c. peruenit. de ap. dicit quod ubi excessus non est notorius. dicitur illi prius vocare et reape eo p. p. banone sup facto. et postea constituto de facto declarare illi incidisse in sniam excoicationis. hoc pbat in c. cum fm. de here. li. vj. vbi p. quod si allegatur quod incidisse in sniam iuris. non dicitur iudex prius pcedere ad executionem. quod diu declarauerit illum incidisse in sniam iuris. Ab hac tamen declaratio poterit appellari. quod licet non possit appellari a snia iuris: ut in c. q. de appel. potest tamen appellari a snia iudicis declarantis. quod illa declaratio est snia huiusmodi iuris. Si vero excessus est notorius. tunc non oportet quod hec solennitas adhibeat. sed potest eum denunciare absque alia citatione.

¶ Quid dicendum de consuetudinibus quarundam religionum que habent ut multoties etiam ex leuib. causis priuenter fratres platuris: p. fessionibus et huiusmodi absque alia monitione vel citatione priua: et absque alia ordine iudiciario: nunquid valeant huiusmodi gesta p. eos? dic iuxta nota. p. doct. et Panor. in c. cum spali. et. c. q. de ap. et c. qualiter et qñ. el. ij. de accu. quod in religiosis non est seruandus ordo iuris vsq. quaque. i. ad vnguem ubi ergo dicti religiosi habent iuxta regulam et constitutiones: vel consuetudines eorum: ut ex sola infamia notari: vel sibi tenerent cedere platuris: sicut dicitur de p. dicatoribus cartusensibus qui ex sola infamia notati cedunt generali suo. Dicendum est quod platus eorum possit ex dicta infamia scandalosa vel euidetia facti. etiam sine citatione aliqua illos priuare a ministratioe vel officijs eorum. Scdm enim Hen. de gan. in quolibeto suo tantam habent subditi religiosi iurisdictionem et auctoritatem: quantam dant eis plati sui et non plus. Non enim habent velle nec nolle: ut in c. si religiosus. de elec. li. vj. Ideo eis resistere non licet:

nec appellare quod diu plati pcedit fm iura coia: vel constitutiones. vel consuetudines eorum: ut notat p. doc. in c. cum medicinalis. de sen. ex. li. vj. et maxime Zap. et habet tex. de hoc in c. rephabilis. de app. Ad hoc facit quod notat glo. quam sequitur Panor. in c. cum spali. quod dispositio. c. sacro. de sen. ex. non est necessario seruanda in religiosis contra suas obseruantias spales. quod est dictum singulare fm Panor. et dicit hoc pcedere. vbi regula vel constitutio religiosorum daret certum modum: seu ordinem in excoicando religiosum. ut satis sit seruare illum ordinem regule: seu constitutionis ipsorum religiosorum quod multum bene notabis. Hoc idem tenet f. de. consilio. cy. vbi dicit. quod valent consuetudines. per quas sine iuris ordine. etiam ex leuib. causis religiosi viri ex suis locis et administratioibus amouent. allegat. d. c. qualiter. et d. c. cum spali. et de sy. p. tuas. Addit tamen vnum valde notabile. quod pena expulsionis: p. nationis. et remotiois quorum incipit a crimine. et tunc habet locum quod dictum est. f. quod sine monitione possunt amoueri. Si vero a cotumacia vel inobedientia: tunc vt locus sit pene: necessaria est monitio. Nec Hen.

Clericus. j. Communiter. Que rit quid comprehendat appellatione clericorum? Dic fm Panor. sup Rubrica de vi. et ho. de. quod largo sumpro vocabulo veniunt oēs in quacumque dignitate sunt positi. ex quo sunt clerici ad seruitium dei. unde omnes qui non sunt laici. dicuntur clerici. xij. q. j. duo. Dicuntur enim clerici. a clericos grece. quod est sacerdos latine. quod sunt electi ad sortem dñi. Priuilegium ergo attributum simpliciter clericis comprehendit omnes clericos cuiuscumque ordinis vel dignitatis sint. nam si est episcopus. ergo clericus. Sed in materia odiosa appellatione clericorum non credo comprehendit episcopus. nec etiam clericos exstetes in dignitate. vide de hac materia singularia s. Absolutio primo. Et ex p. dicitis potest inferri vnum notabile fm Jo. an. in c. Johannes. de cleri. coiu. quod appellatione laicorum in materia odiosa: non veniunt clerici coniugati. Et hoc facit fm eum. quod si statutum est certo casu excoicari laicos. non comprehendit clericos coniugatos. cum materia sit odiosa. et illi non sint puri laici. sed quedam spes mixta. facit. c. statutum de elec. li. vj.

¶ Clericus debet deferre rasuram in modum corone s. et tonsuram capilorum ab infra. Et p. huiusmodi tonsuram quis constituit clericus. tamen quod diu habet solam primam tonsuram: vel minores ordines p. si voluerit deserere clericatum. Si tamen clericus etiam in minoribus habeat beneficium. tenet portare tonsuram. aliter peccat mortaliter. quod dignus anathemate de. vi. et ho. de. si quis. Vbi etiam dicit Panor. per glo. in de. attendentes. de sta. re. quod etiam moniales debent habere tonsuram in parte inferiori. Ita quod eis p. dicitur crimes vsq. ad aures. Sed clerici debent habere rasuram in parte superioris. et tonsuram in inferiori. Et sic non debent nutrire comam. Et si fecerint fecerint excoicari debent. d. c. si quis.

¶ Clericus debet esse ornatus duplici ornamentis e. iij

Clericus. ij.

sez interiori & exteriori. Interius ornamentū. consistit in virtutibus. quibus debent esse ornati clerici. Exterioris ornamentum consistit in quatuor. Primo in incessu. vt maturitatem p̄tendat. & alijs sensibus corporis. Secundo in habitu. vt non deferant vestes incisas & lingulatas. s. frapas ad modum ioculatorum. nec varij coloris: neq; rubeas nec virides. hi enim duo colores sūt clericis interdicti: vt in. c. clerici. eo. ti. Et in de. ij. eo. tit. p̄hibet. ne etiā caligis rubeis vel viridibus publice vranf. vide tamē pulcrum dictum. Host. in. c. antiqua. de p̄uul. q. panni rubei & frena & calcaria deaurata et silia ornamenta sunt insignia pape. & sui legati: cum p̄ficiat ultra mare. Et quo inferit q. etiā cardinales non p̄nt de iure cōi vt h̄mōi coloribus & ornamentis. Conseruado t̄i habet opposituz. Et forte eos excusat. ex quo papa videt & non reprobat. Nam ista sunt de iure positio. Nam olim clerici portabant vestes partitas. Et ex p̄dictis etiā colligit q. nō t̄i clericis: immo nec laicis licitum est deferre h̄mōi deaurata: nec p̄ sua p̄sona: nec p̄ equis suis. Et est rō. q. h̄mōi ornamenta sunt ornamenta p̄uipis: quib; p̄uati vt nō debent sub pena capitis vt. l. ij. c. de vesti. olobo. l. b. xj. Et hanc rōnem sequit̄ tex. in. l. temperent. eo. ti. Mulierib; aut̄ indubium est: q. possint vt p̄dictis: sine pena p̄dicta. qd̄ quidā putant verum in matronis & nobilibus nō in omnib;. Quidāz etiā habent ex p̄uilegio vt milites & doctores. & s̄i milites gaudētes. ex q̄ dant sibi in signum. Et p̄t̄ introduci de consuetudine. Item vestes clericorū nō debēt esse nimis longe. nec nimis breues. Item nec de serico. sed de lana nō nimis p̄ciosa vel vili. xij. dist. s. j. Et no. q. ex cā timoris: p̄grinatōnis: vel alia s̄i: licitum est clericis habitu transformare. xj. q. iij. epi. et extra de vi. & ho. de. clericis. el. ij.

Quicumq; aut̄ clericus virgata vel partita veste vt̄ publice sine cā. si b̄ficiatus est: est suspēsus a fructuum p̄ceptione p̄ sex menses: si nō est b̄ficiatus. & est in sacris citra sacerdotium p̄ idem t̄ps est inhabilis ad b̄ficiū obtinēdum. Si autēz habet dignitatē vel b̄ficiū cum cura. vel est sacerdos: aut religiosus: est suspēsus p̄ annum a b̄ficio. & p̄ idem est inhabilis ad obtinēdum qd̄ cumq; b̄ficiū ecclesiasticū: vt in. de. qm̄. de. vi. et ho. de. tercio p̄sistit clericorū ornamentuz in cibo. q̄ro in potu: de q̄ vide no. p̄ doct. in. c. a crapula. de vi. & ho. de. vbi d̄. q. clerici vinum temperent. et a vino se temperent. & q. clericus debet esse contentus trina potatōe: vt dicit tex. in. c. qm̄. xliij. di. Quod t̄i intelligit qm̄ appetitus naturalis vltra non exigit.

Clericus. ij. sez q. clerici a quibusdam actib; secularib; sūt remoti. nō enim debent intendere negociatōni: vt. e. ti. clericis. el. ij. vbi. cōm̄ercia secularia nō exercent: maxie inhonestā. Et p̄pter illud verbū maxime. dicit Pano. q. etiā honestas negociatōes nō p̄nt exercere. Sed hoc verū qm̄ clerici nō indigent nam tunc p̄nt vt̄ honestis negociatōib; querere

victū manib; xij. dist. clericus. & in. c. j. de cele. miss. Et cōtra clericū negociatōre: vide tex. in. c. negocia. tore. lxxvij. dist. vide etiā tex. in. c. puenit. lxxvj. di. vbi d̄. q. cā lucri nō debent cōducere possessiones aliorū. & ibi etiā h̄. nūquid possint esse tutores pupillorū. vbi p̄nt suscipere tutelā a legib; impositas. Sed & curā orphanorū & viduarū q̄ in defensione sunt. aut earū p̄sonarū q̄ maxime indigēt adminiculo ecclesiastico. Et vide qd̄ notat in. c. j. ne cler. vel mo. vbi d̄. q. clericus p̄t̄ negociari. p̄pter necessitatem. Intellige qm̄ aliquid opat̄ ex suis manib;: vel emit rem: vt inde habeat materiā reducēdi ad aliquas formas. nō em̄ d̄z emere rem. vt eam integrā p̄ maior p̄cio vendat. & vide ibi glo. in ver. cōductores. q. si clericus succedit cōductori. licite p̄t̄ stare in illa cōductōe vsq; ad p̄finitū t̄ps locatōnis.

Clerici non debent ministrare in taberna. nec in ea comedere vel bibere. nisi cā necessitatis in p̄grinatōe. xliij. di. nō optet. & c. nulli. & c. clericis.

Clerici goliardi: aut buffones. i. ioculatores. si hoc p̄ annum exercuerint. carēt omni p̄uilegio clericali ipso iure. Et d̄z mō si minor t̄pe & tercio moniti nō respuerit: vt in. c. vnico. e. ti. li. vj. Et no. fm̄. Be. ibi. q. vbi canon imponit penā ipso iure ex facto negatiuo. nō requirit̄ monitio. qm̄ illi addit̄ certū t̄ps: vt ibi si nō desistat infra annū. & requirit̄ in hoc casu annus cōtinuus & integer. Et ex hoc no. q. vbi lex vel statutū dat certū t̄ps. ad hoc vt pena cōmittat̄. Intelligit̄ de t̄pe continuo.

Clerici qui carnificū: macellariorū. seu tabernariorum officium publice faciūt & p̄sonaliter exercēt. si tercio noiatū moniti nō desistat. seu reassumant et sunt p̄uigati. p̄dūt p̄uilegiū clericale oīno. Nō cōiungat̄ vō. si nō incedūt vt laici. p̄dunt in reb; t̄i Et si oīno incedūt vt laici in p̄sonis p̄uilegiū clericale q̄d̄m p̄missis institerint. coipso amittūt: vt in. de. j. e. ti. Et no. fm̄. Lar. ibidē in ver. tercio moniat̄. q. vbi requirit̄ trina monitio. nō sufficit vnū p̄emptorū. & requirit̄ q. dicta monitio fiat noiatū. et iō nō sufficit generalis. de quo. j. Excoicatione. xxy. nec sufficit q. h̄mōi admonitio fiat ante exercitiū. nec sufficit simplr̄ monere vt desistat. s̄ requirit̄ vt fiat clerico tale officium exercenti. Et p̄ hoc dicit Lar. ibi. q. si fiat monitio clerico tabernario vt desistat & exerceat officium carnificis vel macellarij. non erit locus pene. Et sic requirit̄ ad hoc vt sit locus pene q. clericus monitus exerceat illud officium a quo monitus est desistere.

Quid si clericus exerceat p̄dicta officia occulte. vel nō p̄sonaliter. an sit locus pene? Glo. in ver. publice dicit q. nō. & dicit q. illa duo. s. publice & p̄sonaliter cōiunctim requirunt̄. Si ergo occulte vel p̄ alium hoc exerceat. cessat pena. s̄ nō culpa. quam glo. singulariter: no. p̄ intellectu capli. mulieres. de len. ex. p̄ quē text. iuncta hac glo. terminat̄ qd̄. An p̄ statutū quo ponit̄ maleficiū teneat̄ mandans? Et videt̄ q. nō. q. mandās facit t̄i fieri. verba vō statuti requirit̄ q. vere fiat. ff. de ne. gel. l. iij. s. hec verba. Contrariū. p̄bat̄ ex. d. c. mulieres iuncta hac glo. vt dicamus q. teneat̄. nisi in statuto p̄uicet̄ t̄i is qui p̄sonaliter faceret. Ad cōtrariū dicit̄ q. hic nō

est interpretatio. sed potius extēsiō ex mēte legis. qz mandās vere dī facere. d. c. mulieres. Sed Be. in c. j. e. n. li. vj. dicit qz aut clericus vult hīc tabernā vt psonaliter ibi administrēt i artificijs etiā honestis Et hoc est p̄bitū. xliij. di. nulli. Aut vult administrare in artificijs clerico p̄missis. z tunc p̄t hīc vt in glo. in. d. c. negociator. Aut vult hīc tabernā non vt psonaliter administrēt. sed locare alijs qui exerceāt ibi sua artificia. Et hoc nō est ei p̄bitū. Et p hoc etiā facit ter. in. c. significantes. de ap. vbi canonici habebāt stallos. vbi carnes incidebant. qd̄ no. qz semel defendi vnū clericū qui in domibz ecclesie renuerat tabernā vendēdo vinū qd̄ recollegerat ex possessione ecclesie nō tñ administrauerat in p̄ria possē. h. p̄ aliū. Idē Be. Et hoc videt cōsonare ter. qui nō sine ministerio dicit psonalr. Et si voluisset p̄bitere etiā p̄ aliū posuisset. de deci. ad audientia. marie qz h̄mōi officia ex se nō sunt p̄bita nec iure diuino. Credo tñ qz si clericus psonaliter exerceat. h. p̄ alio. qz teneat hac de. qz subest honor z vtilitas.

Clericus piugatus si p̄traxit cū vnica z ygine z deferat tōiurā z vestes clericales. retinet p̄uilegiū clericale in duobz. s. qz p̄uicēs euz est ex cōdicat. z qz non p̄t dīstrīngi nec condēnari a iudice seculari. nec ciuilit̄ nec criminaliter. In ceteris vō non retinet. Item si nō defert tonfurā z habitū. in nullo retinet. extra de de. coniug. clerici. li. vj.

An autē indistincte sit verū qz clericus piugatus nō possit p̄dēnari a iudice seculari? Distingue. nā in cā criminali. siue illa cā intēct̄ criminalr. hoc est qū agē ad penā corpālē. siue ciuilit̄ hoc est ad penā pecuniariā. neutro casu p̄t puniri a iudice seculari. In cā vō mere ciuili. Job. an. in. d. c. vnico. tenet qz clericus cōiugatus p̄t puniri corā iudice laico. quē sequit̄ Jo. cal. z Be. in. d. c. vnico. qd̄ nota.

An autē clericus piugatus p̄ debito pecuniario possit detruēdi in carceribz? Be. ibi fm Zap. tenet qz nō. eo casu qd̄ gaudet istis p̄uilegijs. p̄ iudicē secularē. etiā si sit casus qz laici possunt licite detineri. qz iste ter. reseruat istis clericis p̄uilegiū canonis eo mō qd̄ p̄ius p̄ma iura habebāt. qz in nullo dimiuit. h. p̄ iura antiq̄ detineri nō poterāt sine pena ex cōdicatōis. vt in. c. ij. de fo. ppe. ergo nec hodie.

Quid autē si iudex laicus nō dīstrīngit istū clericum. h. condēnat eū tñ p̄ crimine. an incurrat ex cōdicatōē? Be. fm Zap. ab. tenet qz non. qz ex sola p̄nunciatōe sine nō incurrit quis ex cōdicatōē.

Quid si sit p̄suetudo p̄ticulari i loco qz gaudet etiā in alijs. an sit sublata p̄ istū ter? Jo. mo. tenet qz nō. qz iste ter. nō tollit p̄trariā cōsuetudinē. ergo stabit p. c. j. de consti. li. vj. Jo. an. tenet contrariū. Sed Be. reducit istas opi. ad p̄cordiā. qz aut constat vtētēs hac immunitate voluisse hoc facere aīo et intentōe inducēdi nouā p̄suetudinē separatā a dīspōsitōe iuris cōis z tunc valet illa consuetudo hodie. Et ita p̄cedit opi. Jo. mo. Aut constat qz non faciūt aīo z intentōe nouā p̄suetudinē inducēdi. h. seruare antiq̄ legē. z tunc p̄cedit opi. Jo. an. qz seruare antiq̄ legē. tollit oēm obseruatiā legis hactenus v̄sitate. Aut est dubium. quō

animo fiat. z tūc in dubio nō p̄sumit qz voluerint nouā p̄suetudinē inducere cōtra obseruatiā legis h. tñ ex moribz vtentiū illā. l. approbare. Et addit Jo. an. qz qñ seruat lex antiqua. in dubio obseruātes. nō vidēt hīc animū inducēdi nouā p̄suetudinē q̄ vinculū addat ad dīspōsitōē iuris antiq̄.

An autē clericus piugatus possit eē vicarius ep̄i vel arbiter in cā sp̄nālī? Dic p̄ dīcta qz non.

Clericus. iij. **E**tum ad cohabitatiōē mulier. dic p̄t habet in. c. j. de coha. cle. z mul. qz clericus nō dz retinere in domo mulierem suspectā de incontīnētia. etiā si sit mater vel p̄sanguinea. Et nota fm Panoz. ibidē. qz p̄sanguineas iuuenes als nō suspectas p̄t clericus bone fame in domo retinere. h. extraneas nullo mō p̄t retinere. quantūcumqz als sint bone fame. qz talis cōmixtiō est piculosa. nō sic cuz p̄sanguineis. Et hoc sentit glo. in. c. volumus. lxxj. dis. Idē intellige qz non sit talis consanguinea que habet secum pedisequas.

An autē ep̄s possit secū habere matrē seu aliam non suspectā? do. An. dicit qz nō. sed Panoz. tenet oppositū p̄ ter. exp̄ssum in. c. interdixit. lxxij. di. l. ius ciuile in autentica. ep̄o. L. de ep̄i. z de. aliter tenuerit. tñ ex quo ius canonicū oppositū innuit. stādum est ei. fateor tñ qz p̄mū est honestus. maxime p̄pter clericos cōmorantes cum ep̄o.

Utrum clericus incontīnens z fornicarius sit suspensus. z debeat in officijs euitari? Dic fm no. p Panoz. in. c. v̄sa. z. c. fi. de coha. cle. qz quilibet p̄ mortali p̄ctō est suspēsus q̄tum ad se tñ alios non est suspēsus quo ad alios. nec debet in officio vitari. nisi peccatū sit notoriū. Et notoriū est duplex. s. iuris z facti. Notoriū iuris. dī qñ p̄ sniam conuincit̄ de crimine. vel p̄ confessionē suā sponte factam condēnatus ē. Et tunc nō est licitū audire tālem. z peccatō contrafacientes. Sed dubium est. in notorio notorietate facti. vt quia habet concubinam publice in domo. nec fuit condēnatus. nec in iudicio confessus. tūc est casus piculosus. de qd̄ dicit Panoz. sepius fuisse interrogatum apud homines timoratos. z concludit dimissis opinionibz de subtilitate iuris posse sic distingu. qz aut fornicatio est ita notoria. qz nullam habet dubitationē. sicut videmus in pluribz clericis qui tenent ita publice concubinas sicut vxores. z publice nutriunt filios. ita qz etiā ipsi nō audent diffiteri. z tunc credo qz oīno sit abstīnendum ab eis. sine alia monitione. hoc p̄bat ter. in. d. c. vestra. in fi. ibi. nec habet opis euidentiā. z melius in. c. tua. eo. tit. vbi null fit mentio de monitōe. Item hoc videt p̄bri de directo. in. c. nullus. z. c. p̄ter. lxxij. di. Rē q̄rūt em̄ illa iura solam euidētiam facti. nō aut monitionez a superiore. Item ex contrario sequeret̄ qz nunq̄ vel raro fornicatio posset esse notoria. Si vō fornicatō nō habet istā opis euidentiā. h. p̄t pbabiliter tergiuersari. puta. qz cōcubina bitat cū m̄re clerici. z dicit illā esse pedisequā m̄ris. v̄l qd̄ sile. z tunc requirit̄ monitio. Et hanc putat Panoz. esse mentē iurum: z ista videt esse cōis opinio. Adde tamen qd̄

Clericus. iij.

notat Jo. de san. q. laici nō peccāt audiēdo divina ab hmoi clericis fornicarijs etiā notorijs. q. licz ig. notātia iuris naturalis. sine divini. sit laicis piculo sa. nō nī igno:ātia iuris positivi. cū non teneant il lud scire. vii nō est tutū q. cōfessor dicat eis ius. q. p. hoc magis implicat q. relevent. Nota etiā fm Ar. flo. q. nō solū sacerdos. s. etiā clericus in mino ribz ex notoria fornicatōe est suspēsus ab oibz acti bus ordinū ipso iure. fm Inno. qd. notat Ar. dist. xxxij. S. ad bec. Et tamdiu stat suspēsus q. diu ple uerat in vicio. et interim si exequit officia sua etiāz semel. efficit irregularis. et indiget dispensatōe pa pe fm Inno. et Hosti. vii etiā si cessaret a vicio. et aū dispensationē vnt officio suo. semp peccabit mor taliter. q. ius nouā irregularitates nō cōtrahat. Si aut cum esset suspēsus. nō est executus officia sua. indiget nihilominus dispensatōe. quā poterit face re eps fm Inno. Sed sup his et silibz facta est ma gna inuocatio p. cōsilium cōstancie. de quo vide j. Excoicatio sexto. De hac etiā materia vide. j. ir regularitas. et c. suspensus.

Quoniam aut omne peccatū notoriū inducat pēssio nē seu suspēsiōe a canone. R. d. An. in. d. c. v. a. dicit q. sic. q. vbi peccatū est notoriū. nō est licitum ab eis p. ipere divina. vel ecclesiastica facta. q. omne peccatū notoriū interdicit officii sine dispensatōe. c. fi. de tem. or. Sed Panor. dicit contrariū. et dicit esse tex. in. c. fi. de coha. de. nam tex. ibi se restringit ad peccatū fornicatōis notoriū. Et idē dicit tex. in d. c. nullus. nam opinio. d. An. esset vera si dixisset canon: nullus audiat illius missam. quē scit indub itatē esse in peccato. et nō posuisset spāle in somi catione. Non ob. d. c. fi. de tem. or. q. vbi fateor. q. ipse peccat grauitē celebrando. nō aut alij missam audiēdo. et bec opinio est tenenda. q. cum materia sit penalis. nō debemus eam extēdere. vltra termi nos. p. p. uos vt dicitū est clarissime s. c. arguere. Et p. hoc soluit alia qd. vtrū clericus teneat restituere fructus q. s. p. cepit de bñificio etis in mortalit. Qui dam tenentes opinionē p. dictā. d. An. dicunt q. si peccatū est notoriū teneat restituere q. cum sit suspē sus. p. inde est ac si nō resideret. q. nullum et inutile idē est. Sed tenēdo opinionē Panor. p. dicta non habent locū in alijs notorijs a fornicario. et forteq. etiā in eo nō habēt locū. ar. eius q. notat glo. in. c. pastoralis. de ap. f. q. excoicatio nō subtrahunt red dit. nisi hoc sit exp. s. in snia. Et idē dic in casu nō o

Quis autē dicat toleratus ab ecclesia. Panor. in. c. v. a. de coha. de. ex illo text. dicit q. quis dī to lerari q. nō fuit p. sniam priuatus. nec confessus. nec habet opis euidentiā. qd. etiā notandū. Et sic econuerso habes quis dicat nō toleratus. Et con cludit ibi Panor. q. isti nō tolerati etiā p. euidenti am facti indubitatā. sunt irregulares et suspēsi dire cte a canone. p. d. c. p. ter.

Clericus. iij. **Q**uoniam ad bona rici possint facere testm. v. donare inter viuos. R. d. Panor. in. c. cu. in officijs. de testa. dicit q. quedā sunt bona acquisita intuitu p. sone. pura ex successione cognatorū seu donatōe

amicorū. seu ex industria clericorū. Et d. his bonis pnt clerici libere testari. vt in. c. q. de testa. Et q. col lige q. clericus etiā his ecclesiā. libi et nō ecclesie lu crat. qd. acquirit ex industria. Quedā sūt bona ac q. sita intuitu eccle. v. de facultatibz eccle. et de his nō pnt clerici testari. vt in. d. c. cū in officijs. nec ali ter de ipsis bonis i. alios disponere regulat. vt ibi fallit tū in quibusdā casibz. Primo si rector seu p. latus eccle. tantūde cōtulerit de suo eccle. quantū vult relinq. ex eccle. facultatibz. xij. q. ij. si quis. ij. q. v. si eps. Secdo fallit fm quosdā. si hoc bz p. suctu do. Et quo nota q. valeat consuetudo. vt clericus possit testari de bonis per ecclesiam acquisitis. qd. tamen Panor. indistincte non admittit. s. restrin git ad bona mobilia et modica. Sicut ei valet p. sue tudō vt modica possit donare. vt in. c. ceterū. de do na. Ita dicendū est respectu facultatis testatū. naz si cōsuetudo hiet de rebz magnis. illa esset onerosa eccle. et p. p. s. nō valeret. vt in. c. j. de p. s. u. Respectu aut bonorū imobilū. puto nō sufficere p. s. u. tudinē q. nō pnt illa alienari sine solēnitare. de q. xij. q. ij. sine exceptōe. Valeret tū p. s. u. tudō. vt canonici possent testari de redditibz p. p. i. edis anno sequenti post mortē suā. q. potius p. i. u. d. canonico succes sorū q. eccle. Tercio fallit in donatōe intuitu eccle. quā clericus facere p. t. etiā in egritudine p. s. u. tudinis vt in. c. ad bec. de testa. vbi Vin. ponit notabile. v. bñ q. p. s. u. tudō nō excusat clericos q. oia bona mo bilia acquisita intuitu eccle. dimittit in morte eorū p. sanguineis. Quarto fallit cū clericus vult remu nerare seruitia recepta. tam a p. sanguineis q. ab ex traneis. p. t. em aliq. de bonis mobilibz eccle. i. alios p. s. u. ere. vt in. c. relati. cl. ij. de testa. vbi Panor. dicit q. p. sanguineo dimiti q. nō seruiuit eccle. nec p. laro. nō pōt p. latus aliq. d. p. s. u. ere etiā de mobilibz eccle. Et pondera verbū ibi. aliqua. qd. denotat modera tionē quandā. nō etiā dī oia bona mobilia ecclesie dispensare in egritudine. Itē nota ibidē. q. paupe ribz et religiosis locis sufficit ad erogationē facien dam sola charitas. In alijs aut qui nō sunt paupe res. vel nō sunt loca religiosa. requirit. q. p. s. u. essent aliq. d. seruitium.

Quid autem de clericis nō habentibz admini strationem h. simpli bñficiatis. an possint testari. R. d. Be. in. c. p. s. u. de offi. or. li. vj. dicit p. euiden tia. istius. q. tria. esse vidēda. Primo nūquid recto res et p. lati ecclesiarū faciāt fructus suos. Secdo q. dicunt hie bñficiū cum administratōe. Tercio de quibz fructibz clerici testari possint. Ad primū. Archi. tractat hoc de rescriptis statutum. li. vj. et te net q. clerici non faciant fructus suos qui sup. sunt deductis expensis. allegat. c. j. xij. q. ij. et ita intel lerit Barto. bñ. illum canonem. Et sic patet q. res acquisite de bonis ecclesie nō sunt clericorū. naz clerici debēt illa que sup. sunt necessarijs deductis. pauperibus erogare. als. inique agūt. Et q. acqui sita. sint in p. s. u. sione ecclesie patet. xij. q. j. epi. de rebus. ergo et solus vsus competit eis. f. atetur ta men q. clerici sunt. domini fructuū p. ceptorū. et habent ipsoiū p. p. i. etatē q. tum ad fidem et debita. dispensationē libi et suis faciendā. et istam partem

archi. ge. credit vtr̄: quā optime pbant iura q̄ al-
 legant: nā nō dicūt dñi: s̄ pcuratores, p hoc opri-
 mus ter. xij. q. j. clericus et istud tenet glo. in. c. q̄a-
 nos. de testa. Ad scdm q̄ dicant h̄ie bñficiū cū ad-
 ministratiōe: glo. in d. vt ipos. in. c. ex tue. d. de.
 nō re. vi. velle q̄ oēs plati dicantur h̄ie dispensatō
 nem: et administratiōe. Et ge. p opinione predi-
 cta firmat conclusionem hanc q̄ quicumq̄ habēs
 beneficiū q̄tuncunq̄ simplex in tituli cui sit assi-
 gnata certa dos. talis dicatur h̄ie bñficiū cū admi-
 nistratiōe. Ad tercium de quibz fructibz clericū te-
 stari possunt: glo. hic tenet q̄ si habeat bñficiū cū
 administratiōe. nō p̄t de fructibz illius testari. qd̄
 itelligit de iure cōi. S̄z si hoc disponēt sp̄alis cōsue-
 tudo: vt statutū ecclesie. p̄ q̄ tñ nō nūmū grauarēt
 ecclesie: vlt̄ virtute talis p̄t testari: et statuti pos-
 set. de testa. relatū. el. ij. Secus si talis consuetudo
 vel statutū essent onerosa. de cōsue. c. j. Aut clericus
 nō h̄z administratiōe. s̄ est p̄sonaliter et simplex
 beneficiatus. in d. c. relatū. et iste esse falsum. et v̄ ter.
 d. c. relatū. qd̄ loq̄t̄ in canonico. et sic in h̄ie bñficiū
 simplex et tñ vt ibi p̄z talis nō p̄t testari. hoc fateor.
 s̄ dico q̄ ista glo. hoc nō dixit. s̄ requirit q̄ ad hoc q̄
 bñficiatus possit testari. tria concurrāt. Primo q̄
 nō habeat administratiōe. Secdo q̄ bñficiū sit
 simplex. Tercio q̄ illud sibi obueniat p̄sonaliter tñ
 Et sic: vt tales fructus sint sibi cōcesse rōne stipen-
 dij p̄sonalis. his cōcurrentibz poterit testari. Et ex
 isto inferit q̄ si canonicus h̄z p̄bendā distinctā i ec-
 clesia cū talis dicat h̄ie administratiōe nō poterit
 testari de fructibz talis p̄bende. et iste esse casus ro-
 tundus. in d. c. relatū. et istud exp̄sse voluit Inno.
 in. c. nouū genus. de deci. Et ex his inferit q̄ cano-
 nicus p̄t testari de quotidianis distributiōibus.
 quia distributiōes dant̄ p̄pter stipendium p̄sona-
 le. et p̄ labore diurno: vt in. c. j. de cle. nō re. li. vii.
 de illo denario diurno poterit testari: sicut merce-
 narius et rusticus. de lucro sibi dato pro opeluo di-
 urno. Et ita poterit intelligi ista glo. q̄ talis dicat̄
 quo ad distributiōes beneficiatus simpliciter et
 p̄sonaliter. quia datur pro stipēdio p̄sonali tñ.
 nec habet administratiōe rez. vii. tales distribu-
 tiones solūtur p̄ capitulum: singulis. Et h̄ac par-
 tem videtur tenere Pau. qui dicit q̄ illa q̄ recipit
 clericus intuitu seruicij p̄sonalis tñ. trāsmittit ad
 successores. Et ex his inferitur q̄ si p̄bende nō sūt
 distincte i ecclesia. quia oia veniūt in communi. et
 postea distribuitur singulariter tñ pro quolibet:
 q̄ etiam de istis nō posset d̄ iure testari. Et per p̄e-
 missa decidit. quid de habētibz capellaniis i certis
 ecclesijs ad nutū remouibiles: quia nō datur i titu-
 lum et datur eis pro suo labore certū stipēdium in
 anno i pecunia. An de tali stipēdio possint testari
 dicēdum est q̄ sic. q̄ datur eis intuitu p̄sonae. et p̄
 eorum labore ergo poterūt testari. d. c. quia nos. et
 d. c. relatū. Et isto mō possit alio mō intelligi ista
 glo. nam tales sūt simpliciter et p̄sonaliter bñfi-

ciati absq̄ alia administratiōe. Per p̄missa et decidit
 q̄stio de sacerdotibz q̄ sūt i p̄sortijs ciuitatis: sicut ē
 bononie quia habentes beneficium in ciuitate bo-
 nonie ponūt i quibusdam p̄sortijs et vniuersitatibz.
 et pueniūt se i certis ecclesijs ad certā missam cele-
 brādam et sūt possessiōes illi p̄sortio deputatas: s̄
 quaz fructibz dat̄ tñ veniūt ad illaz missam. An
 de talibz possint testari: et v̄ q̄ sic: q̄ illud dat̄ rōe
 seruicij p̄sonalis. et nō p̄cipalit̄: intuitu ecclesie. bec
 de. i. d. c. p̄nti.

¶ Quid aut si sacerdos est lucrat' multū i missis
 dicēdis: Pano. i. c. cū i officijs d̄ testa. dic. q̄ de.
 voluit: vt refert Ly. i. aut. licētā. de epi. et de. q̄ de
 his possit testari. maxime hoc peccat: qm̄ q̄s exp̄sse
 reliq̄t. p̄ missis dicēdis. c. cū cōtraria opinio de cor-
 cordare v̄. Ho. q̄ si clericus rōne officij seu seruicij
 aliquid lucratus est. puta. q̄ fuit capellanus ali-
 cuius p̄cipis: de hoc potest testari. quasi intuitu
 p̄sonae fuerit acq̄sitū. Et ex hoc infert Pano. ad. q.
 nūquid i relicto. p̄ missis dicēdis debeat canonica
 portio ep̄o: Et dicit attendendas fore p̄ieturas.
 Vtrū. i. relinquēs vel donās habuerit respectum
 ad ecclesiam vel ad p̄sonam: nā forte relinquēs. c. p̄-
 sbytero suo parochiali. p̄ missis dicēdis. nō reliq̄-
 set sibi si nō fuisset. p̄p̄ius p̄sbyter parochialis. Se-
 cus aut si nulla qualitas suggereret ecclesiam fuisse
 cōtēplata: s̄ p̄sonā dūtarat.

¶ Relictū factū nō h̄iit p̄latiōe vel administra-
 tiōe ecclesie: s̄ alis sit bñficiatus: p̄sumit factū intuitu
 p̄sonae. Done exemplū i canonico. nā canonicus
 nō h̄z p̄latiōe nec administratiōem. v̄ in dubio
 reliquēdo canonico. nō v̄ testator: habuisse respe-
 ctū ad ecclesiam. qm̄ nō est verisimile q̄ reliquisset in-
 titutu ecclesie ei q̄ nō habet administratiōe ecclesie. Hoc
 verū nisi p̄ pieturas. p̄baretur cōtrariū: vt i. c. re-
 quisisti. de testa. Hoc Pano. ibi.

¶ Rector ecclesie nec redditus nec oblatiōes: nec
 vota. pretextu ecclesie facit sua. sed omnia cedunt
 vtilitati ecclesie s̄m Pan. in. c. inquirendum. de pe-
 cul. cle. Similiter si industria persone sue fecit rem
 ecclesie meliōrē non potest repectere qui quid im-
 pendit ex industria sua. sed cedit ecclesie. Adde
 men quod notat Inno. in. c. cum inter. de ver. sig.
 q̄ id quod acquirit sacerdos iniungendo p̄nias su-
 is parochianis acquirit ecclesie pro hoc optimas fa-
 cit. d. c. inquirendum.

¶ Queritur. qd̄ est q̄ clericus p̄t aliqua donare in-
 titutu elemosyne de rebus ecclesie: et tamen d̄ illis nō
 p̄t testari: R. Pano. in. c. ad bec. de testa. dat rō-
 nē diuersitatis. q̄ testari morte cōfirmat: vt in. c. cū
 marthe. de cele. mul. Effectus ergo. cōfertur in t̄p̄s
 quo non est futurus p̄latus: s̄ nō p̄t d̄ aliquo di-
 sponere ex facultatibus ecclesie in testamento. S̄z
 qm̄ vult disponere dū viuūt. nō prohibetur: q̄ hoc
 facit tanq̄ administrator ecclesie. Et ex hoc notat
 practicum: quā debet seruare clericus si de rebz ec-
 clesie vult aliqua intuitu elemosyne. vel pro remun-
 eratione seruicij erogare: vt actualiter donet ipse
 dū viuūt. non aut relinquat p̄ferendū post mortē.

¶ Quis succedet clerico ab intestato: Rñ. in bo-
 nis acquisitis intuitu ecclesie succedet ecclesia sed

industria clericū. Et bñfici-
 rector. in. c. de testa. Et bñfici-
 tā bñ ecclesia lib. et nō ecclesie.
 re. vt de fructibus ecclesie. et de bo-
 nificatiōe. c. cū in officio. nec ali-
 i alios d̄ponere regali. vt de
 cōsuetudine de ius. c. q̄a. q̄a. si
 de facultatibz. c. q̄a. q̄a. si
 alle. fm̄ quod d̄. h. c. q̄a. q̄a. si
 p̄valesat. cōsuetudo. videtur
 m̄s per ecclesiam acq̄sitū. q̄
 vultuere non admittit. s̄ r̄
 a. modica. Sicut et vale. q̄a.
 sit donare. vt in. c. ceteri. de do-
 respectu facultatis testatū. q̄
 reio. magnis. illa effect. q̄a. q̄a.
 rer. vi. l. j. de p̄e. q̄a. q̄a. si
 p̄t nō sufficere p̄ntendū
 siue solentate. de q̄. xij. q̄.
 et tñ p̄latudo. vt canonice
 nō p̄p̄dētis anno. i. canonice
 s̄m p̄ndicat canonice. locat
 illi in donatiōe. intant. cōi-
 mā in egritudine p̄stans
 vbi. Pm̄ p̄ntendebit
 s̄at clericus q̄ oia bonas
 t̄e d̄mittit in morte. cōi-
 fallit cū clericus vult rem-
 tam a p̄sonam. q̄ nō ex
 bonis mobilibz. et alio
 i. de testa. v̄ Pano. dicit
 nō seruāt ecclesie. nec p̄nt.
 re. cū de mobilibz. ecclesie.
 qua. qd̄ donat moderata
 la bona mobilia ecclesie
 h̄e nota videt q̄ p̄ape
 it ad eragatione facien-
 s̄ aut qui nō sunt p̄ape
 s̄a. requirit. q̄ p̄sent

in alijs succedunt p sanguine fm ordinē iur. qbus deficientibz succedet ecclia. xij. q. v. c. quicūq. 7 de suc. ab inte. c. j. 7. c. cū dilectus. **M**ora tñ singulare dicitur panor. in. c. relatum. ij. de testa. q. acq̄lita p canonicū intuitu ecclie seu pbende. nō cedūt suc cessor i pbenda. h. capitulo ipius ecclie. **O**bi aut beneficiatus nō est de pgregatione. h. hz bñficiū omnino sepatū. puta q. ē rector ecclie parochialis vel est ppositus. seu archidiaconus nō bñficiatus a caplo. tē bona acq̄lita intuitu bñficij cedūt suc cessor 7 nō caplo. **R**atio diuersitatis est. naz cano nico datur pbenda ex bonis cōibz capitulo pñci palter. vt inde sumat necessaria. nō aut dat vt sit administrator ecclie. **I**deo si aliqua remanēt vl tra pbendā debent cedere capitulo cuius sunt oia bona pbenday. **M**am satis est q. successor habeat copus pbende. 7 capim administrabit bona que sita sicut alia bona p̄munia. Sed in alio bñficiato p se et cōgregationem datur beneficiū tanq. admi nistratori ipius beneficij. seu ecclie. vñ quē admo dū habet administrare bona cōmunia ecclie. ita et hec quesita intuitu ecclie.

Quid si nescit vtrū res fuerint ecclie vel p̄one. **R**ñ. Jo. an. in. c. vt vnusq. de pec. de. facit tria membra. **A**ut. n. constat plati aliqd habuisse tpe sue p̄motionis. **A**ut p̄stat q. nihil habuit. aut dubitat. **P**rimo casu p̄sumendū est. p. possessore. **E**t ideo si heres est in possessione illoz bonoz in cubet ecclie onus pbandi. q. de redditibz ecclie fuerint acquisita. **S**ecō casu cuz nihil habuerit tpe p̄motionis. p̄sumendū est. p. ecclia. vt in. c. j. de pec. de. **P**osset tñ heres fm eū pbare q. ex arti ficio vel aliunde illa bona acq̄lirit. sibi tñ incum bit onus pbandi. q. si ecclia bēat intentionē fun datā et p̄sumptioe iuris cōis. **T**ercio casu cū du bitat. dicit idē. vt p̄sumat. p. ecclia. **P**oterit tam heres pbare plati illa. vel alia bona habuisse tpe p̄motionis. **E**t cū hac distinctione trāseūt cōmuni ter doc. l3. Panor. multā restringat hoc dictū. quē ibi vide.

Utrū clericus possit viuere d bñficio 7 p̄seruare redditus p̄monij. **I**nno. in. c. ep̄s d pbē. tenet q. sic. 7 quotidie allegat hoc dictū. 7 tenet cōiter per doc. nec ob. c. pastor. j. q. ij. loq̄t em fm In. qñ cleri cus veller viuere de bñficio. et anare thesaurizare d p̄monio. **S**ecus aut si vult p̄seruare p̄monij p̄ suis hēditibz. **I**dē panor. ibi t3 q. hodie licite de ricus viuit de fructibz bñficij. 7 p̄seruat p̄monij um heredibz. dūmodo honeste viuat.

Utrū clerici p̄sumentes bona ecclie. teneant restitutiōē facē d bonis p̄monialibz. si hñt. aut sufficit q. ea restituat de fructibz ecclie q̄s habēt vel habituri sunt. **V**ide. j. restitutiō. xiiij.

Utrū clericus d redditibz bñficij possit dotare sorores suas. 7 ei? p̄sanguineas. **R**ñ. panor. in. c. j. de cōba. de. et i. c. p̄uenit. de arbi. de mente. d. **A**n. dicit q. clericus tenet dotare sorores suas si non hñt vñ se dotēt. vñ i laico cōiter tenēt glo. 7 doc. iur. ci uilis q. frat tenet sororē natā ex eodem pie dotare. **E**t dicit L. q. cā dotis est fauorabilior q. cā alim. tomū vnde si tenet in casu necessitatis alere sororē.

Ita 7 dotare. idē et fortius in clerico. q. clericus magis tenetur exercere actū charitatis q. laicus. 7 sic cū bona p̄cia. si non hz p̄monialia pōt dotare sororē. vel aliā p̄sanguineā inopem de redditibz ec clie. **E**t vide glo. in. d. c. j. q. cleri p̄t sustentare p̄sanguineos paupes. quibz potius q. extraneis te nent. lxxvj. di. nō satis. als nō. si diuites sunt vel vt diuites eos faciant.

An aut possint dicti cleri sustentare eoz p̄sanguineos in studio. 7 eos doctorari facere de redditibz beneficior. **D**icit pōt q. sic. 7 vtinā sup̄flua bñficio rū in talibz expendere. 7 honorificū esset. 7 resul taret ad vtilitatē vniuersalis ecclie. q. indiget vris doctis vt in. c. cum ex eo. de ele. li. vj. 7. i. c. de mul ta. de preben.

Utrū clericus q. assumpsit bñficiū. nō aīo cleri candi. h. vt ex eo viuat in iuētute. als nō habuit residendi animū. nūquid sit iuste p̄morus. **R**ñ. Panor. in. c. relati. de cle. nō re. dicit d mente doc. q. nō. **T**amen Hof. dicit q. hoc peccatū tollit per p̄niam. vt in. c. fi. de symo. vult dicere q. nō est ne cesse ad purgandū hoc peccatū dimittere bñficiū sicut in eo q. p̄mouet p̄ symoniā mentalē.

Utrū clericus habens patrimonij in titulum possit illud ad libitū alienare. 7 an in dicta aliena tione debeat interuenire solēnitās q. obseruanda ē in alienatione rez ecclesiasticay. de qua. xij. q. ij. si ne exceptione. Jo. 7 Hof. tenēt q. nō possit aliena ri sicut nec alia bona beneficij spiritualis. fatentur tñ q. illi p̄monio nō adheret ius spirituale qd ad heredes nō sit transmissibile. vnde volunt q. mor tuo clericus extinguat cā priuilegij. quemadmo dū dicimus in fundo dotali. q. l3. matrimonio du rante nō possit alienari. tñ eo soluto. transit ad he redes. **H**of. distinguit. **U**trū patrimonium fue rit p. titulo assumptū vel nō. vt primo casu proce dat opinio p̄dictoz. **S**ecō vero cāu secus. 7 sic trā seūt doc. **E**t nō. ex hac opinione **H**of. q. simplr ordi natus pōt disponere de p̄monio. put vult. **S**e cus si fuit ordinatus exp̄sse ad titulū patrimonij. **S**ed Panor. dicit excludēdū vñ casum. puta q. si iste ordinatus ad titulū patrimonij p̄sequeretur bñficiū sp̄uale. licite posset disponere de patrimo nio. put veller. q. hoc casu cessat rō alioz. cū possit viuere ex beneficio. **S**3 vbi nō habet nisi p̄monij um assignatum in titulum. tunc est maior dubita tio. et **I**nno. in. c. ep̄s. de pbē. sentit q. i alienatio ne illius patrimonij nō requiritur consensus ep̄i. **E**t hec opi. videtur verior de rigore iuris. licet alia sit benignior et equior. ne mendicet in obprobriūz cleri. **E**t si diceretur qd operabitur ordinatio ad ti tulum patrimonij. si illud pōt ad libitum alienari. **R**ñ. q. p. hoc sanlit iuri. vt nō videatur ille pro motus sine aliqua sustentatione. vnde satis est q. habeat vnde viuere possit. **M**am paupertas vo luntaria non reprobatur in clericis. sed necessaria **S**e. tamen in ca. si ep̄scopus. de preben. li. vj. di cit q. clericus p̄motus ad titulum sui patrimonij nō pōt illud vendere. si exp̄sse assignatur eidem sic q. trāseūt in rē ecclesiasticam. **E**t istud etiam te net **J**oan. an. **S**i autē tacite. tunc licet ep̄scopus

etiam non tenentur episcopis vendere: ex quo habet unde vivat. tamen potest illud vendere: licet fuerit assignatum tacite. Secus si expresse: ut dictum est.

Quid de episcopo: qui redeunt clerico de studio: in contemplatione scientie dedit aliquod beneficium. et postea invenit eum idiotam: an possit revocare beneficium? Rñ. Panor. in. c. quis. de eta. et quali. dicit q non. dummodo sciat officium. Jo. an. remittit se ad nota. in Specu. super rubrica. de preben. ubi tractatur predictam. q. Et quid de eo qui contulit vasallo feudum credens qd esset probus vir. et repertum esset contrarium. et pcludit q non potest revocare. quia causa non expressa fuit in mente concepta non viciat tractatum. L. de condi. ob causam. l. si repetendi.

Utrum clericus coniugatus possit habere beneficium ecclesiasticum? Rñ. Panor. in. c. Jobes. de elec. iug. dicit q in hoc sunt opiniones. nam Ab. dicit q de iure coniugatus non potest habere. sed ex dispensatione sic. l. epi. Et sic loquitur dictus text. ibi. Et hanc opinionem sentiunt Hof. phi. et Spe. limitant tamen ut valeat dispensatio episcopi respectu simplicis beneficii. Alij vero dicunt q tunc papa dispensare potest de laico certum est. quia beneficium ecclesiasticum in titulo habere non potest. c. ex literis. de transact. Et de hoc. j. in sequenti. q. Et q tunc papa possit dispensare in huiusmodi clerico coniugato tenet Panor. ibi. quia in materia dispensationis que est exorbitans non debet argui de casibus pmissis ad casus non pmissos etiam si pmissi sunt maiores ut notat Jo. an. in regula que a iur. li. vi. Et ad. d. c. Jo. potest responderi ut loquatur de dispensatione. pape.

Utrum laicus possit habere beneficium ecclesiasticum cum vel prebendam. Dic fin Pan. in. c. maioribus de preben. et iuxta nota. p eum in. c. cum. Ad. d. p. l. i. et p glo. ibi q laicus potest habere beneficium in ecclesia sed non canoniam quasi velut glo. q canoniam sit ius spirituale proveniens ex ipso q aliquis recipitur in canonicum. Prebenda vero est quid temporale debita canonico ratione officii et canonie. Sed huic obviare videt. c. dilecto. de preben. ubi prebenda appellatur ius spirituale et individuum. p concordia dicit q quandoq in ecclesia prebende non sunt distincte. s. omnia bona sunt communia. et p caplin assignat isti unum pdium in prebenda et alteri aliud vel quid simile. Vel etiam sunt prebende distincte. sed non sunt annexe canonicatibus. quia non est ibi numerus canonicorum in istis casibus et similibus. prebenda est quid mere tempore et potest dari etiam laico et sic intellige nota. in. d. c. cu. Ad. Quis prebende sunt distincte et annexe canonicatibus. Ut quia certus est numerus prebendarum et canonicatuum. et quilibet prebenda inheret suo canonicatu. Et hoc casu intellige. d. c. dilecto. na canoniam est quoddam ius spirituale appetens canonico. et sua receptio. nam ratione annexionis prebenda dicitur ius spirituale. quia habetur respectus non solum ad temporalitatem sed ad ius canonicum anatum quod est spirituale. Et talis prebenda non potest sferri laico nisi paucis segetur a iure canonico. Secus quia tales prebende non sunt annexe. Et refert

ppo. in. d. e. cum. Ad. servari in ecclesia sancti Martini carnocensis. ubi assignant aliquae prebende nobilibus ratione paupertatis vel alieni servitij temporalis p hoc. c. possessiones. xvj. q. j. ubi ecclesia potest pauperi cedere usufructum alicuius possessionis.

Utrum puer possit habere beneficium ecclesiasticum vel prebendam. Pro declaracione huius. q. necesse est videre que etas requiratur ad beneficia. et p hoc vide doc. et Pan. in. c. sup. inordinata. de preben. ubi distinguit q aut beneficium est regulare aut seculare. Pro casu si est abbas. tunc abbatissa requirit etas. xxx. annorum. ut in. c. idemnitatis. de elec. li. vi. In abbate vero non requiritur etas expressa. Sed coiter dicitur q requiritur etas. xxx. annorum p. c. cum i. contis. s. inferiora. de elec. ubi regulariter ad qualibet dignitate obtinendam sufficit illud etas nec etas statutu in abbatissa dicitur ad abbatem p glo. in. d. c. idemnitatis. Et q nota. q nullum in abbatissa non trahit ad abbatem nec est eadem ratio in vtrisque. nam ppter debilitatem sexus muliebris requiritur maior etas. Et in regre batur in abbatissa etas. lx. annorum. ut in. c. inuercule. xx. q. j. Si vero episcopus? Et tunc est puetualis huius collegium suble requiritur etas. xxv. annorum. ar. in. de. ne. in. agro. s. ceteris. de sta. reg. Si vero non est conuentualis. Et tunc si huius cura aimatur subdistingue. aut ex consuetudine prior exercet curam p se et huius xxv. annos. qd hoc non colligat expresse ex illo textu. Sans tunc colligit ex mente et ratione aliorum iurum. nam non potest quis exercere curam nisi sit pbyter et non potest quis esse pbyter nisi sit in. xxv. anno: ut in. de. generalium. de eta. et qua. Si vero non exercet p se curam et tunc videtur sufficere etas. xx. annorum. ut in. d. s. ceterum. Aut est prioratus sine collegio et sine cura. et tunc videtur velle sed. ut sufficiat etas. vij. annorum iuxta nota. p glo. in. c. si eo tempe. de rescrip. li. vi. Item quia non potest dici dignitas ex quo non habet collegium. ergo est simplex beneficium. Sed hoc dicitur non putat Panor. verum. Aut enim intellexit de prioratu regulari. et tunc dictum suum est falsum quia si non est professus non potest habere prioratum: ut in. c. nullus. de elec. li. vi. et professus esse non potest ante. xiiij. annum. ut in. c. j. de reg. li. vi. Aut intellexit de prioratu seculari: et tunc dictum suum dependet ex alio. nunquid post. vij. annum possit quis habere ecclesiam non curatam. Et credo q non ut infra dicitur. Dic q si est prioratus non huius collegium nec curam requirit ad minus etas. xiiij. annorum. ar. c. in decore. de eta. et qua. et in. d. s. ceteris.

Venio ad secundum cum beneficium est seculare quo casu dicitur aut est episcopatus. et requiritur q exegerit. xxx. annum. ut huius in dicto. c. cum in contis. Aut est dignitas inferior. et tunc requiritur q attingent. xxv. annum: ut in dicto. s. inferiora. Aut est beneficium curatum: et requiritur eadem etas: ut in dicto. s. inferiora. Et etas tamen dispensat distat in personatu non curato. et tunc sufficit etas viginti annorum. In alijs autem non dispensat. Si vero est beneficium sine cura. et sit simplex: et tunc sunt opiniones Panomite tamen placet opinio Cal. q voluit q si beneficium sonat in nomine rectorie

vtriusque. quod est ecclesia vel capella per se sancta et habens
 clericum ad suum regimen. et tunc ad minus requirit tempus
 xij. annorum. Nam in hoc beneficio rectorie non debet
 requiri tempus. xxv. annorum. quod cum hoc caueat spe
 cifice in curatis. ut in dicto. §. inferiora. videtur aliud
 dicendum in non curatis. ar. c. non de presumpt.
 Nec videtur sufficere etas. vij. annorum. quia cum ta
 lis habeat gubernare ecclesiam indecens est ut talis
 dicatur idoneus qui nescit gubernare seipsum ut in
 d. c. indecorum. Aut non sonat in nomine rectorie. si est
 beneficium in ecclesia. et tunc si requirit maturitatem con
 silij. Exemplum in canonicatu ecclesie cathedra
 lis secundum Henricum de Arcebi. requirit etas. xiiij. annorum. nam
 aut illam etatem non potest sapienter iura tractare. glo.
 tam in d. c. si eo tempore sentit. oppositum per c. ex eo
 de elec. li. vi. Et ibi dicitur glo. quod minor. xiiij. annis di
 citur idoneus ad beneficium etiam ad canonicatum
 ecclesie cathedralis ad hoc. d. c. super in ordinata.
 et de rescript. si eo tempore li. vi. vbi dicitur glo. quod septem
 nes et maiores dicuntur idonei ad beneficia. Cum enim
 tales possunt ordinari. xxviii. di. de hijs ergo et in
 beneficijs intitulari. ar. de pben. cum secundum. nisi acce
 perint talia beneficia que sacrum ordinem require
 rent. hec ibi. Sed Arcebi. rindet quod illud continet di
 sponationem. et quod dispensatione ille fuit promotus in
 casu illius capituli ante. xiiij. annos. et panor. dicit
 auduisse curiam seruare opinionem archiepi. et Henricus
 et dicit de hoc esse textum. non impropiando verbum
 pueri positum in text. d. c. super in ordinata. Si vero
 non requirit maturitatem consilij. tunc sufficit etas. vij.
 annorum. Et hoc casu serua nota in. d. c. si eo tempore. et
 per glo. in. d. c. super. Pone exemplum in pben
 dis clericalibus. nam in multis ecclesijs sunt benefi
 cia pro clericis minoribus. qui tamen non sunt de colle
 gio sed simpliciter beneficiati de hijs beneficijs potest
 pueri istis minoribus.
Queritur quis possit cum bona scientia habere plura benefi
 cia. dicitur secundum Panor. in. ca. cum iam dudum de pben. quod
 aut beneficia requirunt residentiam. siue inspecto iure
 communi. siue speciali statu. Et indubie non est licitum plura
 retinere. Sunt. n. incompatibilia. propter onus resi
 dentie. et hoc est secundum mentem iurum. nam quodlibet bene
 ficium datur propter officium ut in. c. si. de rescript. li. vi.
 Si vero non requirunt residentiam. puta. quod consuetudo
 est in contrarium quod satis valet in simplicibus ut in. c. cum
 omnia de pben. Et tunc aut sufficit vnum ad agrue su
 stentandam clericum et non licet tenere plura propter uti
 litatem propria. imo est peccatum mortale cum sit ibi vicium
 ambitiosis et auaricie occupat stipendia aliorum
 pauperum. ut notat glo. in. c. dudum. de elec. ij. Et
 ita potest intelligi. c. sanctorum. lxx. di. vbi dicitur quod quis
 non potest esse pbenarius et canonicus in diuersis
 ecclesijs. Aut vnum per se non sufficit. et tunc licet te
 nere plura versus ad congruam sustentationem. et sic
 possunt intelligi. c. gra. de rescript. li. vi. et de. gra. e.
 ti. Ibi tamen quidam dicunt quod dummodo non causa auari
 cie vel alia illicita causa quis obtineat plura bene
 ficia simplicia. licitum est etiam sine dispensatione.
 adeo quod non est peccatum etiam si vnum de illis sufficeret pro
 victu. et secus dicendo esset illaqueare plures ani
 mas. Et hoc papa scit et tolerat. c. i. de consuet. li.

vi. et vide glo. in dicto. c. gratia. que dicit secundum In
 nocentium. quod habere plura beneficia non curata. et que
 de pben. vel statuto residentiam non requi
 runt non est peccatum nec contra iura.

Queritur ex predictis potest solui alia questio quotidi
 ana quid dicendum de dominis cardinalibus et
 alijs platis qui habent plures episcopatus et ab
 bantias et alia beneficia pben. data. An hec possunt
 salua conscientia retinere. dicitur secundum Panor. in. c. de
 monachis. de pben. quod si tales habent ecclesias
 pben. data. ut temporalia recipiant. tenentur eccle
 sias conseruare in solito statu. et tantum capere
 et lucrifacere redditos superfluos ut in dicto. c. de
 monachis. Secus ergo si non seruatur ecclesias et ab
 bantias in solito statu. puta. quia erat solita tenere.
 xij. monachos qui officiant dictam abbatiam. et
 nunc non tenent nisi duos vel huiusmodi.

Queritur clericus beneficiatus contrahens matri
 monium perdat beneficium ipso facto. dicitur secundum Henricum de
 an. in. c. j. de cle. ping. quod constitutus in sacris con
 trahens matrimonium. scilicet per verba de presenti non
 est priuatus ipso facto sed priuandus. Adnotetur
 quia causa priuationis elicitur ex. c. quod a te. et c. di
 uersis. de cle. coniu. quia non posset seruire uxori et
 beneficio. Sed in constituto in sacris cessat hec ra
 tio quia non est matrimonium. ideo compellitur di
 mittere uxorem. Si autem clericus non sit in sacris
 sed in minoribus dumtaxat. tunc alij distinguunt
 inter sponsalia de futuro et de presenti. ut primo ca
 su dissolutis sponsalibus possit redire ad benefi
 cium suum facti. l. ea que. ff. ad municip. vbi desp
 sata ante nuptias tractas ante suum non mutat
 domicilium. Et sic effectualiter non dicitur matri
 monium tractum. Secundo casu tunc non recuperat bene
 ficium quia ex tractu matrimonij verba de pre
 senti insurrexit vinculum incompatible cum ipso
 beneficio unde perditum est ius quod habebat in ip
 so beneficio et ideo amplius non dabit regressus.
 Idem si clericus in minoribus contraxit matrimonium
 cum sanguinea in facie ecclesie. postea contra
 sanguinitate ruptum est matrimonium perdit benefi
 cia: cum facto suo ecclesie renouauerit.

Queritur clericus non dicens officium sine causa
 rationabili teneatur restituere fructus quos inte
 rim percepit ab ecclesia. Jo. cal. l. c. j. de cele. mis. co
 cludit quod sic. Adnotetur primo quod propter non resi
 dentiam clericus priuatur beneficio et fructibus bene
 ficij ut in. c. pe. de cle. non re. Nam non dicens of
 ficium effectualiter non residet. ergo etc. Secundo benefi
 cium datur propter officium. ut in. c. si. de rescript.
 li. vi. Sed hoc fortificando. Vbi cum quod aliquid da
 tur ob causam causa non secuta illud potest repe
 ri. ff. de condi. ob tur. causam. quasi per totum. Sed
 beneficium datur propter officium dicendum. er
 go officium non dicendo possunt fructus benefi
 cij repeti. Sed Panor. in dicto. c. j. dicit quod hic opi
 nio est nimis rigida nec eas sequitur do. car. quia
 iure non probatur. Et ad argumenta contraria
 possumus dicere quod beneficium non datur simpli
 citer propter officium. sed etiam ut clericus ex quo
 assumptus est in partem domini viuat de patri

monio tibi z non mendicet. xciij. dif. c. dyaconi. et c. ij. de pbe. Item ppter nō residentia clericus. lz pūct beneficium non tñ reperimus q arctetur ad restitutōem fructū. vt in. c. ex pre. de de. non re. vbi clericus nō fecit residentia per annuz z tñ nō fuit cōpūllus ad restitutōem fructū. Item occasiōe tituli quē habz donec priuatur pcpit fruct? Esti nō seruiuit ecclie dicendo officiu z seruiuit ecclie vniuersali in ordine clericatus. Cōtraria tñ opinio est tutior in foro anime. hec panoz.

Quā dērici vel religiosi de bonis aduenticijs possint libere disponere absq; cōsensu patris. z nū quid pater in his priuēt vīfructu. Rñ. panoz. in c. in pñtia. de pba. dicit q aut queritur de bonis aduenticijs ingressio aut de bonis que prius añ ingressum obuenerant primo casu illa indistincte acquirunt monasterio. qz amplius nō est filius in pñte patris. z sic nō acquirē vīfructus patri d quo dērici et pōne religiosi sunt priuilegiati sup bonis aduenticijs. Ita vt habeant plenā ipoz ad ministratōes. Ita q illud qd est laicis aduenticiū dēricis reputat castreū. vel quasi. vt in autē. pby teros. l. de epi. z de. Et panoz. in. c. cōstitutus. de in inte. resti. dicit hoc esse indubitātū qñ dēricat? adheret tpe delationis bonoz. Et forte idem dici posset in bonis acquisitis prius vt statim p ingressum gaudeant illo priuilegio p. d. auten. Et sic pri uabit pat vīfructu istoz bonoz etiā in vita sua. z est pulcra z noua pñsideratio. Et intelligo hoc qñ filius hoc expresse disponit. als itabdo dispōni auctentice siqua. l. d. sa. san. ec. Nō ob. c. lz. de sepul. li. vj. qz illud loquit in laicis sed nō in dērico seu religioso.

Comodatū est alicu rei ad aliquē spālem vsum gratuita facta pcessio z nō translatio. qz qui cōmodo dat retinet dñum z possessionē. extra. eo. c. vno. Dicit autē cōmodatū quasi cōmodo vtentis datur. Dicit gratuita. qz si interueniat merces pecunie. tunc est locatio. Si autē non interueniat merces pecunie. s; aliud est cōtractus innominat. q fit quadrupl; viczdo vt des: do vt facias. facio vt des. facio vt facias. ff. de pñri. ver. l. naturalis.

Comodatū cōsistit in rebz mobilibus z se mouentibz. z immobilibz silt z i meo; palibus. puta in seruitute habitanti. ff. como. l. j. Ea vō que vsu psumūt vt pecunia cōmodari nō pñt. nisi ad pōpam vel ad ostentatōem. ff. co. l. sed mihi. §. si.

Comodare pōt z ei cōmodari qui pōt z cōtrahere. vñ nō solū platus pōt cōmodare vlei cōmodari. sed etiā yconomus. qz z is contrahere pōt. x. q. ij. hoc ius.

Quid autē si pupillus cōmodet vel ei cōmodet glo. in. l. j. ff. cō. dicit q pupillus obligat et cōmodato p quanto factus ē locupletior. vel si dolū cōmilit. z Bar. ibi notabil; dicit hoc limitando. qz si ab initio nō cōsistit cōmodatū iure civili vel natural. qz pupillus erat infans vel a tutore recepit tunc nullo casu tenetur. qz ab initio non subsistit. d. l. j. §. impuberes. Sed si ab initio cōsistit saltē

naturaliter qz pupillus erat prim? pubertati tñc tenet. quatenus est factus locupletior. vel si dolū cōmilit: vt in. l. j. §. an in pupillū. ff. depo.

Quero qñ pupillus dicatur factus locupletior? Quidā dicunt vt refert Bar. ibi. si nō est factus paupior: qd quidā improbat. sed Bar. dicit q recte intendēdo nō est iusta rēpñsio. nā si pupill? habet rem cōuenitur vt eam restituat z tenetur: qz restituendo nō efficitur paupior. Itē possum? cōmodare que nostra sūt. z etiā res alienas quas possidemus. vñ si fur vel pcedo res alienas cōmodauit. habet cōmodati actionē. ff. cō. l. cōmodare hoc tñ sane intelligendū est. Adale. n. fidei possessoi cōmodari non licet. imo cōmodando furtum cōmittit. sed dicitur posse cōmodare quo ad hoc. vt possit contra cōmodatariuz agere cōmodati. l. ita vt si. ff. cōmo. nisi forte concurrat dñs rei cū legitimis pbatōibz. nā tunc ei oino faciendā ē libera restitutio. l. de fur. l. in ciuile.

In cōmodato. dz restitui ipa res. z hoc est d iurē naturali z non deteriorata.

In autē in cōmodato admittatur cōpēsa. pan. in. c. bonafides. de depo. p illum tex. dicit q sic qz posit spālitatē in deposito. Secus ergo in cōmodato. qz exceptio firmat regulā in alijs. Et hoc vī detur tenere glo. in. l. si. l. co. z hoc vbi debitū sit liquidū. Itē si cōmodatarius in re cōmodata impensas fecerit retentioni locus est. puta. qz equuz sanari fecit. vñ aget ad recuperandas expensas maiores intellige: modice. n. expense pñnent ad eum ff. e. in rebz. §. possunt. Idē Bar. in. l. diuortio. §. impēdia. ff. solu. ma. vbi dicit q si cōmodo tibi equū z tu impendis in eo curando. si quidez modica fuit non repetitur sicut nec cibaria. d. §. pñt. Secus si eēt magna. Idē dicit de impensis factis in seruo curando quod no.

Sz quid erit. si res penes cōmodatariū pereat vel deterior fiat. Rñ. fm Hof. z Ber. aut accipit quis cōmodatū grā sui aut gratia cōmodātis aut gratia vtriusq;. Si gratia sui qd frequentius contingit. tunc tenetur de dolo: lata culpa: leui z leuissima. quia debuit in cōseruādo rem adhibere curam magnā z etiam maiorē q in rebz suis adhibere solebat. si alius diligentius rez illā custodire poterat. Et p declaratōe p̄dictoz videndū est qd sit culpa in genere. z quot sunt spēs culpe. z quid sit quelibet culpa de per se. Et de hoc vide Bar. in. l. quod nerna. ff. depo. z panoz. in dicto. c. vni: co: vbi dicit q culpa in genere est deuiatio ab eo quod est bonum. z per hominum diligentiam p̄uideri poterat. z additur hoc vltimum ad differētiam casus fortuiti qui p̄uideri non potest. extra de homic. iohannes. Ad secundum dico q tres sunt species culpe. scilicet lata. leuis. et leuissima. Quo ad terciū dic q lata culpa est deuiatio incircūspecta ab ea diligentia q communiter sciūt homines illius professionis. vnde ignorare quod cōmuniter sciūt homines illi? professionis. vnde ignorare quod cōmuniter scitur est lata culpa. Et dicitur incircūspecta vt differat a dolo qui est insidiosa machinatio. Et si seriose deuiaret ab illa

Comodatū

Diligentia esset in dolo. Et dicitur incircumspecta. i. inconsiderata. Pone exemplū comodari tibi librum quem inconsiderate dimisisti super bācho ante domū. tūc fuit subtractus. nam certe fuisti in lata culpa. quia cōmuniter homines tue professionis vel conditionis non fecissent. Leuis culpa est dematio incircumspecta ab ea diligentia quā habent cōmuniter homines diligentes. et dicitur cōmuniter diligentes vt differat a lata culpa. Ex emplum comodatarius reposuit rem comodatā in camera sua et recessit relicto ostio aperto. Leuissima vō culpa est dematio incircumspecta quā habent cōmuniter homines diligentes et diligentissimi. Vnde si diligentissimus sciuisset p̄cauere et tu non p̄cauisti es in culpa leuissima. vt si comodatarius rem in archa reposuit sed non firmavit. De casibus autem fortuitis quos etiam diligens et fidelis homo p̄uidere non posset comodatarius non tenetur nisi in tribus casibus. Vnde est si casus ille sua culpa accidit. vt si equū tibi comodauit. vt duceret ad villam et duristi ad bellum. Et ideo si aliquo casu equus perijt p̄iudicium tuum erit culpa. n. tua casum p̄cessit ac fuit ordinata ad illum casum. Secundus casus est si pactū interuenit. tunc. n. de casibus certis et determinatis et in pacto expressis tenetur. vel si aliquibus specificatis secuta clausula generali tenet ad casus cōsimiles non autē maiores. Et ideo optima cautela ē vt comodans obliget comodatarius ex pacto expresso de casu fortuito enumerando sp̄aliter et expresse aliquos casus de maioribus quo casu tenebitur comodatarius de omni casu fortuito. Tertius casus est si mora p̄cessit casus. d. c. vnico. Si vō quis accipit comodatum gratia comodantis quod raro accidit. vt cum quis ornamenta comodati sue sponse vt ornatio ad se ducatur. tunc tenetur tūc de dolo et lata culpa. ff. e. si vt certo. §. in terdum. Si autē comodati fiat gratia vtriusq. i. comodantis et comodatarij. vt cum eōdem amicum inuitamus et tu curam eius rei suscepisti. et ego argentum tibi comodauit teneris de dolo et lata culpa et leui sed nō leuissima. ff. e. in rebus. §. at si. Et iste ideo non tenetur de leuissima quia non recipit tantū beneficiū sicut ē in comodato vel alio contractu qui fit gratia recipientis tūc. Similit̄ in comodato vel contractu qui fit gratia dantis tūc nō tenetur nisi de dolo vel lata culpa quia non est sibi beneficiū.

Comodans tenetur comodatario si tenetur comodans vasa viciosa. propter quaz cauaz vinum vel oleum effusum est. ff. e. In rebus. Secus dicunt doct. in locato. tenet. n. locator ad interesse etiam si ignoranter locauit vas viciosum: vt in. l. sed addes. §. j. ff. loca. Et idem in vendito nisi sit vas viciosum vicio occulto teneris ad interesse non solum respectu precij. vt est tex. notabilis tenetur. ff. d. act. emp.

Querit̄ de. q. notabili an si res comodata traditur extimata faciat transire periculum. Rñ. bar. in. d. l. si vt certo. §. nunc videndum post glo. dicit q. p. extimatōez addicitur gradus. et hoc in cō-

tractibus de quoz natura non est vt transferatur dominium. vt in comodato deposito et similibus vt si comodatarius tenebatur tūc lata. modo tenebitur de leui. Si de leui modo tenebitur de leuissima. Si de leuissima modo de casu fortuito tenebitur. Et ex p̄dictis infert Bart. qñ locator locat tibi roncunū extimatus: an extimatio faciat in te transire periculum. Et cōcludit q. cum ex natura talis contractus non sit vt transferatur dominium talis extimatio facit venire leuissima. vt hac glo. Sed Jo. an. in. d. c. vnico tenet cōtrariū di. q. i. talibus contractibus de quoz natura nō est vt transferatur dominium. extimatio non facit recipientes magis teneri q. ex p̄fecta natura contractus. sed extimatio operabitur tūc vt sciatur verum p̄cauz rerum in casu quo res perderetur vel deterioraretur. Et hec opinio placet p̄anoz. ibi. q. pactus generale non obligat ad casus fortuitos. Et ad. §. nunc videndū dicit q. loquitur qñ expresse p̄misit p̄staturum extimatōem. Secus autē qñ extimatio fuit simpliciter facta. Idem dicas qñ recipientes p̄misit alternatim rem vel extimatōem p. l. p̄culus. ff. de iure do. hec Panoz. Sed et opinionem Bar. et Accur. tenet Mo. in. d. c. vnico. vt recitat Bkhen. li. iij. ti. xvj. quam et ipse sequit̄.

Quid autē si comodatarius remittit comodatum p̄ nuncium. et casu p̄iur. teneatur. Dic q. si ista rem comodatam per nuncium non idoneus remittit. tenetur. Secus si per idoneus. Et hoc vult Bar. in. l. cum qui. ff. e. Et ideo est in deposito. sed in mutuo secus. extra d. pig. significante: cui ratio est. quia qui comodat vel locat vel deponit rei proprietatem et possessionē retinet. et ideo eius cui creditur nuncius non idoneus pecuniaz deponat: pecuniaz comodantis vel deponentis deponat. si in mutuo dominium transferit. et ideo si pecunia perditur ei q. eam mutuo accepit p̄ditur.

Item illi qui rebus comodatis aliter vtuntur q. eas ad vtendū ceperunt. si domino nolēte hoc faciant. vel etiam hoc dño inuito se facere credat̄ furtum cōmittunt. Si autem hoc domino volēte faciant. vel etiam si non inuito dño hoc facere se credant. et erat iusta cā credendi furtum nō cōmittunt. vt iusti. d. ob. que ex delict. na. §. placuit.

Utrum comodatarius vel depositarius si allegat res perdidisse: an teneatur hoc pbare. et qñter probabit cum qñq. interitus rei accidat clandestine. Panoz. in. c. bonafides. de depo. fm bar. in. l. i. q. s. ex argentarijs. ff. de edendo. dicit q. aut nō potest probari rem peruenisse ad istum. et tūc statur dicto suo: saltem cum iuramento. Aut p̄batur rem peruenisse ad illum. et tunc aut tenebatur exhibere rem ex officio iudicis et statur iuramento suo q. illam rem nō possidet. l. si. l. de si. instru. Si vō tenebatur exhibere iure actōnis vt in comodato deposito et similibus. et tenet dices rem p̄didisse hoc pbare. vel cōdemnabit. vt in. l. si creditor. l. de pig. ac.

Qualiter autē pbabit. p̄clude q. quidā sunt casus ap̄tissimi. vt incēdiū: vis hostiū: tempestas et bñdī. et tūc tenet ap̄te pbare: vt in iuribz allegat̄

Quidam sunt casus occulti: vt latrocinium de nocte...

Quid autem si pbeat amissio rei... gatur dolus vel culpa...

Quid autem sit casus fortuitus... ubi habes singularia...

Quid si comodarius non potuit sine culpa re... comodata...

Comunicare. i. cor

opus xpi sumere... ubi tenet fidelis postquam ad...

Utrum quilibet fidelis teneat omni anno... in domo...

Utrum transacto paschate... qui noluit coicare ex...

verbi gratia scit aliquis ex precepto ecclesie... coicare...

Quicquid cum conscientia peccati mortalis... accedit peccat mortaliter...

Non sufficit volenti coicare... si sit solus punitus...

Utrum nocturna pollutio impediatur... coitione seu...

Comunicare

et confessus. nec eo die est cōdicandū q̄nis sit cōtri-
tus 2 cōfessus. tñ si hñū faceret. nō credit q̄ pecca-
ret mortalit. Si vō p̄tingit ex cogitatione vel cra-
pula veniali est abstīnēdū de honestate nisi porioz
causa vigeat. Celebrādo tñ sine cā vigeat nō pec-
cabit nisi venialit. S; durādus minor exipit duz
os casus. Dum est q̄ est dies festus q̄. f. consuetū
est cōicare. 2 p̄cipue q̄ accidit sine turpi somno.
Scōs q̄n esset scandalū si nō celebraret. puta quia
deest ali' sacerdos 2 p̄pls expectat vel q̄ est platus
2 tali die cōsuetū est plato celebrare. Sed fm tbo.
q̄s dz abstīnere in hñōi a cōsione p̄. xxiii. horas.
q̄ in istud tps reputat nāsa reordinari. S; pe. de
pal. dicit abstīnēdū. q̄n accidit citra mediā noctē
Adde tñ p̄dictis qd̄ notat Ar. flo. in summa q̄ lz
nocturna pollutio. in se nō sit pctū. tñ dare operā
studiose ad hunc finē. puta p̄ nimā comestione
et potū vt sequat pollutio etiā si faceret nō ob de-
lectationē. h; ad alleviationē nature 2 sanitatē esset
mortale. S; appetē hie pollutionē p̄t alleviat dez
nature sine pctō. 2 sine hoc q̄ det operā h; via nālē
nō est pctū. S; si q̄s comedit nimis v' nimis ca-
lida ex q̄ dubitat ex hoc sequi pollutōz in somnis.
q̄ hoc als exptus est nō tñ p̄t hoc illa sumit. h; vt
satisfaciat gule non p̄t hoc est mortale.

Corpus xpi a ieiunio tñ dz p̄cipi de p̄se. di. ij. li.
quido qd̄ in reuerentiā tanti sacri institutiū est nisi
p̄pter necessitatē imminētis mortis. ne cōtingat sine
viatico ex hac vita trāsire. Et sc̄dū ē fm Sco. in
iii. di. viij. q̄ duplex est ieiunū. f. ecclesie 2 nature.
Ieiunū ecclesie nō soluit. nisi p̄ aliquā refectionē
extraordinariā p̄ter mozē ecclesie vñ p̄ sumptionē
speciez vel medicine vel por? nō soluit ieiunū ec-
clesie. Ieiunū vō nature est carētia cibi suscepti in
stomacho vel suscepti in via ad stomachū. Dico ḡ
q̄ regularit̄ oportet suscipiētē hñōi sacm esse ie-
iunū simplr hoc ē ieiunio naturali. Sunt tñ tres
casus in q̄bus licz accedere ad tale sacm etiā nō ie-
iunio. Dum? in cā infirmitatis grauis q̄. f. timē
p̄cū mortis. Scōs pone in aliq̄ religione celebra-
tur. cōter in vino albo minister p̄parat calicē sacer-
doti. 2 ex aliqua negligētia p̄ vino infundit aquā.
Sacerdos nō aduertēs credēs ministrū bene se-
cisse p̄cedit dicēdo verba 2 alia faciēdo vsq̄ ad p̄-
ceptionē. 2 aduertit esse aquā. In isto casu dico q̄
tenet cōsecrare sanguinē de nouo: cōsecratūq̄ p̄-
cipere qd̄ p̄bat. q̄ q̄ duo sunt p̄cepta ordinata p̄-
ceptum sup̄sionis magis ligat: vñū enī est p̄ceptū xpi
et ecclesie ex ipsa rōne sacri q̄ sacm q̄ cōficiat con-
ficiat integrū. quia sacm in se est quoddā integrū
ex duob; de p̄se. di. ij. compimus. Et tunc vltra. si
tenet cōsecrare sanguinē tenet etiā illum p̄secratū
p̄cipere de p̄se. dist. ij. relatiū. omittendo autē aliud
p̄ceptū minus strictū. f. q̄ a ieiunio sumat nō pec-
cat nouo peccato. q̄ a isto casu ecclesia noluit hunc
ligare ad istud p̄ceptū h; magis ad oppositū. Ter-
cius casus in die parasceue particula posita in ca-
lice p̄cipitur cū vino nō consecrato. 2 verisimile est
q̄ vinum citius descendat in ventrē q̄ illa particula
que masticatur. Et fm Sco. in casu quo necesse ē
scōdō conficere sanguinē sufficit sacerdoti incipere

ab illo loco. Simili mō postq̄ cenatū est. Nota
etiā fm pe. de pal. q̄ de reliquijs aque vel vini q̄-
bus os abluat ex quo casualiter et non ex p̄posito
trahunt. licet non sint cōcurse in saluā non im-
pediunt p̄fundendo etiam dentes sale et aceto ad
medendū si non deglutitur ex p̄posito non impe-
dit. Idē dic de reliquijs cibi remanentib; in ore si
casualiter deglutiat. De his etiā que sumunt per
modū degustationis vt tabernarij et coqui. qui s.
linguā ponunt 2 statim p̄ciunt non impedit. Si
autē ad gustandū sumeret 2 p̄ter intētiōē descen-
deret. videt idē dicendū qd̄ de reliquijs aque cū
abluat os. f. q̄ non impediatur.

Ecclēsia quo ad ieiunū diem naturalē incipit
a mediā noctē. Et ideo si post mediā noctē aliquis
sumserit aliquid per modum cibi vel potus. non
potest ea die hoc sacramentū sumere. Potest autē
si ante mediā noctē. nec refert vtrū post cibum vel
potū dormierit aut etiā digestus sit q̄tū ad rōnez
p̄ceptū.

Vtrū actus coitus matrimonialis impediatur a
cōmunionē. Rēpōdeo fm Tho. in tertia pte. q.
lxxx. q̄ coitus conugalit̄ si sit sine peccato pura
causa plis generande: vel causa reddendi debitū
non aliter impedit nisi sicut dicitur de pollutōne
nocturna que accidit sine peccato. f. p̄pter immu-
diciam corporalē et mentis distractionē. in tali er-
go casu vt dicit beatus Gregorius in. c. vii. xxxij.
q. iij. sunt suo iudicio relinquendi. Sed qui volu-
prate dominatē coniugi miscet. p̄hiberi debet ad
hoc sacramētū. d. c. vii. Et additur fm Al. q̄ exi-
gens infirmitate ductus. licz moneri debeat ne ac-
cedat si tamen omnib; modis ex deuotione se in-
gerat nōn est p̄hibendus. Glo. etiā in. c. omnis.
de p̄se. di. ij. dicit qd̄ ibi dicit de abstīnēdo
ab vxore ante cōmunionē. consiliū est non p̄ceptū
per. d. c. vii.

Vtrū sacerdos possit dare corpus xpi ei quem
scit esse in peccato mortali. Rēpōdeo fm Ita. in. iij.
di. ix. art. ij. q̄ ille que scit sacerdos esse in peccato
mortali. Aut non petit eucharistiā sibi dari. 2 tunc
sacerdos dando peccaret. Aut petit. 2 tunc distin-
gno. quia aut suū peccatū mortale est occultū aut
manifestū. Si manifestum tunc sacerdos sibi dar
do eucharistiā peccaret. quia legitimā contra ipm
habet exceptionē quā sibi publice obijcere potest
Et accipio h; manifestū nō p̄ omni eo qd̄ p̄bati p̄t
qd̄ p̄ne magl di manifestabile q̄ manifestū. Vñ
si sacerdos sciret parochianū suū esse in crimine
qd̄ legitime s; eū posset p̄bare. Ita q̄ illud crimen
nescirent cū ipso nisi duo vel tres testes. per quos
hoc p̄bare posset. non p̄ter hoc deberet eucharis-
tiam negare illi in publico petenti quia iam infer-
ret sibi penā ante criminis p̄bationē qd̄ fieri non
debet. x. q. iij. eo. qui. Sed hic accipio manifestū
p̄ notorio. f. per sententiā seu confessionē factam
in iure. aut euidentia indubitata de coha. de. c. fi.
Si autē peccatū suū est occultū. aut petit in occul-
to. 2 tunc sacerdos sibi dando peccaret. quia habz
contra eū legitimā exceptionē quā sibi in occulto
obijcere potest. 2 ipsum debet monere ne petat ita

publico de pfe. di. ij. nō phibeat. Aut petit in publi
co. Et tūc sacerdos sibi dare tenet. q. p. eū legitimā
nō hz exceptiones quā ei in publico obijcere possit
de of. or. si sacerdos.

Quādo sacerdos hoc sacm dare debeat illis q de
crimine sunt suspecti. Rñ. fm Rich. vbi supra. q
triplex est suspicio. scilicet temeraria probabilis et
violenta. temeraria dicitur que ex irōnabili causa
conspicitur. cuiusmodi est illa q conficta est rumoribz
maledicor: hoimz obtretrator. xj. q. iij. in cunctis.
Et p tali suspicione. non debet sacerdos dimittere
dare eucharistiam tali suspecto. Probabilis est que
cōspicitur ex pbabilibz signis. z ppter hanc suspicio
nem nō debet etiā sacerdos dimittere dare eucha
ristiā. ij. q. j. deus. Violenta est q surgit ex psum
ptionibz violentis. vt si inueniat suspect? cū suspe
ctus nudus cū nudis solus cū sola in eodem lecto z
tpe suspecto z p tales suspectos iudicandū ē. sicut
iudicaret de publico peccatore. Vnde sicut publi
cus criminolo sacerdos non debet dare eucharistiā.
Ita nec publico suspecto de crimine fm em iura:
quor: modis cōuincit hō de crimine. s. instrumen
tis aut testibz aut facti euidentia de coha. def. tna
Aut iuris interpretatione. vt cū qz sepe citat z mo
netur nec se purgat nec pparet. iij. q. ix. decernim?
Aut violenta suspitōe. xxxij. q. j. dixit dñs. Et hec
notant. ij. q. j. c. j. in glo.

Quādo corpus xpi debeat dari histrionibz z ma
gis. Rñ. deo fm Ri. vbi s. p nota in. c. p dilectōe.
de cōse. di. ij. puto nec maiestati diuine nec euan
gelice discipline cōgruere vt pudor z honor eccle
sie tāturpi z infami cōtagione fedet. Vnde nec ta
libus nec cūctiqz infamū notorio z manifestō dan
da est eucharistia fm glo. ibi. Si tñ vt dī. c. seqnti
tales reuertant ad dñm eis recōciliatio nō neget.
Non est tñ sic intelligenduz q statim debeat eis
dari eucharistia. quia ppter reuerentiaz facti et vt
pbetur eoz conuersio nō ficta non debet eis dari
vqz post pacā penitentia nisi aliqz articulus ne
cessitat? vel pietatis aliter fieri pluaderet. hec Ri.
Et intelligas de histrionibz qui illicite z causa que
stus artem illam exercent de quibz dictū est supra.
adulatio.

Quādo corpus xpi debeat dari amentibz: Dic
fm Ri. vbi s. q reuerentia que debet corpori xpi
exigit vt ipm suscipiens diligēt recogitet qd acci
pit qd infantes z furiosi facere nō pñt. Ideo dari
nō debet infantibz nec illis q semp fuerūt furiosi.
Si tñ furiosus anteq intraret furia hoc sacm pe
tuit in debito statu sibi postea in furia dari pōt nisi
pbabiliter timeat q pyceret vel aliquā aliā irreue
rentiā faceret sacro. Et pōt dici p appropriationem
q illa impediunt reuerentiaz q debent obseruari
in susceptione hui? sacri rōne rei cōtente. z qz cau
sa ppter quaz aliquis debet interdici suspendi vel
excomunicari maior excomunicacione vel mino
ri derogat realiter vel fm iudicium fori exterioris
vnitati ecclesie que est corpus xpi mysticū. quod ē
res p hoc sacm significata nō tamē sub sacramen
to contenta. Ideo interdicti: suspensi z excomuni
cati etiā inuiste exduunt a susceptione hui? sacri.

hec Ri. Sed quo ad pueros dicit Tho. q pueris
incipientibz habere discretionē etiā ante etatē per
fectā. puta cūz sunt. x. vel. xj. ānoz potest dari si in
eis discretionis signa z deuotōnis appareant. De
hoc tamē certa regula dari nō potest. s. stabit iudi
cio confessoris.

Quādo corpus xpi debeat dari bis q p crimini
bus sunt suspendēdi vel decapitandi. Rñ. si sunt
confessi z penitētes. nō debet eis denegari. xij. q.
ij. c. fi. De hoc sacramēto. Vide multa. j. Eucha
ristia. et. c. Missa.

Conditio. Si aliq possessio data
fuit ecclesie aliquo appolito modo vt. s.
aliquid fieret. Si nō fiat nō ppter hoc re
uocat datio nisi fuerit facta q cessante mō renoca
ri possit. Secus si fuit data cū conditione. Condi
tio em ppter suspēdit dationē. s. modus nō. Et cō
ditio fit p. si. Adod? ho p. vt. sicut notat glo. in. c.
Dez: de pdi. ap. vbi etiā dicit q pditione non im
pleta nō valet donatio.

Si possessio data fuit ecclesie ea conditione ne
alienetur. Nam qd poterit alienari. Rñ. d. an. in
d. c. verum dicit q sic maxime instante necessitate
ecclesie seu vtilitate que necessitati equiparatur in
hoc a iure. xij. q. ij. sine exceptione. Et si aliud sen
sisset donator. non videret fuisse mentis compos.
cum instante tali necessitate pia. ipse debuisset hoc
facere. vt in. c. Sicut hi. xlvij. di. hoc idem voluit
Panor. in. d. c. verū. Secundo hoc idēz probatur
sic. Talis conditio adiecta est turpis. ergo pro nō
adiecta haberi debet. vt in. c. si cōditiones de con
di. appo. maxime de legato facto fratribz minoribz.
qui alienare immobilia non solum possunt.
sed z debent per de. exiui. d. s. sig. Et sic illa con
ditio. vna cum pena adiuncta si qua est vt turpis
abijciatur z legatum ecclesie remanet sine incur
sione pene. Idem tenet Dir. dicit q in casu neces
sitaris vel redemptionis captiuoz vel reparatio
ne ecclesie vel cymiterij ampliandi z alijs casibus
a iure concessum tenet alienatio si nō sunt alie res
que alienari possunt. xij. q. ij. aurum. nā ista pactio
ne liceat mihi rem meā alienare reprobat a iure
ff. de pac. l. pe. Et si in donatione dicit expresse q
non liceat alienare in casibus pdictis donatio te
net z conditio tanq turpis p non adiecta habet.
d. c. verum. Idem Bos. z Ho. hec Dir. Non ob
autenticū. de alie. s. sanctissimas. quia illud nō est
verum fm Arabi. flo. nec valet tale pactū. cum sit
contra legem dei. d. c. aurum. Nec ob. si dicit. q
d. c. aurum loquitur de rebus mobilibus. In ca
su autem nostro de immobilibus. Dico hoc non
valere. quia res immobilis z mobilis p̄ciosa equi
parantur. quo ad difficultatem alienationis vt di
ctura est supra alienatio. Secundo fm Ray. po
test responderi ad. d. autenticū. q intelligitur qm
ecclesia cui factum est tale legatum haberet alias
possessions. quia tūc talis possessio sic legata alie
nari non posset. Secus vbi talis ecclesia alias pos
sessions non haberet. Hoc idem tenet Inno. et
Hostiē.

Confessio iudici.

Confessio iudicialis vel extra. Querit quoniam confitenti est credendum ad hoc ut sibi vel alteri iudicium generet. **R**u. fm Directoria. l. iij. Aut quis pfitetur in iure aut extra ius sine iudicio. Si pfitetur in iure p comitro hi. Sed ad hoc multa requiruntur q in istis verlibus continentur. Maior: sponte sciens dñs: p:lis. h et in se. Confessus: certus: cōpos p iudice iure dā natur. Alii ius: fauo: aut nā repugnet. Dicat maior. xxv. annis. q minor d sua cōfessionē sine autoritate tutoris restituit. ff. de cōfessio. l. certū. §. minore. Spontem: nā si coactio interueniat nō obest cōfessio. xv. q. vi. c. j. nā si q̄s p angustia tormentor cōfiteat. nō obest: nisi in cōfessione pseuerauerit p depositionem tormentor. ff. de q̄sti. l. j. §. diuus. tibi Bar. q̄rit: q̄ cōfessio dicat facta p tormenta. Rūdit si est facta adhibita tortura. vel est facta aliq̄ ligato pcedentibus minis de ponendo ad torturā. Idē si esset in carcere: in quo fame: et frigore multū affligetur nam tunc formidine tormentor videtur esse facta.

Sed q̄litet d̄ pseuerare in cōfessione. Dicp. l. ij. de culto. re. oportet q post p̄fessionē factā in tormentis. reducat in locū publicū. i. corā notario p solis publicis p̄fiteat. Iudex tū d̄ arbitrari eque ut reducat eū illo tpe q̄ cessauerit dolo: tormentor. Si eū statim reduceret eū ad bāchū instantibus doloribus. totū hoc videtur factū formidine tormentor. ar. l. qd̄ ait. §. si. ff. de adul.

Quid si ista cōfessio facta fuit nō pcedentibus iudiciis. Ludo. ro. in suis singularibus dicit q̄ officiales sunt homicide. et tenent ad restōnē oim dānorum. q̄ sine iudiciis ponit ad torturā hoies q̄ metu tormentor cōfitent delicta p eos p̄petrata. ex q̄ cōfessione postmodū suspendunt. et talis cōfessio sine iudiciis non valet. ut in. d. l. j. in principio. ff. de qd̄. Ac etiā iudicia si supueniāt post qd̄nē habitas illā cōfessionē non p̄firmat. ut vult glo. singularis in. l. marit. ff. e. t. de q̄ glo. gaudet Bal. in. l. fi. l. de accu. Sciens: si eū errat et p̄t ante sniam pbare errorem suū: nō obest sibi p̄fessio extra de cōf. c. fi. Dñs. cōfessio eū pcuratoris nō nocet dño absentis ff. de p̄f. l. certū. §. si q̄s. Nec obest q̄ minus infra tridnū etiā nudo verbo reuocare possit. h post triduum: nō: nisi dñs veniēs velit pbare errorem pbabilem anteq̄ negociū finiat. q̄ nemini nocet error facti. d. c. fi. Sed si pcurator confiteat p̄sente dño. p̄inde est ac si dñs causē confiteret. nisi contradicat ea die.

Quid de errore aduocati et eius cōfessione quā p̄t reuocari. Azo dicit q̄ quicumq̄ ante sniam pbato errore poterit reuocari: extra de cens. olim. vbi hoc notat Ber. Pars q̄ requirit q̄ aduersarius sit p̄sens. alis nō nocet cōfessio facta p̄te absente. d. l. certum. Nis requirit eū q̄ de re litigiola fiat cōfessio vel de q̄ possit esse lis. alis non obest. ff. de interro. ac. l. cōfessionibus. Sed et in se. i. §. se. q̄ si p se cōfiteat nō p̄dest ei. Sed si d se cōfiteat fides est adhibēda xij. q. ij. c. j. Confessus certū. alis sup incerta re nō daret sniam. ij. q. ij. graue. Et si nō vult rūdere. vel

missionē a se factā obscure declarare: habeat p cōfessio. vel p negatio sicut si cōfessio vel negatio faceret contra ipm: sicut d̄ de illo qui nō vult prestare facim de calūnia. extra de iur. cal. c. fi. Compos: cōfessio eū furiosi nō nocet ei de iur. ab inte. c. fi. Idē dici p̄t de cōfessione facta calore iracundie. q̄ non nocet nisi det pseuerantia. extra de diuor. c. ex lris iuncta glo. Pro iudice. i. corā iudice suo. alis nō p̄t iudicat regularit. l. e. l. vna. Casualit tū p̄iudicat cōfessio facta extra ius de si. instru. si cauto. et alio casu extra de ex. p̄la. q̄ sit. Iure. i. iudice sedente p tribunali. alis p̄inde esset ac si corā p̄uato fieret extra. e. c. ij. et vitimo. Damna. l. ac si conuictus esset p testes condēnat. et sic intellige q̄ nulle sunt p̄tes iudicis in cōfitent. qd̄ v̄t est examinatoe. sunt tū p̄denatoe. d. c. ij. Alii ius. Iure eū repugnantē p̄fessio nō obest. ut si q̄s xpianus cōfiteat se esse iudei mancipiū qd̄ iure p̄hibet. extra de iudeis. c. fi. fauo. l. matrimonij. p̄ qd̄ nō valet p̄fessio extra de eo q̄ co. cōlan. v. sup. co. Sz si cōfessio esset pro m̄imonio. tūc stare p̄fessionem nisi alij iudiciū generet. Matura repugnat. ut si q̄s sectus vel naturaliter frigidus confiteat se adulterū cōmuisse vel impubes. nō nocet cōfessio. extra de sri. 7. ma. qd̄ sedē. Confessio autē extra iudiciū regularit non p̄t iudicat confitenti.

Querit de quidiana. q̄. Done q̄ lite contestata actor sic ponit. Done q̄ debes mihi. x. Reus respondet se cōditionaliter p̄misse. nunq̄ videat pure cōfessus. Archidia. extra de conse. c. j. l. vj. dicit q̄ p̄t tali cōfessione actor intentionē suā nō fundat. q̄ regula est: qd̄ quis approbat p se et cōtra se approbare tenet ut nota. xxxv. di. si qd̄. Sz Bar. in. l. aureū. §. idem q̄lij. ff. de l. leg. distinguit. q̄ aut eadē scriptura cōtinet plura capitula sepata. et possim pro parte approbare et p̄te reprobare. ut ff. depo. l. publica. Aut cōtinet vnum tū casum seu plura p̄uera. et tūc aut ille qui aliquā p̄ticulari reprobabat h̄z d se p̄sumptionē iuris. Aut h̄z ple: aut ius nō p̄sumit p se nec cōtra. Primo casu nō admittit tal̄ reprobatio. Quā si tu p̄fiteris te occidisse aliquē h̄ ad tui defensionē. Non sto in q̄ntū dicit ad tui defensionē q̄ ius p̄sumit cōtra te. l. j. l. de sic. scdo casu et tercio. Aut ille qui p̄ticularim reprobat. hoc vult pbare et admittit. alis secus. De hoc vide bar. ibi et pano. in. c. j. de postu. p̄te.

Alia qd̄ notabilis. Done q̄ in bello ponit plus debito. ut quia debeo. x. et petis. xv. vel debeo p̄te alicui rei et tu petis totā rem. an possim simpliciter negare totā petitionē. Et idē queri p̄t circa positionē habentē aliquā p̄tē fallam. An possit negari tota rōne partis false. Rūdeo. Bar. in. l. si is qui. ducēta. §. vtz. ff. de re. du. et in. l. j. §. si stipulati. de verb. ob. dicit. ut recitat pano. in. c. j. de plus pet. q̄ aut id qd̄ ponit in libello vel positione ē fallum rōne q̄litatis. et tunc p̄t negari in totū quia videt aliud factū. ut q̄ ponis me hodie comedisse in ecclesia. possim negare totū. licet alibi comederim. q̄ v̄t est qd̄ nō comedi in ecclesia. Aut fallum est in q̄ntitate seu in p̄te summe vel in p̄te rei. ut q̄ peti xx. et debeo tū. x. vel debeo partē et petis totū. Et

Confessio sacramentalis Fo. XXXV.

tunc in iudicijs non potest negari in totu. h. debet confiteri parte debitam. Et est rō fm cum. quia qui petit totu petit et qualibet eius partem. Vnde de te nunt pe. talem pium. quia negat simpliciter totu si debet partem vt refert Bar. in. d. l. i. is qui du centa.

Confessio sacramenta

lis. Primum communitur quid sit. Rūdeo fm Ray. est legitima corā sacerdote peccati declaratio vel fm Aug. confessio est per quam moribus latens spe venie aperitur. Ad cuius intellectum nota qd confessio sit triplicis. Aut in foro ante interius corā deo. Aut in foro penitentie exterioris corā dei vicario. aut in foro contentioſo corā iudice. In pma peccatū latens non aperitur. quia deo apertum erat. In vltima non aperit spe venie. In media vō peccatū latens spe venie aperitur. Vnde confessio sacramentalis que est ps penitentie cōueniēter describit p materia q est peccatū z per actū qui est apire z p finē qui est spes venie. Et dī spe venie. q si alia de causa aperiat peccatū non est confessio. nā si aperit causa cōsiliū est cōsultatio. Si ex lasciuia vel lenitate ē dissolutio. Si vō ad aliquē finē malū est malignatio. Et ex his p̄z q peccatū z qd dicit nō spe venie nō pōt dici dictū in p̄fessione nec tenet sacerdos illud secretum tenere fm Ray. Intellege tanq̄ dictū in confessione sacramentali. vt infra dicitur. Et pro huius declaratione. quero quidā fuit confessus sacerdoti q̄ intendebat interficere seipm̄ vel aliud maleficiū cōmittere et q̄ non poterat abstinere. nunq̄d sacerdos peccet reuelando. Respondeo Inno. in. c. omnis de pe. z re. vt recitat panor. ibi. dicit q hoc peccatū non dicit detectū in penitētia. tum quia peccatū est cōmittendū non cōmissum. tū quia nō habet contritionem. Vnde sacerdos q̄tū cautius potest. debz peccatū reuelare vt peccatū impediat. z tunc semp hoc dictū menti. q peccatū cōmittendū z nō cōmissum non dicit dictū in penitētia qd intelligit panor. q̄ iste dicit se omnino cōmissurū. Secus si peniteret de voluntate p̄terita. nam tunc est peccatum cōmissum respectu voluntatis. hec Panor. Adonal. autem clarius declarat di. q si quis habz firmū propositū aliquid nequiter p̄petrandi. nec ab illo vult cessare. tunc hoc non dicit dictū in confessione. Secus de illo qui confitē se tentari super aliquo flagitio z se aliquādo consentire z aliquando dissentire z in hoc casu non debet reuelari. Et fm eundē Adonal. casu quo peccator diceret se omnino tale flagitūz velle cōmittere. sacerdos debet eidē p̄stari q tale negociū non recipit nec intendit nec tenet recipere sub sigillo confessionis z hoc ad euitandū scandalū.

Infert etiam Panor. ad aliam. q. Done q vn? reuelat peccatū amico. z dicit q hoc vult sibi dicere in penitētia. Nunq̄d ille amicus adductus in testem teneat illud reuelare: vel si reuelat dicat reuelare confessionem. Inno. dicit q non. tum quia illen non est sacerdos. tum quia non dixit sibi tanq̄

ministro dei cum non peteret absolutionē a peccato sed sibi reuelavit tanq̄ amico. Si tamē ille amicus esset sacerdos. debet omnino abstinere a reuelatione ne sit causa mali exēpli. Quod intellige nisi producat in testem. Et quod dictum est de laico intellige q laico non dicitur aliquid in p̄sencia nisi assumatur loco sacerdotis in necessitate. Et fiat ei vera cōfessio sicut sacerdoti. tunc enim non debet reuelare etiā tanq̄ testis als puniretur. hec Panor. Quod autem dicit Inno. q quando est peccatum committendū: q sacerdos eo casu potest reuelare. intellige quando tale peccatū vergeret in p̄culum cōmunitatis: vel alterius tunc potest reuelare ei q potest prodesse et non obesse. Secus si non vergeret in p̄culum aliorum. sed sup̄ius nisi. nam tūc peccaret mortaliter illud reuelando etiam per obedientiam sui superioris rēq̄situs. fm Hen. de gar. quolibeto. it. vbi concludit q subditus qui recipit ab alio aliquid in secreto non vergens in damnum cuiusq̄ non tenetur illud reuelare p̄dato suo penitenti vt ei reuelet. Et sic posset intelligi. S. Bon. in. iij. distinc. vicelimapina. q in dicto casu debet celare nisi veritas vel obediētia aliud exigat. z hoc vt dictum est quando vergeret in damnum cuiusq̄ Et vbi non vergeret in damnum cōmunitatis vel alterius si quis motu proprio talia diceret que essent in infamiam illius peccaret mortaliter.

Que sunt conditiones quas debet habere confessio. Respon. Sunt sedecim que his versibus continentur. Sit simplex humilis confessio pura fidelis. Atq; frequens nuda: discreta: libens verecunda. Integra: secreta: lachrymabilis: accelerata: fortis et accusans z sit parere parata. Simplex. scz vt non recitet in confessione nisi qd ad quantitā peccati p̄tinet. Humilis. vt se miserūz cōfiteat. Pura vt recta sit contentus intentio fidelis. id est vera z sine fallitate atq; frequens. istud est ad bene esse. Nuda vt non inuoluat obscuritatem verborum: discreta scilicet vt maiora cum maiori pondere confiteatur. Vt plā sc̄ h. distinc. loquar de cōf. nō si sit vt

Libens. i. spontanea non coacta. Verecunda. vt scilicet erubescat. z se non iacet de peccatis. Integra. vt scilicet non subtrahat aliquid de his que manifestantia sunt. Secreta. scilicet q̄tum ad conditionem fori. in quo de occultis conscientie agitur. Lachrymabilis quo ad dolorem de peccato commissio. Accelerata vt scz non differat de die in diē. Fortis. vt scz nil p̄pter verecundiā dimittat. z accusans seipsum z non alium. Et sit parere parata. scz sacerdoti: ad q̄tū p̄mag sibi dicit z facit ea q hz

Utrum confessio facta sine cōtritione valeat vt puta aliquis confitē integre peccata. h. ab omnibus vel ab aliquo mortaliū disponit nō abstinere. Respondeo. S. Bo. in. iij. distinc. xvij. dicit q talis confessio nō valet. immo tenet iterūz confiteri eadem peccata nisi forte rediret ad eundem confessorē que adhuc haberet in memoria peccata sua. tunc enim non tenetur iterare confessionē in speciali. sed sufficit dicere culpam suam de fictione et de peccatis suis confessis eidem in generali. Si autem confiteatur nouo confessori. aut etiam primo si oblitus

ut nō miserat alu. h. s. totu nō qd. ad dicitur sibi p̄tē et tunc v. ut sū fictio p̄tē dē si reprobata non ut spunt. bō. l. a. det ab sōb. h. dicit sba ut delligat p̄tē suā nō dicitur salu non sōb. h. dicit sba ut p̄tē. p. nō ze p̄tē tralu. l. dicitur p̄tē p̄tē. v. ut si p̄tē sōmle dicit sacerdos p̄tē suā q̄ cū possit absolui. ut de h. s. p̄tē dicit sba sba. h. dicit sba ut p̄tē. v. ut de h. s. p̄tē dicit sba sba. h. dicit sba ut p̄tē.

judicio dephendi. Et hec vltima ratio etiā concludit qd sacerdoti pſenti penitens qui nec verbo nec nutu poſſet confiteri non teneret tentione neceſſitatis confiteri p ſcriptū. Unde ſi hoc faceret non eſſet neceſſitatis h ſuperogationis. Idē dicendūz fm ſco. de barbaro vel hmoi q nullo mō p interptem vel ſcriptū confiteri tenet. Idē dicendū videtur de muto accidētāliter nō ſurdo q ſciet ſcribere q talis nō tenet ex neceſſitate confiteri p ſcripturā. h conſiteat p nutus. z ſi conſiteat p ſcripturaz eſſet ſuperogationis.

¶ Sed nunqd ſufficit ſi aliquo penitēte pſente coram ſacerdote q alius dicat pēa eius in pntia ei? Rūdeo fm Donal. q nō. q p ſeipm dictū eſt nō p aliu nec p nunciū nec p ſcriptū debet qſ confiteri de pe. di. j. quē penitet. Si tū ſacerdos interroget peccatorē t ille ad interrogata rūdeat ſufficit qntū ad ea de qbus interrogat niſi ſit talis q potius dimitteret confiteri q ore. pprio confiteret pētm ſuum de pe. di. v. c. j.

¶ Sed nunqd plures ſimul poſſint ſacerdoti confiteri. Rūdeo fm Ri. in. iij. di. xvij. ar. ij. q in caſu neceſſitatis plures pnt vni confiteri. ſ. qn mors ita immineret de ppinquo q vnus poſt aliu confiteri nō poſſet. tunc em licet nec euacuat ſacrī virtutē. Similit pōt dici q in caſu in quo videret penitēte ex magno ſeruoze. z vt magis tranquillare tur pſcia ſua ppter collationē dnoꝝ in cōſilendo. licitū eſſet eis penitēte audire z abſoluere. z talis abſolutus a plurib ſacerdotib recipit ſacrī penitentie. Modus em expmendi pſonā abſoluentēz vel abſolutionis actum in ſingulari vel plurali de neceſſitate non requirit ad eſſentiam ſacramenti. hec Ri.

¶ Vtrū quis poſſit confiteri publice peccata ſua. Rūdeo fm Joh. an. q ſi vult publice confiteri ex magna contritione vel hmoi q pōt nec ob. verbū ſolus. quia illud fuit appoſitum. vt liberius qſ ad conf. ſlorē accedat.

¶ Vtrū cū quis dubitat de aliquo peccato an ſit mortale teneat illud confiteri. Rūdeo fm Tho. tenet: alſ periculo ſe cōmittit z mortaliter peccat. Sicut etiā q aliqd cōmittit vel omittit in quo dubitat eſſe mortale. Notandū tū fm logicos q diſſerentia eſt inter ſciam. opinionē z dubitationem. Scire em eſt aliqd firmiter credere ſine aliq hſitatione alterius ptis. Opinari vō eſt aſſenſus ad aliq rē. tū cū aliqli formidine alterius ptis. Dubitare vō. ppe dī qn quis ad aliq rē q ad aſſenſuz eſt indifferēs z in equi libi. ita q nō magis mouetur ad vna partē q ad aliā. Et in caſu nro qn qſ eſt in dubio de mortali teneat pſiteri. Secus aut ſi eſſet in opinione q nō eſſet mortale. hz cuz aliquali formidine z ſerupulo.

¶ Vtrū p confessionē generalē deleant venialia. Rūdeo fm Ri. q p confessionē generalē ſacrālem ſacerdoti de pētis venialib etiāz de generib ſinguloꝝ nō de ſingulis generē remittunt venialia p modū meriti. Inqntū excitat motū voluntatis et ſeruoze charitatis p q ſit venialiu remiſſio. Et ex vi ſacrī. ſ. p abſolutionē ſacerdoti. Per aliā vō con

feſſionē. ſ. non ſacrālez non ſit venia iū remiſſio ex vi ſacrī. h tantūmodo p modū meriti qd pncipalē conſiſtit in cōtritione ad quā habendā iuuat hō p confessionē generalē et ordnē ſacerdotālē. Rō autē qre ad remiſſionē venialiu nō eſt neceſſaria pſentia ſpālīs nec confessionē eſt: q nō auertunt a deo. z ſimul ſtant cū charitate.

¶ Vtrum p generalē confessionē deleant mortalia oblita. Rūdeo fm Ri. q p confessionē generalē cū generali pſitione remittunt mortalia oblita. De em ab hoie nō requirit vltra id qd pōt. De oblitis aut qdū oblita ſc: hō in ſpālī nō pōt cōteri nec cōfiteri. tenet tū hō facere qd in ſe eſt vt oīa ſua pēta mortalia ad memoriā in ſpālī reuocet. z ſi de oblit poſtea memor fuerit. tenet poſtea de illis in ſpeciali conteri et confiteri.

¶ Vtrū requirat confessionē vel pnia de peccat ante baptiſmū. Rūdeo fm Ri. di. xvij. i. iij. q pnia pē accipi vel in qntū eſt virtus vel in qntū eſt ſacrī. Secō mō nō eſt neceſſaria pnia de mortalib pcedentib baptiſmū. Pamo mō pōt pſiderari inqntū tū formata. z ſic etiā nō eſt neceſſaria de pcedentibus baptiſmū. vel pōt pſiderari inqntū in ſormis. i. quedā pēti deſectatio cū ppoſito emēdādi qmuis nō oīno ſufficiēs ad expulſionem peccati. z hec ad mū? e neceſſaria de oblit pētis actualib mortaliſ pcedentib baptiſmū tan qz cauſa remouens pſhibens ſuſceptionē diuine grē que in baptiſmo dat illis in quib remota ſunt impedimēta pſhibitā ſuſceptionē diuine gracie.

Confessio. ij. qualiter

teneamur ad eā. Vtrū ſit de neceſſitate ſalutis. z an ſit de iure diuino vel poſitiuo. Canon ſte in. c. ois de pe. z re. vidēt tenere q ſit de iure poſitiuo. Et ad hoc eſt glo. de pe. diſt. v. in ſumma q vult q confessionē ſit inſtituta a quadaꝝ vniuerſali traditione eccleſie. Et ideo infer q in fideles nō tenent ad hanc confessionē. Secō infer q greci non tenent ad confessionē ex quo non acceptauerunt hmoi conſtitutionē ſicut nec votunt caſtītatis. Sed theo. tenet ex pſſe q eſt de iure diuino. Et p3 p. S. Boſi. Ri. z ſco. in. iij. di. xvij. Et q xpūs pcepit imphēte Math. viij. in figura cū dixit leproſo vade oſide te ſacerdoti. Et pcludit ſco. q tene dū eſt vel q confessionē ſit de iure diuino. pmulgato p euangeliū: vel ſi hoc non ſufficit. neceſſe eſt dicere q eſt de iure diuino promulgato p xpū apoſtolis z p apoſtolos eccleſie abſq omni ſcriptura ſicut multa alia tenet eccleſia oreten? ſibē p apoſtolos. pmulgata ſine ſcriptura cui? fundamentū eſt Jo. xx. Multa quidē zc. et habet extra de cele. miſ. c. cum marthe. Et fm hanc opinionē que videtur ſecurior: infideles et greci tenentur ad confessionem.

¶ An autē homies exiſtētes in lege nature aut in lege moſayca teneant ad confessionē. Rūdeo fm Ri. in. iij. di. xvij. ar. ij. q duplex eſt confessionē. ſ. mēta lis q ſit ſoli deo. z hec eſt de iure nature. z ad hanc omnes tenebantur obnoxij peccato mortali. Alia vero eſt confessionē ſacramentalis que ſit ſacerdoti.

lis
nūc
cōfite
de pe
di. j.
quē
penit
Si tū
ſacer
dote
inter
rogat
pecca
torē
t ille
ad in
terro
gata
rūde
at ſu
fficit
qntū
ad ea
de q
bus
inter
rogat
niſi ſi
talis
q po
tius
dimi
ttere
t con
fiteri
q ore
pprio
con
fiter
et pē
tm ſu
um
de pe.
di. v.
c. j.
¶ Sed
nunq
d plu
res ſi
mul
poſſi
nt ſa
cerdo
ti con
fiteri.
Rūdeo
fm Ri.
in. iij.
di. xvij.
ar. ij.
q in
caſu
nece
ſſita
tis pl
ures
pnt
vni
con
fiteri.
ſ. qn
mors
ita im
miner
et de
ppin
quo q
vnus
poſt
aliū
con
fiteri
nō po
ſſet.
tunc
em li
cet nec
euac
uat ſa
crī vir
tutē.
Simili
t pōt
dici q
in ca
ſu in
quo
vider
et pen
itēte
ex ma
gno ſe
ruoze.
z vt
magis
tran
quill
are t
ur pſ
cia ſua
ppter
collat
ionē
dnoꝝ
in cō
ſilendo.
licitū
eſſet
eis pen
itēte
audire
z abſo
luere.
z talis
abſolu
tus a
plurib
ſacer
dotib
recip
it ſacr
ī peni
tentie.
Modus
em exp
mendi
pſonā
abſolu
entēz
vel ab
ſoluti
onis
actum
in ſin
gulari
vel pl
urali
de ne
ceſſita
te non
requi
rit ad
eſſent
iam ſa
cramen
ti. hec
Ri.
¶ Vtrū
quis
poſſit
con
fiteri
publice
peccata
ſua.
Rūdeo
fm Joh.
an. q ſi
vult
publice
con
fiteri
ex ma
gna
con
tritione
vel h
moi q
pōt
nec ob.
verbū
ſolus.
quia
illud
fuit ap
poſitu
m. vt
liberius
qſ ad
conf.
ſlorē
accedat.
¶ Vtrū
cū quis
dubitat
de ali
quo pe
ccato an
ſit mor
tale teneat
illud
con
fiteri.
Rūdeo
fm Tho.
tenet: alſ
periculo
ſe cō
mittit
z mor
taliter
peccat.
Sicut
etiā q
aliqd
cōmittit
vel omi
ttit in
quo du
bitat
eſſe mor
tale. No
tandū
tū fm
logicos
q diſ
ſerentia
eſt inter
ſciam.
opinionē
z dubi
tationem.
Scire
em eſt
aliqd
firmiter
credere
ſine ali
q hſita
tione
alterius
ptis. O
pinari
vō eſt
aſſenſus
ad ali
q rē. tū
cū ali
qli for
midine
alterius
ptis. Du
bitare
vō. ppe
dī qn
quis ad
aliq rē
q ad aſ
ſenſuz
eſt in
differēs
z in equi
libi. ita
q nō
magis
moue
tur ad
vna partē
q ad aliā.
Et in
caſu nro
qn qſ
eſt in
dubio
de mor
tali teneat
pſiteri.
Secus
aut ſi
eſſet in
opinionē
q nō
eſſet
mortale.
h3 cuz
aliquali
formidine
z ſerupulo.
¶ Vtrū
p confessionē
generalē
deleant
venialia.
Rūdeo
fm Ri. q
p confessionē
generalē
ſacrālem
ſacerdoti
de pētis
venialib
etiāz de
generib
ſinguloꝝ
nō de
ſingulis
generē
remittunt
venialia
p modū
meriti.
Inqntū
excitat
motū
voluntatis
et ſeruoze
charitatis
p q ſit
venialiu
remiſſio.
Et ex
vi ſacrī.
ſ. p ab
ſolutionē
ſacerdoti.
Per aliā
vō con

Confessio. ij.

Et ad hanc non tenebant homines in lege veteri scz in speciali & distincte pferri. s; in generali & indistincte ad quā tenebant p determinationē sacrificii omnium. Et vide qd notat Ar. flo. in sum. ti. de negligentia sacroz q penitētia lapsi in mortali post baptismū necessaria est actu si pōt. i. vocali pessione al's. ppositū eius sufficit si pteritus ē. Et qntū est de iure diuino sufficit quicumq; ante mortē Luce. xij. Nisi pniām egeritis: oēs simul pibitis. Similit et sumptio eucharistie actu vel. pposito habēti vsu rōnis. necessaria est de iure diuino aū mortē. Job. vj. Nisi māducaueritis car. fi. hois rē. S; hoc nō sufficeret qntū est de iure positivo.

¶ Vtrū papa possit cū aliquo dispēlare ne pferat Rūdeo fm Rū. vbi s. q; confiteri sacerdoti est de iure diuino. s; obseruatiō eius circūstātiō est de iure pure positivo. Cū ḡ papa sit subdit' iuri diuino r' sit s. omne ius positiuū dispēlare nō pōt cū aliq; q nō teneat pferri. Sed q nō teneat confiteri eo modo q determinatū est a cōcilio generali. in hoc papa pōt dispēlare: quia illa circūstātiō est de iure pure positivo.

¶ Vtrū autē papa teneat cōfiteri. Panoz. in. d. c. ois dicit q ant pffessio est de iure diuino. & tunc indubie tenet cōfiteri. ar. c. sunt quidā. xxv. q. j. Sed non ligat' verbis hui' pffōnis vt teneat pferri tpe ibi deputato cum ipse nō sit alicui subiect' & par in parē nō hz imperiū. Aut cōfessio est de iure positivo. etiā si ex dicto Jaco. v. cōfitemini alterutrū rē. Et tunc papa non artaret. q; maiorē p'atē hz papa q; habuit Jacob' cū ille nō fuerit papa. & esto q; fuisset papa: nō par in parē rē. Sed ex alio putat panoz. papā indubie teneri. q; bec cōfessio saltē est inducta ex generali traditōe ecclesie & cōcernit vniuersalē p'ate ecclesie: s; quē papa non potest. cū ab oib; summis pontificib; sicut ab alijs xpianis latinis bec institutio fuerit recepta cōiter ad hoc. j. q. vij. Et si illa. Itē p hoc decoloraret status ecclesie qd facere nō pōt p no. in. c. pposit de p'el. pben.

¶ Ois fidelis saltē semel in āno tenetur ex pcepto postq; ad ānos discretōis venerit cōfiteri oia p'ata sua. vt in. d. c. ois. Non tū ex vi pcepti. d. c. ois. tenetur p'ate ad pffessionē tpe paschali. s; q; tpe āni confiteat. satisfactū est pcepto ecclesie. Secus de cōione. Et nota. fm panoz. in. d. c. ois q; tres s; gradus ānoz discretōis. Prim' est: cū est doli capax. Et hoc requirit ad pffessionē. & fm Seco. in. iij. di. xvij. q; ad pffessionē q; d; hie ānos discretōis qū q; instructus & interrogat' ordinate p'cipit distincte qd iustū. & qd in iustū in lege diuina. qd p' facili' videri: si ad ordinatas interrogatiōes ordinate rēdeat. Et s; fm glo. in. c. j. de desic. pu. doli capax dicat' puer vel puella. vij. ānoz. Intelliget in plurib; Nā mag' accelerat in vno q; in alio: vt legit' in dyalogo Siego. de puero. v. ānoz q; bla'sphemauit deu. & arreptus a demonio expirauit. Et sicut in aliq; bus accelerat. ita in aliq; bus tardat q; ad confessionē non obligant. ex q; non sunt doli capaces: nec in ānis discretōis. Sed gradus ē. cū est pubes. & ista etas requirit ad matrimoniu' & ad ingressum religionis. de despon. impu. c. ij. & c.

¶ p'ra laici ratiōabil' pnt exp'are tpe quādzag' simala. q; d; tpe p'ne dū ad tpe sit m'p' oportunit' & eis ad p'ntissimū q; p'nt' s; exp'at' rē. s; iudicā q; nō p'nt' exp'at' m'fily supposit. s; d; tpe p'nt' nāt flump. h' d; tpe r'p'nt' De r'p'nt' t'p' iudicā nō audro. r'p'nt' t'p' p'nt' n' d' d' q; d' d' q' radat & m'z. q; t'p' p'nt' r'p'nt'. nō s; r' d' r'p'nt'. qu' t'p' l'p'o t'p' r'p'nt' p'nt' p'nt' o'nt' d'

de regula. c. j. li. vj. Et hec etiā etas regularit' requiritur in sacro eucharistie q; est. xiiij. ānoz in puero. & xij. in puella. de hoc tū non pōt regula generalis dari: vt dictū est de tpe confessionis. quoniā multi reperiunt in etate. x. vel. xj. ānoz maioris discretōis q; aliqui alij. xiiij. vel. xv. ānoz. Et ideo stabit arbitrio confessōis vel parentū. Tertius gradus est quo ad administratiōē bonoz: Et talia dicat' esse in ānis discretōis post. xxv. annū. ff. de mino. p. totū. Diuerso ḡ respectu consideratur ista discretio.

¶ Vtrū teneamur confiteri peccata q; manifesta sunt. Rūdeo nō sufficit aliqd esse notū iudic' nisi sit ei notū in forma iudicij. Et ideo quibus p'ata manifesta: nota sunt sacerdoti. quia tū non in forma iudicij oportet ea confiteri.

¶ Vtrū hō statim teneat pferri. Rūdeo fm Rū. in. iij. q; cū istd pceptū de cōfiteō sit affirmatiuū non obligat ad semp; h; ad aliqū. s; ad tps determinatū qd ecclesia determinauit ad semel cōfiteōndū in anno. Et sic regularit' non tenet q; statim confiteri: nisi in q;tuor; casibus. Vnus est rōne sacri. s. qū vult cōicere vel celebrare. Dicit tū Rū. in hoc casu q; si forte de p'p'quo expectet aliū. cui deuot' & securus pferat: nullo iure cōicere p'hibet: si vere penitet. Sed est rōne piculi: vt q; est in notabili & imminente piculo mortis. Tertius rōne p'cie scz qū cōscia dicit q; statim teneat pferri. Quartus rōne dubij. s. qū p'babilit' videt se ampl' āno illo copiam confessōis hie non posse q; ipm possit abfoluere. Sed nunq; d; religiosi teneant statim cōfiteri: Rūdeo. aliqui dicunt q; sic: si mortalit' peccauerunt & p'byteri copiaz habeant. & intelligunt statim. sicut dicitur recta rō. Rū. tū dicit q; religiosi rōne suoz statutoz & sui stat' tenent confiteri frequentius q; statuat conciliū generale. nec tū ppter hoc sequit' q; teneant statim pferri habita cōfessōis opportunitate nisi adsit dies quo fm statutū religionis sue teneant confiteri. Videndūz tamē in hoc esset si h'mōi statuta religiosoz obligent ad peccatū mortale vel ne. //

¶ Vtrū teneamur confiteri circūstantias peccatorum. Rūdeo fm doc. q; circūstantias quedam sunt trabentes in aliam speciē p'ci. Et iste sunt necessario confitende. Verbi grā. Alienum accipere est illicitū. sed spālū. p'hibitione p'hibet accipere de loco sacro. Et ideo spālū peccatūz sacrilegij p' hanc circūstantiā constituit. Illicitū est non suā cognoscere. s; si. p'inquā: speciali p'hibitione p'hibet: Et ideo speciale peccatū p' hanc circūstantiā determinatur. s. incestus. Itē coire cū muliere coniugata & h'mōi. frequētia etiam est circūstantia ponens aliud peccatū. quia quibet vice cōmittitur nouum peccatū. Ideo necessario confitenda. et numerus peccatorum si ad memoriā reduci possit. Quilibet enim numerus adiunctus alteri numero constituit nouā speciē fm philosophū. Et ideo aliqui dicunt q; numerus non est circūstantia. quia nō est vnū. sed multa. Aduerte tamen q; non solum petende sunt circūstantie trabentes ad aliud genus peccati. de peccatis cōmissis in opere. verum

Confessio. iij.

dicere familiaritate aliquarum personarum si videt propter huiusmodi consuetudinem vel aliam causam venire in preiudicium anime illius. vel pro honore dei. et penitentem tenetur hanc penitentiam recipere et obsequare. **Secundum Ricardum.** Quoties ad penitentiam iniungenda cautius faciet confessor: quod penitentem penitentiam iniungat quam statim in statu gratie possit agere. et postea aliam adiungere quam non intendat per penitentiam sacramentali imponere. **Sextus** quoniam penitentem esse excommunicatum quo casu si absolutus est a peccatis excommunicatio manente. tunc necesse est ut iterum confiteatur ex quo illa absolutio fuit nulla ut infra dicitur Confessor primo.

Quod secundus confessor possit commutare penitentiam iniunctam ab alio confessore: **Rudolphus** **Adonal.** in sum. dicit quod si pena est iniuncta in casu reservato superior non potest inferior relaxare vel commutare sine licentia eius quam iniungit nisi viget necessitas vel sua deat utilitas. **Primum.** non est interpretari quod superior in his casibus concesserit inferioribus potentiam commutandi vel relaxandi. Si autem non erat casus reservatus superior sed talis erat de quo ab initio potuisset inferior penitentiam iniungere. inferior relaxare vel commutare poterit nisi certum sit quod superior reservaverit sibi relaxandam vel commutandam.

Quod ingratitude que incurritur propter quodlibet peccatum mortale debeat confiteri. **Dicit** **secundum doctorem.** quod ingratitude peccatis quibus est speciale peccatum. quibus est circumstantia generaliter sequens omne peccatum mortale. Peccatum. non spiritum recipit ex intentione peccantis secundum philosophum. Ille enim qui mechatur vel furc magis est fur quam mechus. Si igitur aliquis peccator in contemptum dei et suscepti beneficii aliquid peccatum committat illud peccatum trahitur ad spiritum ingratitude et hec ingratitude est speciale peccatum et tunc necesse est confiteri: quia tunc non est circumstantia sed peccatum per se. **Quoniam** autem est circumstantia tunc non est necessaria ad confessionem sed optinuit sit in omni confessione dicere culpam suam de ingratitude quibus habuit ad offendendum deum. **Idem** dicendum est de negligentia: qua forte vult sunt in recogitando peccata.

Quod recidivans teneatur confiteri priora peccata. **Rudolphus** **secundum Tho.** in quarto directe quidem recidivans. peccata dimissa nullo modo tenetur nec in generali nec in speciali cuiusque confiteri: sed in dicitur recte sicut illud sine quo fieri non potest: debitus satisfactoris modus tenetur recidivans notificare peccata dimissa quantum sufficit ad hoc ut sciatur que satisfactorio ei congrue possit iniungi. ut si ipse frequenter lapsum carnis passus est ex aliqua occasione illa occasio per satisfactorium precipiatur. **Et** sicut de aliis peccatis. et ad hoc videtur sufficere confessio dimissorum peccatorum in generali. **Tamen** quibus ad alia specialia oportet descendere secundum quod confitens viderit oportet. **Magister.** non potest in his aliqua certa mensura prefigi. et in c. ois. de pe. et re. sentit quod recidivans tenetur confessionem iterare ratione ingratitude: tunc hoc confiteri non tenetur nisi ut dictum est.

Quod liceat confiteri peccata que quis non commisit: **Rudolphus** quod non. talis. non si non est peccator: metiendo efficeretur peccator.

Quod autem omne mendacium dictum in confessione sit mortale: **Rudolphus** quod non. sed solum illud quod est pernitiosum: puta si famam suam vel alterius vel contra illud quod necessario habet confiteri. **Unde** si taceret vel negaret aliquid peccatum quod fecit. et de quo non est legitime confessus peccaret mortaliter. **Secundus** si alius esset confessus. **Et** predicta intellige nisi ex aliqua rationabili causa taceret: ut quod forte timet. probabiliter quod confessor revelaret confessionem: vel quod sollicitaret ad malum et huiusmodi in quibus casibus posset uti verbis palliatis.

Quid si probialis sacerdos sciat vel credat impedimentum esse perpetuum in matrimonio aliquorum sub probianorum. nunquid tenetur revelare in foro penitenti vel esse. **Rudolphus** **secundum Adonal.** quod autem sciat aut probabiliter credit quod illud impedimentum possit probari an non. **Primo** casu debet eis revelare ut ipsi curent divortium vel se habeant ut frater et soror. vel ipse sacerdos denunciaret hoc superioribus et subministraret probatores si oporteat. quod cum sit prelatus tenetur ad illud preceptum: **Si** peccaverit in te etc. **Si** autem sciat aut probabiliter credit quod probari non possit non tenetur eis dicere nisi credat quod super hoc laborant crassa ignorantia in quo casu debet eis dicere **Idem** si probabiliter credit quod pati sint super hoc acquiescere consilio bonorum aliter eis non tenetur dicere.

Confessio. iij.

Cui. sit confitendum. **Et** regulariter quibus debet sacerdoti confiteri **Jo. xx.** Quorum remiseritis etc.

Quod necesse sit confiteri proprio sacerdoti. **Rudolphus** **secundum Ricardum** in. iij. dist. xvij. quod proprius sacerdos dicitur tripliciter vel ex iurisdictione ordinaria. vel a sacerdote probialis episcopo vel papa vel ex iurisdictione delegata ut ille cui committitur potestas audiendi ab alio quo istorum trium vel a legato. d. pape: vel a iurisdictione a iure concessa sine premissa. **Sic** dicuntur proprii sacerdotes illi quos episcopi vel abbates exempti in suos eligunt confessores. extra de pe. et re. ne per dilatationem. **Sic** etiam est proprius sacerdos presbyter quibus illius quem audit constituitur in articulo necessitatis si proprium sacerdotem aliquo predictorum modorum non potest habere. hoc etiam modo est proprius sacerdos vobis gabudorum quicunque presbyter probialis in cuius probalia voluerint confiteri. quod tales nullum habent domicilium. **Sic** etiam est proprius sacerdos peregrinorum ad sancta loca quicunque probialis presbyter cui voluerint confiteri de commissis postquam recesserint a iurisdictione illius in cuius prelate habent domicilium. **Et** de hoc infra. **Accipiendum** autem proprium sacerdotem per sacerdotem habere iurisdictionem aliquo predictorum modorum non est confessio facienda nisi proprio sacerdoti. ad hoc ut homo non transgrediat preceptum et sequatur confessionis effectum. **Sumendo** vero proprium sacerdotem primo modo: reputa illum quod habet iurisdictionem ordinariam sed sit ei regulariter facienda confessio. **In** multis tamen casibus non oportet ut infra ostendetur. **Et** vide panorum. i. d. c. ois. vbi dicitur quod proprius sacerdos appellari potest presbyter probialis. **Episcopi** loci legatus in provincia et ipsorum penitentiarius. **Presbiteri** generalis episcopi. **Item**

Confessio. iij.

potestas eligendi p̄fessores nō dependet a voluntate ordinario: sed fratru. Et ideo ipsi ministri et custodes possunt hoc facere sine alia requisitione. Sufficit ergo quo ad substantia seruet forma. s. in p̄fessione licetne sup̄ audicēdis cōfessionibz. Illa aut̄ tria substantia q̄ peti debent sunt hec. s. p̄fessiones audire: penitētiā imponē: ac b̄nficiū abso- lutōis impendere. Et ideo petēdo illa tria serua- ta est forma. d. de. et nihil aliud requirit̄ fm̄ Mat. et Zen.

¶ Secūdo quero in eo q̄ hāc potestates p̄ntandi fratres p̄mittit aliquibz p̄latis ibi nominatis. s. mi- nistr̄ et custodibz quo ad minores. An liceat alijs puta guardianis. Glo. in verbo custodes dicit q̄ nō: licz p̄dicti ministri et custodes possunt p̄ se p̄ferre ad p̄sentia p̄latoꝝ ac etiā p̄ alios. et ita mittere possent guardianū. licz ip̄e guardianus sua auto- ritate hoc facere nō possit.

¶ Tercio an ministri et custodes possint p̄sentare p̄fessores p̄ alios: dicit q̄ sic p̄ ter. ibi r̄p̄sentent vel faciāt p̄sentari. Et ideo q̄ non dicit p̄ quem fieri potest p̄ quēcumq̄.

¶ Quarto quero de quibz p̄latis loquit̄ ibi p̄lato- riu cōiudem: R̄n. fm̄ Lar. vbi s. q̄ p̄latis: quibus debent tales p̄ntari intelligunt̄ illi qui in loco ha- bent iurisdictionē ep̄alem vel quasi. Ita q̄ nlli dio- cesano subsint ip̄i nec eoz subditi. et hoc tenet etiā pau. Et sic quo ad tales nō sufficeret licentia dio- cesani.

¶ Quinto quero an licentia possit peti a prelato extra territoriu: Pau. dicit q̄ sic: cum sit volunta- rie iurisdictionis.

¶ Sexto quid si vacat sedes: Pau. dicit q̄ prius petetur a capitulo.

¶ Septimo qd̄ si nō pōt b̄i copia p̄latis vel est ex- cōmunicat̄: suspēsus: vel interdictus: Pau. dicit q̄ paus petet̄ a suo vicario in sp̄ialibz si habz. de rem. or. in. vj. c. cum nullus. s. ep̄o. Si nō habet et maliciose hoc fecit forte possunt eligere sine licētia dicit t̄i tutius adire papā vel sup̄iorem eius. ix. q. iij. cum simus. Secūdo casu cum p̄latus est excō- municat̄ r̄c. dicit Pau. q̄ adibit̄ is q̄ habet sup- plere defectū ad hoc de cōce. p̄. qz̄ diuersitatē.

¶ Octauo an huiusmodi fratres electi debeant p̄sonaliter p̄sentari. An vō sufficiat q̄ verbaliter vel per aliū p̄sentēt̄: Glo. in. d. de. vult q̄ requira- tur p̄sonalis p̄sentatio. Et intellige quādo p̄latis hoc petunt. Et hoc videt̄ innuere ter. in. s. nume- rus ibi q̄ si forte r̄c. vbi habet̄ q̄ dicit̄ p̄latis pos- sunt huiusmodi p̄fessores refutare. Et si hoc ergo necessaria est p̄ntia corporalis. nō em̄ possunt eos reprobare nisi eos videāt et examinet de sex quali- tatibz que ponunt̄ in ter. Si t̄i sine causa rōnabi- li nolent admittēre vel dare licentiā fm̄ zen. tunc fratres auctoritate p̄pria possunt audire p̄fessōes. Dicit em̄ istos sine causa non posse repellere. nam q̄ causam p̄dicendi nō habet debet haberi. p̄ volen- te de ap. suggestum.

¶ Nono quero infra quātū t̄ps̄ a die p̄sentati- onis pōt p̄latus aliquē deputatū repellere. So. p̄stitutio Inter cūctas dicebat̄ intra triduiū quod

erat rationale. sed cū sit sublata. Land. dicit hoc esse arbitrariū de offi. dele. de causis.

¶ Decimo quero si vno remoto alius subrogat̄ qui etiam reijcat̄. Glo. soluit q̄ etiam ex causa pōt sine causa non.

¶ Undecimo si p̄latis cum isti offerunt̄ r̄ndēt q̄ nolunt admittēre dicētēs non p̄sentens: qz̄ nolu- mus admittēre. videt̄ q̄ sine alia p̄sentatiōne pos- sunt p̄ntandi p̄ q̄s nō stetit p̄fessōes audire.

¶ Duodecimo q̄ro si om̄issa p̄ma oblatōne de q̄ s. ibi generales r̄c. veniūt p̄sidentēs cū fratribz corā p̄latis et petant eos admitti. Land. tenet q̄ teneat p. c. causam de rescri. p̄ hoc ista littera que nihil exigit nisi q̄ p̄sentent̄.

¶ Tercio decimo. Quid si p̄latis nō recusant da- re licentiā: s̄ nec p̄cedūt. Glo. dicit q̄ post trinam r̄ḡsitionē locū hz̄ p̄ulgētiū de q̄ hic.

¶ Quartodecimo q̄ro in hoc qd̄ dicit. q̄ possūt audire p̄fessiones sibi p̄fiteri volentiū et sic om̄niū volentiū cum generalit̄ loquat̄. cū t̄i sint aliq̄ reli- giosi qui fm̄ statuta suoz ordinū p̄fiteri non pos- sunt nisi suis p̄latis. Glo. soluit q̄ p̄ hanc p̄fessio- nē nō p̄p̄hendunt̄ illi. Sed Land. dicit q̄ audire possunt p̄fessiones quom̄cūq̄ in casibz in quibus absolui possent a suis curatis. Et hoc etiam si sint religiosi exempti. scholastici vel nō. qz̄ hec est que- dam gratuita et specialis p̄uissio quā papa in fau- rem aiaz ex plenitudine potestatis ordinat que in nullo subiacet vel dependet ab alijs formis seu p̄ uisionibz cōmuniū statutis. Sed car. dicit veri⁹ esse qd̄ dicit glo. quam tenet Pau. di. q̄ in religio- sis non habet locū p̄stitutio dicte de. si statuta reli- giosoz eis p̄hibent cōfiteri alijs q̄ suis p̄latis: qz̄ non habent velle de elec. si religiosus. li. vj. Non possunt ergo dici volentes.

¶ Quintodecimo qd̄ si ep̄us p̄tendit cum fratri- bus sup̄ numero quē dicit excedere. Glo. dicit q̄ ep̄us pōt reijcere si vltra modū soluti p̄ntent nec hoc exigit populi multitudo. Recipiet q̄ ep̄us nu- merū q̄ sibi videt̄ de reliq̄s recurrat̄ ad arbitriū boni viri. i. iudicis q̄ dz̄ esse medi⁹ fm̄ Lar.

¶ Sextodecimo nūquid fratres p̄ntari p̄latis vt̄ s. possint audire p̄fessiones subditorū extra ci- uitates vel dioceses. taliu p̄latoꝝ: R̄n. fm̄ Lar. q̄ nō p̄ ter. ibi. extra ciuitates et dioceses. in quibz fuerint deputati p̄ quas eos volumus et non per p̄uincias deputari p̄fessōes nullaten⁹ audituri. Et sic intra ciuitates et dioceses deputati possunt sine aliqua limitatiōe qui sic deputati vbi licz au- dire p̄nt p̄fessiones etiam in domibz seculariū cō- tradicentiū etiā sacerdotibz parochialibz. naz ex quo p̄hibet̄ extra p̄mitti intra. ar. j. q. j. extra ca- tholicā. nā quicq̄ est intra limites cedit limitato de le. iij. l. patron⁹. s. Sempromio.

¶ Decimo septimo nūquid ministri p̄ se vel per alios possint p̄sentare fratres p̄fessores cōmoran- tes extra dioceses. Glo. dicit q̄ sic. dūmodo ip̄oz locū sit vicinus diocesi. Exemplificat glo. dicēs. dato q̄ fratres non haberēt locū mutine possent t̄i p̄latis ab ep̄o mutine petere licentiā et p̄ ip̄a dio- cesi electionem facere.

Decimo octavo an fr̄es cōfessores audire valeat sine h̄mōi p̄ntatione: dic q̄ sic si fr̄es vel illi qui vo- lunt cōfiteri h̄nt licentiā a p̄prio sacerdote: q̄ tales tunc sunt in dispositione. c. ois de pe. 2. re. q̄ nō est sublatā nec correctā p̄ de. dudum.

Decimonono nūquid postq̄ plati cōcesserunt licentiā fr̄atibz p̄ntatis audiēdi p̄fessiones possunt reuocare: R̄n. Glosa. dicit q̄ sine cā reuocare non possunt. Idem Pau. 2. Zen. 2. Lar.

Digelimo an talis cōcessio expiret p̄ mortē con- cedēns. vtrū sit ep̄alis vel papalis: R̄n. fm̄ Dir. li. j. n. xv. q̄ p̄ mortē concedēns non expirat. q̄ pa- palis q̄ talia durare facit ar. extra de trāfac. veniēs 2. q̄ iure cōi approbata. Et iō sequit̄ q̄ potius sint papales 2. ap̄stolici quasi videntis p̄tate ep̄i p̄ papam fr̄atibz concessa p̄. d. de. Nec ob. d. de. in. §. statui- mus. q̄ illud sit. p̄pter quandā reuerentiā 2. hono- rem qui ep̄is impēdit in recōpensatione relaxate sup̄ hoc subiectiōnis ab eis. Et q̄li in memoriā na- turalis vinculi. 2. p̄pter vestigia 2. reliquias que ad- huc remanēt penē potius cōcessio ista ab ep̄is q̄ p̄- prer aliud. Et si plati nō concederēt nihilominus hoc haberēt. Et sic p̄bent nudū ministeriū in con- cedendo sicut minister in baptizando.

Digelimoptimo q̄ro quid sit dyocesis: Dic fm̄ Lar. q̄ di. diuisio q̄ termini ep̄atū diuidunt.

Digelimosedo quero an fr̄ates p̄ntati in audi- endis cōfessionibz debeant h̄re licentiā sacerdotis parochialis. Glo. in verbo libere cōfessio ista q̄ nō est ne- cesse licentiā sacerdotis h̄re. Idem Pau. Idē Lar. h̄ glo. in. d. c. ois teneat cōtrariū. Sed Jo. an. put- reat̄ Panor. in. d. c. ois dicit q̄ p̄riū glosē est ter- minatū p̄ extrauagantē Jo. xij. q̄ incipit. Vas ele- ctionis. p̄dicta etiā glo. p̄ Clementē quartū. tanq̄ oīno fallā fuit damnata p̄ extrauagantē q̄ incipit. Quidam temere.

Digelimosesto vtrū p̄fessio dictis fr̄atibz tene- ant iterū p̄fiteri p̄prio sacerdote. Glo. dicit q̄ nō. Et ita determinat̄ p̄. d. extrauagantē. Vas electionis

Digelimoquaro an p̄ntatio facta p̄ ministros valeat q̄ ad cōfessores qui post latā p̄ntationē ele- cti sunt: Dic q̄ in hoc debet attendi forma petitiōis et cōcessionis. Si enī petatur ab ordinarijs vt pla- cet habitare quoscunq̄ cōfessores p̄ntes 2. futu- ros. q̄s dicti fr̄ates elegerint ad audiēdas confessi- ones in dyocesi sua. Sic dico q̄ valebit quo ad oēs Secus autē si peterēt solū licentiā quo ad cōfessores actu cōfiteōtes: vel h̄mōi.

Dtrum in aliquo casu possit quis cōfiteri alte- ri q̄ p̄prio sacerdote: R̄n. Hosti. ponit octo casus in quibz p̄t quis audire cōfessionē alterius paro- chialis. Primus q̄ p̄prio sacerdos est oīno in di- lectus 2. ignarus de pe. di. vj. placuit. nā qui vult cōfiteri dz querere sacerdotē qui sciat soluere 2. li- gare: de pe. di. vj. qui vult. Hoc t̄ dz fieri cū licen- tia: vt in. d. ca. ois. vbi dicit̄ Panor. c. sacerdos: de pe. di. vj. reducendum ad terminos. d. c. ois. vt sic vna lra suppleat p̄ aliā vt sit sensus q̄ dz obtinere licentiā si p̄t: vt in. d. c. ois vel adeat alienū: vt in d. c. sacerdos. Et sic si neget̄ licentiā 2. nō adsit supio- ris copia sufficit licentiā petita. licet nō obtēta extra

de regula. licet. Si t̄ cōfiteōs prudens esset 2. con- fessorē instrueret. put sue cōfessionē expediret si- bi sufficeret. Sed q̄ parochianus transfuit do- miciliū suū. nam tunc ille ad quē transit iam nō est alienus. sed p̄prio extra de paro. c. fi. Tertius q̄ quis est vagabundus. ff. de iudic. l. heres absens. Quartus q̄ quis querit domiciliū q̄ se transferat nam 2. is sine domicilio est. ff. ad municip. l. labeo. 2. l. eius. §. celsus. Quintus q̄ quis deliquit in ali- ena parochia: extra de rap. c. j. Iste t̄ casus nō est simplr̄ verus nisi forte q̄ ad forū contentiosum: vel vbi talis delicto esset annexa aliqua censura ab hoīe Secus ergo q̄ ad forū p̄ntalem. Sextus rōne stu- dij vt q̄ clerici de platonū suozū licentiā vel alij stu- dentes accedūt ad studia. nam tunc efficiunt de fo- ro illius ad quē accedūt dum ibi manēt. ar. ff. de iu- di. l. si longius. §. j. Septimus tēpe necessitatis. vt q̄ infirmat̄ ad mortē: vel dz intrare iustū bellū seu nauigaturus vel transiturus p̄ loca piculosa: vt di- ctum est §. Absolutio p̄mo in fi. Octauus si po- nit spem in ratiabilitōe p̄prij sacerdotis. sed iste ca- sus cōiter nō tenet. q̄ ratiabitio in talibz non ha- ber locū: extra de reg. iu. actus. li. vj. dicit̄ t̄ h̄o. p̄t intelligi q̄ ista ratiabitio non referat̄ ad futu- rum. l. si platus p̄fiteōs p̄tentabit. sed si de p̄nti cō- tentat̄ vt p̄t extimari ex aliquibus coniecturis ex quibz elicit̄ ipsius plati tacitus cōsentus. vt puta si talis curatus est sub d̄no cōfiteri volentis. Aut eius valde familiaris: vel socius vel h̄mōi.

Dtrum peregrini: romipete negociatores 2. alij viatores possint cōfiteri alieno sacerdote: R̄n. fm̄ v̄y. q̄ si non habent licentiā a suis curatis vel sine eozum licentiā iter arripiūt non p̄nt ab alijs absolui nisi in articulo necessitatis. Si autē de licentiā eozum p̄fecti sunt eo ipso habēt interpretatiū licentiā con- fitendi cum sine confessione digne p̄grinari non queant. ar. de off. del. p̄terea. Si etiā veniet pascha cōicari possunt. p̄pter eandē licentiā implicitā. 2. de casu ep̄ali absolui. q̄ ep̄s non retinendo sibi aucto- ritatem licentiā di p̄grinos ex hoc ipso videt̄ eis dare cōfiteōdi licentiā de casibz ep̄alibz sicut cura- tus de parochialibz. De mercatoribus autē si nusq̄ habent domiciliū nisi sequendo semp̄ nundinas. Idem est qd̄ de vagabundis. Et idem est si in loco suo tenet̄ hospitii. sed nō dedināt̄ illuc in pascha- te cōiter. non enī tunc videt̄ ibi habere domiciliū quo ad factā. Idem dic de familia principis vel ba- lni qui nunq̄ in eodem statu p̄manent. licet alicu- bi teneant hospitii ex quo illuc non redeūt nisi ad horam. Idem Arch. flo.

Dtrum peregrinus qui habet crimen. cuius absolutionē retinuerat sibi ep̄s in p̄grinatioē pos- sit absolui a simplici sacerdote: R̄n. v̄y. dicit q̄ p̄t absolui maxime si instat tēpus generalis cōionis: vt in pascha. Sed hoc dictum cōiter non tenet a- doc. nisi esset casus necessitatis. Aliqui t̄ dicit q̄ si aliquo iusto impedimento. prenderet̄ eius pere- grinatio p̄ annum efficacē forū illius loci 2. ibi pos- set recipere factā. Per p̄uilegium t̄ concessum per S. d. papam Sixtum quartū. indulget̄ q̄ omnes cōfessores ordinis minorum: de obseruātia nun-

Confessio. iij.

capati presentes et futuri possint absolueri omnes et quoscumque videntes et venientes et ad loca eorum accedentes etiam quocumque tempore cum ea tunc auctoritate quibus habent ab episcopo dyocesis in qua audiunt confessiones.

¶ **Q**uoniam unus sacerdos parochialis possit audire et absolueri alium sacerdotem? **R**esponsum. **S**imiliter non potest sine licentia superioris generali vel specialiter expressa vel tacita. nam si episcopus scit contra se fieri et tolerat coipso presumendum est tacite approbare.

¶ **A**n autem liceat confiteri in necessitate sacerdoti heretico vel schismatico? **R**esponsum. **P**anor. in c. non est: de spon. dicit quod in nullo modo debet his confiteri ne ad ducendum penitentem in errorem. Et etiam in necessitate non refert si permittit omnis confessio: ut in c. que penitet: de pe. dist. j. et in glo. in c. pastoralis de offi. or. Licet glo. in d. c. non est. dicit quod in necessitate penitentia potest recipi ab heretico. Quod intelligi potest quia non esset periculum subuersionis: ut quia penitens erat doctus et astutus.

¶ **Q**uoniam sacerdos parochialis debeat credere subdito dicenti se confessum alteri ut sic ei det eucharistiam? **R**esponsum. **S**imiliter **L**eo. In foro iudiciali credit homini contra se et non pro se. In foro autem penitentiali credit homini pro se contra se. Si ergo sit impedimentum eucharistie tale quod ad forum iudicale pertinet: puta excommunicatio: non tenet sacerdos credere subdito. quem excommunicatum nouit nisi ei de absoluteione confiteri. Si autem sit impedimentum quod ad forum penitentiale pertinet. scilicet peccatum: tunc tenet credere. et iniuste agit si eucharistiam denegat: c. cor. **P**et. et **M**ost. Et hoc vera ubi non agatur de preiudicio terti.

¶ **C**ui debent confiteri curiales? **R**esponsum. **S**imiliter **P**anor. in c. ne per dilatoem: de pe. et re. quod de iure contra nullum prelatum quatumcumque maximus potest sibi eligere confessorem. **R**atio. quia nemo potest ligari vel absolui nisi a suo iudice: ut in c. omnis et quod antequam de pe. et re. **D**ebet ergo quod prelatum vadat ad superiorem suum. **D**e iure ergo episcopus debet confiteri archiepiscopo. Archiepiscopus patriarche: patriarcha pape: papa autem potest sibi eligere quemcumque vult. **C**ardinalis absens causa delegationis eodem modo potest sibi eligere. ar. d. c. ne per dilatoem. **R**atio autem istius confessionis fuit. propter nimiam distantiam. **Q**ui isti prelati contra se habent superiores nimium distantes. **T**amen **P**anor. dicit quod distantia locorum non est causa sufficientis: ut subditus possit sibi eligere confessorem propria auctoritate. nam ibi opus fuit privilegio pape. **Q**uod intelligi nisi immineret necessitas magna. **I**ta quod non posset haberi recursus ad superiorem. quod tunc potest quisque sibi eligere confessorem: ut in c. quem penitet: de pe. di. j. et in c. pastoralis. de offi. or. **N**unc autem ex privilegio. d. c. ne per dilatoem episcopi et superioris etiam sine suorum superiorum licentia possunt sibi eligere confessorem. **Q**uid autem de inferioribus prelatibus circa episcopos. **D**icit **S**imiliter **P**anor. ubi dicit quod in istis inferioribus ad hoc ut possint sibi eligere confessores duo requiruntur. scilicet ut sint prelati. et sint exempti. **E**t credit quod verbum prelati ibi capiatur large ut comprehendat etiam rectores parochiales ecclesiarum qui largo modo dicuntur prelati. nam prelati stricto loquendo illi dicuntur qui habent iurisdictionem fore contentiosam. **C**apellani vero

et ceteri curiales qui sunt de familia pape confiteantur penitentiario et non alijs. **S**i sunt cum cardinalibus prelati de licentia domini sui qui curam eorum habet de consuetudine curie etiam alij confiteri. **S**ed et penitentiario pape prelati omnes sine aliqua licentia confiteri. **D**ecanus vero prepositus: thesaurarius et quilibet canonicus et sacerdotes parochiales. et familia episcopi debent confiteri episcopo vel alteri de eius licentia.

¶ **Q**uoniam autem vigore consuetudinis possit quis eligere confessorem sicut vigore privilegij. **P**anor. ubi dicit quod non potest. in c. ij. de pe. et re. li. vj. **N**on potest ergo tantum consuetudo sicut privilegium.

¶ **C**ui debent reges et alij seculares domini confiteri? **R**esponsum. **S**imiliter **M**ost. si rex habet domicilium principale in aliqua ciuitate illi episcopo confiteri debet vel sacerdoti nisi super hoc haberet privilegia. **I**dem dicitur de duce **A**darchione et omnibus habentibus latas iurisdictiones in diuersis episcopatibus. **S**ed si habent domicilia in diuersis locis. et non apparet quod sit principaliter possunt confiteri ei in cuius parochia morantur vel quod tutius est de licentia episcopi eligant sibi confessorem. aut si loca sunt in diuersis episcopatibus. de licentia vtriusque episcopi. **I**mperator autem et imperatrix de antiquissima consuetudine confitentur capellanis suis qui habent curam animarum suarum. **T**utor tamen via est omnibus preiudicis. ut pro se et familia impetrent a papa licentiam eligendi confessorem. **I**lli tamen principes qui nunquam in eodem loco permanent. licet alicubi retineant domicilium: vbi cumque se repererint poterunt confiteri. vxor vero filij et familia sunt eiusdem parochie parochiani cuius est maritus et pater. ff. ad municip. l. filij.

¶ **Q**uid de his qui parte anni manent in una parochia. et parte anni manent in alia? **F**ede. de se. pro huius euidencia dicit. quod ille est parochianus alicuius qui habitat in parochia. **I**ta quod ibi est tractatus. licet non habeat ibi domicilium. seu animam habitandi ibi perpetuo. quia iura in hoc parochiali iure non ponderant domicilium. sed habitationem: ut in c. questi. xvj. q. j. **U**nde glo. in de. j. de priuil. et **I**nno. in c. omnis: de pe. et re. voluerunt. quod ille dicatur parochialis vel curatus vel ecclesia parochialis scholarium vel mercenariorum vbi habitant quibus habeant animum redeundi ad patriam vel forte eligendi domum anno sequenti in alia parochia. **E**t pro hoc dicit unum satis mirabile. quod si scholaris. cuius cupiens esse cum alijs scholaribus transfert se ad aliam parochiam retento prioris domicilio. illa ecclesia vbi habitat est sua parochialis et non vbi habet domicilium. **I**dem videtur vel in infantibus qui sepe deferunt ad alias parochias. hoc **F**ede. licet **P**anor. in c. in nostra. de sepul. aequaliter deuiet a predictis tamen pro opinione **F**ede. facit quod quidam dicit. quod habitatio annalis videtur quoddam domicilium quo ad sacrorum receptionem. d. c. questi. vel quoniam deliberat habitare parum minus quam pro annu. vel quoniam licet habet consuetudo quod in talibus confert iurisdictionem. **E**t si cuius vel nobilis equaliter vel quasi diuidit suam mansionem in ciuitate et villa. puta tempore hyemali manet in ciuitate et tempore estivali manet in villa. ut domini ianuarii. vtriusque plene erit parochianus

fm Archi. flo. z vtrobiz; fortif fori nō simul: sed
succesive fm q̄ habitat ibi z ibi; vt tūc ibi recipi-
at sacramēta vel hic q̄m hic bitat.

¶ Quid de p̄fessione facta sacerdoti q̄ de iure nō
tenebat beneficiū: Rñ. Panor. in. c. nihil. de elec.
p̄ p̄dicti dubij declaratiōe ponit tres casus. Pri-
mus est q̄m talis gerebat se pio prelato: tamē non
erat in possessione. puta de iure: q̄ non cum auto-
ritate superioris licz de facto se intrusisset in benefi-
cio vel possessione. z tunc indubitatē non valent
gesta p̄ eum. nec hoc casu cōmunis error sustine-
ret gesta ex quo deficit possessio iuridica. ad hoc. l.
barbarius. ff. de offi. p̄. que se fundat super cōmu-
ni errore z super auctoritate superioris. vel iste ser-
uus qui putabat liber habuit officium a superiore
z sic p̄curabant ibi duo. s. auctoritas superioris
z cōmunis error. Secus autez vbi adesset vnum
tñ: vt tenet Inno. Secundus casus est cum quis
gerit se pio plato. z habuit confirmationē a supe-
riore: sed et aliquo defectu non tenuit confirma-
tio vel electio. et tunc gesta per istum non debent
retractari ex quo als alta legitime gesta sunt cum
hic concurrat auctoritas superioris et cōmunis er-
ror. vnde sumus in casu dicta. l. barbarius. Ter-
cius casus p̄ncipalis euz is qui gerebat se p̄ plato
fuit electus z p̄firmatus p̄ superiorē tamē postea
aliquid egit. p̄pter qd̄ fuit priuatus ip̄o facto platu-
ra. puta q̄ incidit in heresim. Et tunc si ista priua-
tio fuit occulta tenēt omnia gesta. Et idem videt̄
q̄m dubitat de priuatiōe. nam ex quo tolerabat in
officio debent tenere omnia acta interim gesta: vt
in. c. nōne. viij. q. iij. Sed si suspensio vel puatio
esset notoria vel inhibitiō superioris p̄cessisset: tunc
non tenerent gesta: vt in. c. veritatis de do. z dotu.
hec Panor. Et per p̄dicta habes q̄ si p̄fessor exco-
municat̄ tñ occultus et toleratus audiat confes-
siones: q̄ p̄fessiones facte cum eo valent: nec sunt
iterande: postea supueniente scientia. Alii autē qui
ignoratē p̄fiterent̄ intrusis vel huiusmodi q̄ nun-
q̄m habuerit institutionē a superiore. saluant̄ p̄pter
fidē sacramēti. Si tamē ante mortē hoc scierit. ite-
rum tenent̄ p̄fiteri.

Confessionis celatio.

¶ Vtrū sacerdos in omni casu teneat ce-
lare p̄fessionē: Rñ. fm Tho. in. iij. di.
xij. q̄ sic. nam in sacramētis illud qd̄ gerit̄ exteri⁹
est signū eius qd̄ gerit̄ interius. Vnde sicut deus
peccatū tegit̄ interius. sic p̄fessor debet tegere exte-
rius. Et ideo tanq̄ violator sacramēti peccat qui
reuelat. per celationē etiā homines magis ad p̄fessi-
onem attrahūt̄ z simplicius p̄fiterit̄. vnde etiā
si aliquod piculū futuz̄ imineret: z hoc sciret̄ solū
p̄ p̄fessionem: vt de heretico qui corrumperet fidem
vel de matrimonio illicito qd̄ aliqui vellent facere
vel aliquo magno damno tp̄ali: non p̄pter hoc re-
uelare debet: s̄ potius eos qui p̄fiterent̄ monere: vt
obuiet̄ z desistat et plato dicere q̄ vigilet sup̄ gre-
gem z huiusmodi sine vlla reuelatiōe: de peni. di.
vi. sacerdos: z extra de pe. z re. omnis. Idem fm
asteñ. si sacerdos sciat p̄ p̄fessionē q̄ aliq̄s dormi-

nū i ecclesia cū muliere: nō debet p̄pter hoc c̄po re-
uelare: nec ob. q̄ ecclia semie polluta ē recōclīada
quia illud intelligi potest q̄m est diffamati. als po-
test p̄ byter ille salua p̄sciētia celebrare. Aliqui tñ
dicunt t̄rtius esse q̄ ep̄o reuelat in genere dicendo
talis ecclesia reconciliatione eget. ar. de adul. signi-
ficasti.

¶ Quid si abbas vel alius p̄latus p̄ p̄fessionem
scit aliquē subditum suuz̄ vti male officio suo. vel
etiā scit p̄ p̄fessionē alicui⁹ p̄oris sibi subiecti pec-
catū cui⁹ occasio inducit eū ad ruinā nūquid euz
remouere p̄t: Rñ. fm Ri. in. iij. q. nō: q̄ p̄lar⁹
remouēdo ab officio subditū illū: z si faciat vtilita-
tem eius. facit̄ tñ damnū cōitati: q̄ alij p̄ relatiōez
remouit̄ ab officio. scientes q̄ p̄ sua p̄fessioē remo-
tus esset a suo officio: redderent̄ p̄niores ad non
p̄fitendum z ille idē minus tenerent̄ cōfessionem
z p̄nior esset ad pctōz̄ suoz̄ celationē. nā sine lesi-
one p̄sciē p̄t̄ platus dimittere pctm̄ impunituz̄:
qd̄ scit vt deus. In casu tñ p̄dicto p̄t̄ eū monere
q̄ officio resignet vel saltē q̄ bñ se habeat: z huius
modi. Si tamē superior possit eū ab officio remouē
sine hoc q̄ ille vel quicūq̄ alius suspicari posset eū
p̄ his que dixit in p̄fessioē ab illo officio remotum
esse: liceret superiori vt dicant aliqui ipsum ab offi-
cio remouere.

¶ Quid si q̄s p̄ p̄fessionē alicui⁹ quē audit p̄sci-
tiā acq̄rat q̄ sit indign⁹ p̄latiōe: nūquid si inter sit
p̄mōtioni eius teneat̄ d̄dicere: z videtur q̄ nō. q̄
p̄tradictio videt̄ d̄ pctō suspitionē inducere: et sic
quodamō p̄fessionē reuelare. Sed asteñ. fm tho.
dicit q̄ multis alijs de causis est aliq̄s indignus
p̄latiōe q̄ ex pctō vt ex defectu sciē. etatis. vel hu-
iusmodi. Et ideo qui d̄dicat: nec de crimie suspiti-
onē generat. nec p̄fessionē reuelat.

¶ Quid si dicat p̄fessor aliquē sibi p̄fessum esse d̄
pctis magis z multis z huiusmodi: Rñ. asteñ.
q̄ talis ē reuelator p̄fessōis. Si tñ dicat aliquem
sibi esse p̄fessum d̄ peccatis suis: cum p̄prie p̄fessio
non sit nisi de peccatis. nihil manifestat quod est
occultum.

¶ Quid si p̄s byter haberet aliqd̄ pctm̄ mortale
de quo p̄fiteri nō posset nisi p̄fessionē sibi factā re-
uelaret: Rñ. asteñ. post Ri. z Sco. q̄ non debet
cōfiteri illud peccatū. durate enī tali casu sibi suffi-
ceret de illo peccato cōfiteri cū p̄posito illud p̄fiteri
di quādo posset hoc facere sine reuelatione p̄sone
sibi confesse z sine p̄iudicio quocūq̄ sigilli cōfessi-
onis. Fortiori enī vinculo ligat̄ cōfessor: ad celandū
q̄ penitēs ad cōfitemdum.

¶ Donec q̄ aliqui cōdixerint interficere p̄s byte-
rum cū eis euntem in nemus quoz̄ vnus autē ne-
moris ingressum peniter z cōfiteret̄ illi: nūquid ille
p̄s byter nemus ingrediet̄ videt̄ q̄ sic: q̄ nō ingre-
diendo videt̄ reuelare facto p̄fessionē istius p̄fessi
alijs socijs n̄ penitētibz: Rñ. p̄t̄ dici q̄ sacerdos
iste multiplicē occasione h̄ie p̄t̄ nō intrādi nem⁹
aliā ab ista p̄latronē sibi detecta: et ad minus p̄t̄
dicere corā illis. s. volo hoc vel illud facere. Ad illū
vel ad aliū locū declinare anteq̄ p̄cedā vterius.
Et si ex tali occasione allegata videat̄ diuertere. tūc

Confessionis relatio

nec verbo nec facto reuelat p̄fessionē. Si autē non possit ex alia occasiōe diuertere: q̄n apparet illis alijs q̄ p̄pter confessionē diuertit. et in hoc facto reuelat p̄fessionē. dicit quidā q̄ d̄z intrare nemus et exponat se morti: vt seruet legē dei de sigillo cōfessionis. et si mortē martyri est. Aliter dici potest q̄ nō d̄z reputari reuelato: p̄fessionis nisi faciat aliqd̄ qd̄ ex natura sua. p̄dat p̄ctū p̄fessionis: h̄ diuertere a nemore: nō est huiusmodi ergo. Et generalit̄ dici p̄t q̄ signū qd̄ de se est indifferēs ad significandū tale p̄ctū fuisse cōfessionem vel nō fuisse. licet aliquibz sit signū magis determinatū ex aliquo p̄re supposito: nō tū est ex se signū reuelatiuū p̄fessionis: nec p̄ p̄is simpliciter illatū p̄fessionis. hec Deo.

¶ Vtrū liceat p̄fessionem reuelare p̄ctū i genere detectū in p̄fessione? R̄. Panor. in d. c. ois dicit q̄ sacerdos incurrit penā de qua ibi nō solū reuelando peccatorē h̄ etiā p̄ctū sibi in cōfessione detectū: qd̄ est fm̄ eū h̄ simplices asserētes p̄ctū posse impune reuelari. Sed in h̄iū est Deo. in. iij. et videt̄ cōmunitis opinio doctorū: nec obstat tex. in dicto c. omnis. in vbo. Qui peccatū: sup̄ quo se fundat Panor. q̄ d̄z intelligi q̄n tale peccatū refert̄ ad peccatorē: vel quādo esset ductiuū in noticiam peccatoris. als̄ secus.

¶ Que sit pena reuelātis cōfessionē? R̄. de iure antiquo d̄z deponi et omnibz diebz vite sue ignominiosus pegrinari de pe. di. xj. sacerdos. Et fm̄ de re. omnis vtriusq̄ sexus. d̄z deponi: et ad agendū p̄ctū penitentiā in artū monasteriū detrudi.

¶ Quid si p̄s byter cōpelleret̄ dicere: vtrū de aliq̄ p̄sona sibi cōfessa audiuisset aliqd̄ crimē? R̄. In casu isto tenet̄ dicere se nunq̄ audiuisset et de hoc nihil scire. et verū dicit q̄ subintelligit̄: vt homo. vel nihil scit qd̄ sit reuelandū. Immo etiā si papa p̄ciperet cōfessionem q̄ reuelaret cōfessionē: nō tenet̄ ei obedire etiā si ei p̄ciperet sub pena excoicationis late sententię: q̄ celare cōfessionē non tū est de p̄cepto ecclesie: sed etiā de iure nature et diuino sup̄ que iura nō est papa.

¶ Vtrū autē confessor de licētia p̄fessionis p̄ssit reuelare p̄fessionē? R̄. fm̄ a steu. illud qd̄ p̄s byter scit tū p̄ confessionē: nullo mō debet dicere. Sed confitens ei p̄ alium modū intinere p̄t: qd̄ facit dando ei licentiā vt dicat nihilomin⁹ debet scandalum vitare. p̄pter duo enī tenet̄ cōfessor: celare p̄fessionē. scz. p̄pter vitandū scandalum: et p̄pter sacramētū: q̄ quasi de essentia sacramētū ē celatio cōfessionis: et hoc tollit p̄ licentiā cōfessionis. Sed vānū remanet. Et ideo vbi timet̄ scandalū: non debet vti tali licētia tūc aut̄ p̄t scandalum timeri q̄n p̄babiliter potest cōvinci q̄ p̄s byter p̄fessionē reuelat. vnde si dicat ei cōfitemus q̄ peccatū suū referat aliq̄: p̄s byter debet ip̄m cōfitemē nunciū suū constituere non se intermunciū facere. et sic vitabit scandalū. et intelligat̄ hoc cum illa suppositiōe generali q̄ p̄ctū alicui⁹ nulli est manifestandū: nisi ei qui p̄desse possit et nō obesse. Intelligat̄ etiā hoc de p̄p̄is peccatū: nō de alienis. Idem Bon. pe. et tho. Idē tenet̄ panor. in c. significasti d̄ adul. et in c. mathe⁹ de sy. nā ibi quidā cardinalis h̄uit

quoddā peccatū in penitentia: qd̄ reuelauit pape secreto. et tamē p̄pter hoc dictus cardinalis nō fuit reprehensus a papa. hoc tū fecit vt dicit Panor. de licentia ip̄ius penitētis. et reuelauit pape. vt dictū est q̄ poterat p̄desse et nō obesse.

¶ Vtrū sciens aliquid p̄ confessionē et p̄ aliam viam teneatur illud celare? Respondet Asteu. q̄ si quis sciat aliquid per viam confessionis et p̄ aliam viam: vt q̄ audiuit vel vidit eo modo quo scit per cōfessionē omnimode et semper debet celare. quia sic nouit vt deus. Et modo vō quo scit p̄ aliam viam potest et debet reuelare. si cogat vt q̄ p̄ superiores ei p̄cipit vel veritati p̄iudicium generat nec tū oportet tūc dicere q̄ hoc audiuit in confessione. h̄ tū sic ego hoc vidi vel audiui. nec vnq̄ p̄t dicere hoc audiui in confessione: quia tunc semp̄ esset peccatū mortale.

¶ Quero. Donec q̄ cōfessus dicat sacerdotem reuelasse suā cōfessionē: sacerdos vō cōfiteat̄ se dixisse delictū illius. h̄ negat illud habuisse in cōfessione cui incumbit probatio: R̄. quidā dicit: vt recitat Panor. in c. ois de pe. et re. sacerdotē absolvendū q̄ nō est magis credendū illi q̄ sacerdoti. Mo. dicit q̄ nisi sacerdos doceat aliud illud habuisse p̄sumendū est illud habuisse in cōfessione: nō tamen sacerdos puniet̄ pena ordinaria dicto. c. omnis. h̄ pena arbitraria q̄ aperte nō cōiunat̄ de delicto. Idem R̄. in quarto.

¶ An autē cōfessionem sup̄ p̄fessione credat̄ simplici vbo sine iuramento. Inno. dicit q̄ sic q̄ gerit vitem dei. de offi. or. si sacerdos. nā sicut a deo nō erit geret̄ iuramentū ita nec ab eius vicario. Dicit tū Mo. aliquos dicere p̄tū: q̄ licet in foro p̄fessionis gerat̄ vicē dei. in p̄tentio vō in quo producat̄ in testē secus ad hoc de testi. nup. Jo. an. dicit q̄ p̄mū equi⁹. secū d̄ vtrū qd̄ placet Panor. in c. testimoniu de testi. Et ex hoc notat casum i quo creditur vni testi. et hoc. p̄pter qualitātē facti: quia cōfessio fit in secreto.

¶ Vtrū sub sigillo cōfessionis cadat p̄sona cum qua penitēs cōfiteat̄ se peccasse? R̄. deo fm̄ R̄. in iij. di. xij. q̄ accipiēdo cadere sub sigillo p̄fessionis id qd̄ nō est licitū reuelare. Sic p̄sona cum qua penitēs cōfiteat̄ se peccasse cadit sub sigillo p̄fessionis qd̄ p̄datur sic. Sacerdos tenet̄ celare omne id sibi dictū in cōfessione quo confitens possit prodi vel mala suspitio in cordibz alioz generari. Sed q̄ detegēdo p̄sonā cū qua penitēs cōfiteat̄ se peccasse proderet̄ confitens: q̄ si detegere filia cōcubuisse cū patre p̄deret̄ pater q̄ cōfessus ē se cōcubuisse cū ea. p̄bat̄ etiā: q̄ esset occasio retrahēdi homines a p̄fessionibz. Nō solū autē p̄sona p̄dicta celari d̄z: sed etiā peccata ip̄ius cōfessionis. Nā peccata ip̄ius penitētis in relatiōe ad ip̄m cadūt sub sigillo confessionis de necessitate et absolute. Et p̄mo et directe et explicitē. et ex omnibz causis. p̄sona autē cum qua penitēs cōfiteatur se peccasse cadit sub sigillo cōfessionis de necessitate et absolute non p̄mo. sed ex cōsequētē et indirecte et implicitē nec ex omnibz causis. sed aliquibz. Peccata autē ip̄ius penitētis non referēdo ea ad determinatā p̄sonā. Sicut

*Juxta c. 2. martij 2004
De illo dicit dicit 7 hōra
mō sit nō. a h̄ vobis
nō filij. q̄. nobis 20
uolam⁹.*

¶ Et si alijs dicit alium fuisse sub sigillo confessionis. Et q̄ qd̄ nō d̄ facile d̄z an p̄t d̄t p̄cipiat h̄t ex p̄missiōe h̄o modo v̄bat. At si cōfessio h̄t d̄z qd̄ nō tūc bā p̄t reuelare. Quid d̄t nō tūc. d̄z v̄bat n̄ tūc p̄na d̄z v̄bat cōfessionē. n̄ q̄ nō habuit i p̄te. h̄ b̄n possit p̄ra mōz h̄t 200 facti fidi. Et t̄q̄

¶ Et magis habuit q̄ r̄m d̄z in v̄ny dicit qd̄ Ego adim h̄r m̄p̄ d̄ confessionē. Vtrū debet dicit. q̄ illa d̄z v̄lla abbatia p̄st̄ d̄ qd̄ n̄ d̄m cōfessionē fuit m̄t̄ p̄t̄a et h̄y q̄ p̄p̄ly. d̄z d̄t simplici q̄ qd̄ p̄t d̄z v̄lar cōfessionē h̄m nō d̄z v̄lar p̄t̄a v̄ba d̄z d̄z d̄t ista d̄z cōfessionē sua p̄t̄a. n̄ d̄z v̄lar. q̄ nihil p̄t̄ d̄ p̄t̄a. q̄ si d̄z v̄ny q̄ p̄t̄a et d̄z d̄z d̄t sibi cōfessionē de magnis et m̄ly p̄t̄a qd̄ d̄z v̄lar cōfessionē. h̄o d̄t alim opa que quis s̄t ex cōfessionē. p̄t̄a qd̄ d̄z v̄lar. et qd̄ n̄q̄ p̄t̄a mōz h̄t et qd̄ h̄t d̄z v̄lar. nisi qd̄ ex h̄o q̄ v̄ny laudat̄ d̄z qd̄. q̄. aliq̄ p̄t̄a d̄z v̄lar nō nō laudat̄ d̄z v̄lar. qd̄ d̄z v̄no d̄z d̄z alio mōz h̄t. d̄z p̄p̄ly. et qualis.

Confessor. 1.

stringunt regulā. Immo plus dicit Panor. ibi qd hic accipit publicū; put est species distincta a notario. Et sic licet nō transierit in notariū satis est qd pbari possit. Et p declaratiōe huius materie Panor. in c. quesitū. de pe. et re. penit notabilē trimēbrē distinctōez; qd aut delictū ē grane et scādalizās totā vrbē. et tūc laico imponet penitētia publica et solēnis dicto. c. in capite. et. d. c. fi. Aut ē grane; sed nō generat scādala. et tūc aut ē occultū; et nō imponet penitētia; nec solēnis; nec publica; sine sit clericus; sine laic; vt i dicto. c. in capite. Aut ē publicū s; nō scādalosum. et tūc imponet pnia publica sed nō solēnis. d. c. fi. Idē tenet ipse Panor. in c. fi. de his qui fi. oc. Et p illam tex. in fi. vbi interfectoibus filioz nō imponit pnia publica nec solēnis; s; penitētia secreta. scz trīs annoz quoz vnū pagāt in pane et aqua. Panor. dicit qd hoc ē ptra p̄suetudinē quorūdā locoꝝ; vbi in hoc casu publica imponit penitētia et solēnis qd fieri nō debet. Nam illa penitētia imponi nō debet nisi crimē adeo graue sit qd pmoueat totā vrbē. hoc tū intellige fm cōmunē vsum loquēdi; sicut dicit qd tota ciuitas vadit ad spectaculū. et tamē maior pars remanet domi. Et hoc etiam videtur ptra dictum panor. mite supra vbi dicit qd in dicto. c. statuius; accipit ibi publicum pro eo quod probari potest. et tamē nūc dictum est p dictū. c. in capite; et dicto. c. fi. saltē requiritur qd magna pars ciuitatis vel loci scandalizetar. Potest dici saluando dictum Panor. mite qd bene stant simul qd tūc dno vel tres sciant p qd pbari poterit. et tamē ciuitas vel locus ex fama et auditu erit repleta et scādalizata.

¶ Quid si calore iracundie vel ebrietatis aliquis p̄siliuit in blasphemā. Dicit Hof. qd non habz locū hec pena p verbū p̄sumpserit positū in dicto. c. statuius. Sed panor. dicit qd hoc dictū sibi placet i ebrio. Sed in accenso calore iracundie; forte nō pcederet nisi maximū esset calor iracundie et iusta cā puocatus. Secus autē si ex iniusta causa; vtputa ex amissione facta in ludo; facit. xv. q. j. in ebriauerūt. hoc idē tenet Hosti. put dicit directoria li. j. ti. xv. Nam ptra peccatores deū vel xpm cum ira quotidie blasphemātes hec pena specialiter est indicta. nec aliquis deū blasphemat defacili nisi irat; vt tū inter iracundiā et iracundiā distinguas; qd tanta posset esse iracundiā qd demētie equiparet. et tūc potest habere locū; qd dicit Hof. Item dicit directoria qd si quis iurat p caput vel corpus vel p capillum dei. Si hoc facit detestādo vel vitupando habet locum hec pena. Secus si hoc dicit affirmādo vel iurando.

¶ An autē hoc capitulum habeat locum in clerico blasphemante. Panor. dicit fm cōter doct. qd nō qd clericus non agit publicam penitentiā. l. dif. ex penitentibus.

¶ An autē indistincte repellat omnis dispensatio. in his penis. Hosti. dicit qd sic; nisi ex magna causa dispenset; vt si est honorabilis psona quam nō decet publice penitere. Et vult illam redimere elemosynis; qd satis est equū fm Panor. S; casu quo taliter delinquens non vult pagare peniten-

tiam p̄dictam impositā ab episcopo; nec luere in corpus; debet p̄uari moriens ecclesiastica sepultura; vt in dicto. c. statuius. vbi vltra alias penas; etiaz imponit pena pecuniaria; ex quo infer Panor. qd obligatus ad penam pecuniariā ex maleficio. Si est impotēs ad soluedum; debet luere i corpus. Et sic dare finem litib; Secus vbi est obligatus ex contractu vel quasi; qd tūc expectat donec puenit ad pinguiorem fortunā vt in c. odorardus de so. P̄mū tamē quidā limitat vey vbi agitur ratioe comodi publici. Secus vbi ratione comodi p̄uati. Quartū est excoicatio maior; put vult etiā glo. in dicto. c. ij. Idē tenet glo. in de. attēdentes de sta. re. Idem glo. in de. j. de re. do. Idē tenet in de. vnica de p̄sang. et affi. Idem tenet f. de. de se. Idem panor. in multis locis; p̄sertim in c. monachi. et. c. mulieres. de sen. exco. Idē tenet Berengarius in suo opusculo; qui fuit vnus de p̄positoꝝ; lib. vj. et dicit qd socij sui fidei sentiebant etiaz papa Bonifacius. licz Inno. et Hosti. put recitat d. ir. lib. iij. ti. iij. dicit qd papa sibi multos casus reseruauit. Episcopus autē solum duo casus excoicatiois sunt reseruati. P̄mū est de iniectione manūū in clericū violenter; leuiter tū. Secundus est in fratrib; minorib; recipientib; fratres d. tercio ordine tpe interditi ad diuina; vt in de. cū ex eo. de sen. exco. Ista tamē excoicatio hodie per S. d. Sixtū papā quartū est sublata. Et sic tenendo istam opinione; vna sola excoicatio esset reseruata ep̄s. In ceteris nō reseruatis pape; inferiores possunt absoluerē. P̄mā tū opinio est cōmunio; approbata p tot glo. et doct. Item declarauit qd quinq; sunt casus ep̄ales de p̄suetudine approbata. P̄mū est homicidiū voluntariū vel mutilatio mēbroꝝ. Nam p hoc peccato ab illo vult penitētia danda; qui eandē debet incendiaro dare. et nec mutlās; nec mutilationē fieri mandans nec p̄sentiens debet absolui nisi satisfactorē p̄missa xxiij. q. viij. si q̄s mēbroꝝ. Secundus falsarij. et falsarij in strictissimo significato; ex quo sumus in materia penali dicit qd crimie falsi tenet. Qui autē teneant crimie falsi. dic fm notata p doc. in. c. j. de cri. fal. qd nō solū dicit ille falsarij; qui falsat literas vel scripturas; sed etiā testis falsus. et tenet de falso; non solum qm dicit mendaciū; sed etiā qm occultauit veritatē. Et hoc intellige fm Panor. ibi qm interrogat sup aliquo articulo et dixit se nihil scire vel qm iurauit dicere purā et merā veritatē; multa subicit; alis secus. Itē si testis recepit pecuniam vt nō diceret testimoniū vel vt dicat verum testimoniū. nam puniet crimine falsi; vt in. l. j. ff. eo. et ibi Bar. dicit glo. tenere qd si testis accipit pecuniam; vt dicat testimoniū verum; tenet pena falsi Sicut dicimus in iudice; qui accipit pecuniaz vt veram sententiā det; vt. l. ij. ff. de cōdi. ob tur. causam. Ratio fm Bar. est quia testes debēt facere gratis. Itē notarius vel aduocatus vel pcurator qd instrumēta vnus ptis ostendit alteri pti. tenet crimie falsi p. S. qui deposita in. d. l. j. Terciū violatores ecclesiasticę libertatis. s. q̄ iniuste psonas seu res ecclesiasticas granāt. hodie tamē p processum

curie sunt excoicati. Quartus violatores ecclesiasti-
ce immunitatis. hoc est qui in ecclesia sine loco sa-
cro: vel in spacio privilegiato in circuitu ecclesie p-
ximum in persona seu rebus offendit. xvij. q. iij. si
quis inuentus: vel aliter eius immunitatem ledit
Et sic omne sacrilegium videt casus epalis. Quin-
tus sortilegi & diuinatores. xxvj. q. j. c. j. Et no. Pa-
nor. in. c. j. de sortil. q. sortilegia oino pphibent. siue
fiant p inuocationem demonum. siue fiant in co-
dicibus. sicut faciunt pleriq; dicentes versus psal-
terij. Et faciunt illud voluere. siue fiant in tabulis
quia fiunt ibi quedam puncta. Item dicit q om-
nis diuination in quacunq; re pphibita est. & exercē-
tes sortilegia & diuinationes sunt infames & repel-
lunt a testimonio. & ab accusatione. iij. q. v. consti-
tuimus. & ij. q. viij. quisquis. Item pphibitum est
subijcere se fortune p breuia vel ludendo cum talil-
lis: vt extra de sortil. c. fi. de hac materia vide infra
sortilegium. Et nota fm De. de pal. q ista referua-
tio casuum epalium est de acribus exterioribus cu
effectu & no de interioribus. vnde si quis desidera-
uit vel quesituit occidere hominem. Istud homici-
dium cordis no est de casibus reservatis epis. Di-
cit etiā idem De. q incestus qui comittit a pueris
qui no habet vltz rōnis: no est de reservatis epis.
q; non p hoc tollit virginitas nec causat affinitas.
hec Petrus.

¶ Quero a quib? casibus possunt absolueri fra-
tres privilegij. p de. dudum. de sepult. Et videt
dicendum q ordinarij possint sibi retinere quo ad
pdictos soluz casus de iure sibi reservatos. Et hoc
p p. d. de. dudū. i. s. p huiusmodi. vbi dicit. Per
huiusmodi autem concessionem nequaq; intendi-
mus psonis seu fratribus ipsis ad id taliter depu-
tatis potestatem in hoc in pendere ampliozem: q;
in eo curatis seu parochialibus sacerdotibus est a
iure concessa. hec ibi. Et nota ibi a iure concessa et
p consequens exceptis casibus de iure: pdicti fra-
tres ab omnibus alijs absolueri possunt. hoc idēz
tenet Panor. in. c. fi. ne cler. vel mo. vel ponit que-
stionem glo. in. d. de. dudum. scz an epō restringē-
te potestatem parochialium. videat p consequen-
tiam restricta potestas fratru. & determinat ibi glo.
q sic. Sed Panor. tenet oppositum p verba illius
de. vbi papa dat potestatem fratribus tantā quan-
ta est a iure concessa curatis sacerdotibus. vnde pō-
dera verbum a iure & tpus concessionis. Veniūt
ergo omēs casus pter illos quos ius spāliter reser-
uauit epis. Papa autem no habuit ibi respectum
ad constitutiones epōrum que variant fm loca et
tpa: & in facto consistunt. ar. de consti. c. j. l. vi. Idē
tenet Dir. nec consuetudo que epis aliquos casus
reseruauit: dicitis fratribus p iudicat. cum consuetudi-
nes pdictis cōtrane penitus renocent p. d. de. du-
dum in. §. nos & em.

¶ Quid agendum cum quis habet aliqua peccata
a quib? ille qui confitetur no potest absolueri: Rñ.
fm Tho. Sacerdos no absoluit aliquem: nisi qui
dimittis credit absolutus. Sed postq; a deo est
absolutus: tenet adhuc ecclesie confiteri. & quia di-
spensatio absolutionis no est tota cōmissa minori:

tenet totū cōfiteri ei: et ipse debet absolueri ab his
a quib? pōt. dein de tenet remittere eum ad supio-
rem de residuo absolendum. & talis supior absol-
uens pfiat & cōfirmat qd ceptum erat. Et sic dicit
eadem confessio nec dimidiata.

¶ Quidam sacerdos absolvens aliquem de facto a
peccatis a quib? no potest cum absolueri de iure: peccat
mortaliter: Rñ. fm Rich. in. iij. dist. xvij. q. absolvens. aut hoc facit ex ignorantia iuris. Aut
sciens ius quo hoc facere sibi no licet. Si scdo mo-
do & ex deliberatione hoc faciat peccat mortaliter.
Si aut hoc facit ex ignorantia iuris. & si est affectata
adhuc peccat mortaliter. Si autem est ignorantia
crassa: adhuc mortaliter peccat. Sacerdotibus em
officium suum ignorare no licet. De sic autem ab-
soluente & absoluto tali absolutōni inuitenti nisi per
ignorantiam inuincibilem seu pphibitā excusentē
dici pōt. Si cecus ceco &c. nec ille p ignorantia ex-
cusat: qui magis sollicitus est querere cōsiliū p
emptione vnus equi vel vnus bone robe q; pro
salute aie sue.

¶ Quid aut de confessore qui ex verecundia vel fe-
stinatione vel ex ignorantia absoluit vbi no potuit.
Et confessor: postea experit se errasse. nunquid
tenet hoc penitenti dicere: Rñ. Arch. flo. in sum-
ma q secularis excusatus est. & coram deo absolu-
tus interim q nescit. sed confessor: no. Quid ergo
faciet: Lollatio fuit facta de hoc cum multis nota-
bilibus doc. theologie in concilio Basiliensi. Qui
dam dixerunt q debet auctoritatem a supiori im-
petrare & si sine magno scandalo fieri potest voca-
re no absolutū & sibi dicere. ac eum absolueri post
auditum in cōfessione: vel si magno scandalum ti-
meret: absente absoluat. si ab vltima cōfessione spe-
rat adhuc esse in gratia. Aut et alijs placuit si ma-
gnū timeret & notabile scandalū: summo sacerdo-
ti deo cōmittat: pnam solam cōdignā sacerdos p
negligentia agens pserit: qm multitudo sic est ne-
glecta: vel multi eorum multū distant a loco vbi re-
sident confessor.

¶ Quid est sciendum de illo qui cōfiteatur & cōfessor
eum no intelligit: aut ex dormitōe vel impitia lin-
gue: aut ex distractōe nimia vlt hmoi: Rñ. Arch.
flo. fm Jo. de catabug. antiquū doc. q sacralis ab-
solutio pexigit cōfessionez. Confessio vo importat
oris reuelationē: q; no pōt esse sine relatiōe vnus
et ceptōe alterius. Cum ergo alterū istorū. s. pce-
ptio sacerdotis deficiat in casu pdicto: credo de il-
lo peccato no esse confessionē & p pñis nec impendi
absolutionem.

¶ Quidam sacerdos parochialis teneat audire cō-
fessiones suoz parochianoz quocienscuq; volue-
rint eodē anno cōfiteri: Rñ. fm Rich. in. iij. dist.
xvij. q. de necessitate no tenet ordinarie sacerdos
audire cōfessiones suoz parochianoz: nisi qm illi
de necessitate tenent pferi: qd est semel in anno. &
qm sunt in infirmitate graui cōstituti vel imminet
eis piculū mortis. Si tñ pluries voluerint pferi:
& sacerdos curatus eos absolueri noluerit: tñc libe-
re pnt subditi aliu sacerdotē adire & eidē cōfiteri: &
ille pōt eos absolueri: nisi prius eozū sacerdos qui

Confessor. 1.

eos audire noluit ad aliquem determinatū sacerdotem illos miserit. quia si audire nō vult eos. nec ad aliquem sacerdotem mittere: implicite: licentia nō vult illa vice confiteantur cuiusq; sacerdoti voluerint.

¶ Quid si confitens sit excoicatus et non possit absolui a suo confessore. nunquid absoluet eum a peccatis? **Ri.** quidā dicunt: vt refert **Ri.** anglicus in suo quolibet. qd si nō statim ipm penitentē quin absoluat: nec est in mora petēde absolutionis: nec timent qd negligētia fiat ad petēdū absolutionem. poterit eū confessor absoluerē a peccatis. Sed contra hoc arguit idem **Ri.** qd cum p excoicationem pferim maiorē: quis sit priuatus picipatōe factorum. non video qualiter excoicato possit absolutionis bñficiū impartiri. Licet em in contritione ois culpa dimittat. non tñ ois pena. Quia igit excoicatio separat a picipatione factorum: non video qualiter excoicatus possit esse capax virtutis alicuius sacri. sicut etiā de baptismo qui est ianua factorum. qd igit virtute absolutionis sacralis aliquid de pena tpali dimittit: in quā virtute contritionis cōmutata est eterna. non video qualiter penaliter sepat ab efficacia ois sacri possit illud bñficiū recipere. Idem tenet **Ri.** in. iij. Vbi tenet indubitanter qd excoicatus sine iuste: sine iniuste: sine steterit per eum qd non est ab excoicatione absolutus: sine nō: non p̄ absolui a peccatis. excoicatio manēte. Idē tenet **Vgo** de castro nouo. in. iij. Idem **Jo.** de notō in. iij. Idem **Donal.** in sum. dicens. qd licz alia opinio sit benignior. nō ista est securior. et qd hoc habet generalis consuetudo. Idem **Directoria.** Idē tenet **Arch.** flo. Nec cōtrino: nec bona dispositio confitentis aliquid facit ad hoc. quinimmo etiā si esset optime et summe contritus adhuc excoicatio ne manēte: non posset absolui a peccatis vt dictuz est. Et hoc puenit ex natura ipsius excoicationis qd est tante malignitatis. qd nō nisi ea remota. quo ad ecclēsiā remitti non p̄nt peccata. et de hoc videt **casus** in. c. a vobis el. ij. de sen. ex. vbi habet qd licet quis sit deo reconciliatus p contritionē: necesse est tñ vt postmodū reconciletur ecclēsie. qd reconciliatio nullo modo fieri p̄t regulariter nisi p confessionē et absolutionē prius a censura si qua erat. Nec ob. qd dicit qd excoicatus plurib; excoicationib; potest absolui ab vna altera manente: extra de sen. ex. cuz p eā. ergo est princeps absolutionis. dico qd hoc argumentum nihil facit ad ppositum et equiuocat de absolutione. qd licet excoicatus possit absolui ab excoicatione altera manente: non sic est de peccatis. qd absolutio ab excoicatione respicit forum extrinsecum. et sic p̄ absolui a peccatis excoicatione manente. immo **Imola** in de. religiosi: de p̄uul. dicit qd si quis scienter admittit excoicatū ante absolutionē ad factm pnie incurrit excoicationem minorē ex participio. Et multi confessores non ignari solent excoicatū p prius absoluerē si possunt anteq; eum audiāt de peccatis. Et hoc videt laudabile.

¶ Quid si vnus audit confessionē. sicut faciebant

aliqui fatui monachi scētes qd absoluerē non poterant. remittebāt curato. vt absolueret de casib; qd non audierat: **Ri.** Directoria qd hoc fieri non p̄t.

¶ Quid p̄pone qd duorū p̄byterorū: quorū vterq; est p̄byter in solidum eiusdem parochie. vnus a casu vel a pposito audiat confessionē alicuius parochiani sui confitētis socio suo qui mouit facta confessione anteq; absoluat penitentē. nūquid ille qui sic audiuit eius confessionē poterit eum absoluerē? **Ri.** qd nō. Ad factm em pnie. necessaria est intentio. et ex pte confitētis et ex pte absolūtis. Cum ergo confitēs vni: nullo modo intēdat confiteri alteri. alter nullo modo p̄t eum absoluerē vel ligare p confessionē facta alteri.

¶ Si ep̄s cōmittit vicario suo vel alteri. et in mandato aliquid exp̄ssit de his qd requirūt sp̄ale mādātum secuta generali clausula. et oia alia qd p nos possumus etiā si mandātū exigāt sp̄ale fm **Do.** sicut videt qd talis etiā possit sp̄alia ad instar pcuratoris. Secus si de sp̄alib; non fuisset ibi aliquid exp̄ssum p regulā. In generali de re. iur. li. vj. et p. c. ij. de pe. et re. co. li. qd tñ videt intelligēdū quantū est de virtute verborū et in foro contentioso. nam in foro conscie si aliter constaret de intentōe conferētis auctatem. qd ille intēderit hoc etiā si non exp̄ssisset aliquid. In generali concessione intelligēt sp̄alia. **rxij. q. v. humane aures.** Et hoc idē dicit p̄t de auctate data ab ep̄o confessionib;. qd dicitō: do vobis auctatem meā in confessionib;. non intelligit p̄ter hoc concessisse casus suos. nisi aliter cōstaret qd p hoc verba generalia intēdat casus suos cōcedere. Sed dicitō istū vel illū et oēs alios meos casus tunc intelligit totū dedisse. Item nota fm **Arch.** flo. qd ex hoc qd papa daret alicui licentiā qd possit sibi eligere quēcumq; etiā religiosum p audiendo confessiones. vel p p̄dicationē. tñ hoc non p̄t licentiā suorū p̄latorum: extra de iude. qd sit. Si tñ in dicto casu audiret religiosus confessionē sine licentiā sui p̄lati simplr: teneret absolutio. Ita qd nō esset reiteranda talis confessio licet malefaceret. Idē **Pe. de pal.**

¶ Vtrum officialis ep̄i habeat auctatem in penitentis casu ep̄alium? **Ri.** fm **Do.** qd non. nisi exp̄sse pateat qd hoc voluerit ep̄us. Et si habet. et non est sacerdos dicit alteri delegare. Et fm **Panoz.** in de. j. de p̄uul. iste officialis ep̄i hz solū iurisdicōnē in foro p̄tentioso. nec dicit impedire in sp̄alib; vt in. c. hz de offi. vi. li. vj. hoc intelligit: vt dictū est nisi aliud ex grā habuerit ab ep̄o. Secus tñ videt dicendū de vicario generali ep̄i in sp̄alib;. exp̄ticia teste. de his vicarijs. vide. j. c. vicarius.

¶ In articulo mortis omnib; sacerdotib; de oib; peccatis et sententijs concedit absolutio. Vide s. de hoc diffuse. Absolutio primo in fi.

¶ Quid si aliquis excoicatus in qd indicia fuerint pnie manifesta. nec p eum stetit quominus recōciliaret. nō suscepto bñficio absolutionis decessit an. p absoluto ab ecclēsia sit hñdus? **Ri.** qd tali defuncto bñficiū absolutionis impēdat. Sic tñ vt illi mortui absolutio a sede applica requiratur: qui cum viueret ab ea fuerat absoluentus.

Confessor. ij. De eius scientia.

Confessor. ij. De eius scientia. Tria fm al. debent esse in pffessore. scilicet scientia discernendi inter peccata. In qñtuo de eis cauta et discreta penitentie seu satisfactiois inunctio: nec sacerdos tenet scire discernere nisi in comuni: que. s. sint capitalia: et q mortalia comu- nia: et venialia ex genere. Et sciens hec sufficiens reputat pro epis hui? necessitate ad pffesiones au- diendas. Est tñ piculosum audire pffesiones non habenti cõpetentē noticiã casuum pape et epoz: vt in de. religiosi de priuul. Quo vò ad casus epales synodales vel archiepales non sic tenet scire fm Dir. li. iij. ti. ij. vbi dicit q religiosus pbabit pñt ignorare talia statuta: q in facto pñstunt: et maxi- me cõ talis non teneat ire ad cõcilia epalia vel ar-chiepalia. Ideo excusat fm v. y. Ad hoc etiã for- tius obligat q se offert sponte tali officio: vel le in- gerit. Talis em̄ tenet de omni exacta diligẽtia. ar. ff. depo. l. j. s. sepe. vbi dicit q qui obrulit le depo- sito tenet etiã de leuissima cu pa. vbi als non tene- retur nisi de dolo et lata culpa. Qui aut̄ nō ingert se sed requisit? exerceat et charitater: satis videt q non teneat nisi inquãtũ scit vl potest comode sci- re. Et q hic agit ad merã vilitatẽ alterius: sicut et de deposito. Si q̄s vò pffessor dubitat de sua ppe- tenti pitiã p scientiã seu expientiã vel etiã dubitat si alius ptiõ: reperiat qui hoc possit et velit: excu- satur obedientia prelati. xxij. q. j. quid culpaf. Itẽ in pffessore requirit pscientia magis q scientia. de pe. di. vi. qui vult. Et ideo existens in mortali au- diendo pffesiones mortaliter peccat: fm quosdãz Nam fm Tbo. et Al. existẽs in mortali quicunq; l aliquo actu exhibet se vt ministrũ ecclie mortalit? peccat: tocẽs mortalit? peccat quonẽs hmoi acru? facit. hoc tñ intellige: nisi i tali actu saltem cõteraf. Secus tñ in sacramẽto eucharistie vbi vltra cõtri- tionẽ requirit pffessio regularit? quo ad suscipientẽ Idem posset dici in suscipiente alia sacramẽta: vt sufficit pñtino. In administratẽ aut̄ huiusmodi sacramẽta cõ solẽnitare forte aliud esset dicendũ.

Se. J an possit fieri cõfessio existenti in peccato mortali? Rñ. fm Tbo. q licz subditus teneatur recipere sacramẽta a ministro ecclie etiã existẽt i mortali quousq; ab ecclia toleraf: quia adhuc ei obligat. tamen excepto casu necessitatis non foret tutum huiusmodi inducere ad executionẽ alicui? spectantis ad suum ordinem: durante cõscientiã q dictus minister sit in mortali: quam cõscientiã potest deponere: quia in instanti potest ex diuina gratia se emendare. tamẽ hoc modificatũ est p cõ- stitutionẽ basilicẽm: quã habes infra Excom- municatio. vi.

An interrogatiões sint faciende in cõfessione? Rñ. deo fm Ray. q sic: dũmodo discrete fiant de pe. dist. v. c. j. et di. vi. qui vult. Et debẽt interroga- tiones esse pncipaliter de vij. vicijis capitalibz: de articulis fidei: de pceptis decalogi. de sacramẽtis ecclie et de circũstantijs eoz: que sunt. Quis: qd vbi: p quos: quonẽs: cur: quõ: qñ. Et si pffessor sit vel habet pbabilem opiniõẽ de aliquo pecca-

tis que penitens nō pfitetur debet et ad memoriã reducere: quia timere potest q cõfitemens super hoc laboret crassa ignorãtia vel q non adhibuerit de- bitam diligẽtiã.

¶ Sz qd si pffessori occurrit aliqđ de quo dubitat qđ agere debeat? Rñ. pñulat pños.

¶ Quid si sacerdos habeat al quos parochianos surdos: cecos: mutos: vel furiosos: vel demonia- cos et siles quos scit esse in peccato mortali. Quid faciet? Rñ. deo fm Ray. debet facere posse suum vt inducat eos ad penitẽtiã fm q est possibile q si nō pñt: oret et faciet orari p eis.

¶ Vtrũ sacerdos possit absoluerẽ illam cum qua peccauit? Rñ. deo fm v. y. nō debet: q tollit eru- bescentia. Si tamẽ absoluit. tenet absolutio. Nec obstat q epus non potest dispensare in symonia cum eo comissa: q dispensatio est dignitatis abso- lutiõ necessitatis. Et ideo nō tãfacile amittit quis potestatẽ absoluedi sicut dispensandi.

¶ Vtrũ sacerdos debeat pmo absoluerẽ q penitẽtiã imponere. Sic fm glo. in de. dudum de se- pul. q pmo audiat pffessio. secũdo imponat peni- tentiã. terciõ fiat absolutio. Mõ ergo pcedat abso- lutiõ impositiõẽ penitẽtiẽ: vt sic absolutiõẽ pre- cedat cõtritiõ co: dicit: cõfessio oris: satisfactio opis saltem in pposito. hec ibi. Et hoc regulariter fien- dum. Si tamẽ q̄s post absolutiõẽ anteq̄ diuer- tat ad extraneos act? imponeret penitẽtiã posset excusari. nã qđ sit in cõtritiõẽ: videt inesse.

Confirmatio sacramẽti.

¶ Vtrũ sacm pfirmatiõis sit de neces- sitate salutis? Rñ. fm Ri. in. iij. dist. vij. q susceptio sacramẽti pfirmationis parvulis baptizatis nō est necessaria ad salutẽ. sic intelligẽ- do q sine eius susceptiõẽ saluari non possunt. Sic etiam loquẽdo de necessario nō est necessaria per se adultis hui? sacri susceptio quẽs eis valeat ad maiore victorie pfectiõz. Cõtemp? tñ hui? sacri i adult? nisi peniteat e dñabilis. tũ aut̄ pteptores reputari debẽt qñ hita bona et sufficiens opportu- nitate suscipiẽdi hoc sacm: ipm suscipere renuũt ac notabilis et negligunt.

¶ Que sunt de suba pfirmatiõis? Rñ. fm pe. v. Duo ex pre ipi? sacri. s. materia chasmatris et for- ma vboz. Duo ex pre ministri. s. dignitas pñstifica- lis et intẽtio. Vnũ ex pre suscipiẽtis. s. q chasmet i fronte. Mõ q i pfirmatiõẽ pferet audacia spũalis euidenti? sit in fronte. Chasima aut̄ dicit oleũ cuius balsamo ab epõ sanctificatũ.

¶ Quis est mĩster pfirmatiõis? Rñ. sol? epus de ple. di. v. man? et c. nouissime: et c. vt icuini.

¶ Sz nũ qđ papa pñt cõmũtẽ alteri? Rñ. pñnoz. in. c. quãto d pñue. dicit q nō solũ sacerdotibz: s; et simpli: clerico dũmõ heat istud sacm pñmũtẽ. Et i hac opiniõẽ refidz glo. in. d. c. q̄to. Ziliqñtũ di- cõt q etiã laico pñt b? papa demãdare. dũmõ laic? recepit istd sacm. Et hac opi. vi approbare glo. i d. c. man?. In eo q apponit regulã di. q ex delega- tiõẽ pape qñbz pñt cõferre sacm qđ ipse recepit. Et sic laico hũt b? mõi sacm papa cõmũttere posset.

Confirmatio

Communior tñ opinio videt vt laico hoc deman-
dare non possit: quia ex hoc denigraretur status
ecclesie qđ papa facere nō potest. j. q. vii. Et si illa.

¶ Sz dubium est qđ in collatione ordinum. glo.
in. d. c. man. v. velle idem qđ dictū est de p̄firma-
tōe. Sz collec. dicit qđ collatōz minor ordinū pos-
set papa delegare simplici sacerdoti. Secus in col-
latione sacroz. qđ sacri ordines hñt act⁹ et exercitiū
in p̄fectione eucharistie. nam vt dicit glo. in. c. pue-
nit. x. di. non pōt papa p̄mittere nō sacerdoti vt
p̄ficiat corpus xp̄i: qđ xp̄c hoc p̄misit solis p̄sbyter⁹.
Ideo idem dōm in. p̄posito vt sicut in p̄fectione eu-
charistie papa non disponit p̄ dispositōez xp̄i. ita
nec in ordinatione ministrorū ipsi⁹ sacramēti. Sz
panoz. putat vt sacerdoti hoc possit delegare indi-
sticte. qđ lz de sacro eucharistie sit dispositū instru-
tione dñica qđ hēat illud administrare hoc tñ non
est dispositum in collatōe ordinum. nam olim p̄e-
sbyteri in p̄muni regebāt eccliaz et ordinabāt sacer-
dotes. vñ quēadmodū olī poterāt: ita vñ qđ papa
possit hoc p̄cedere sacerdoti: maxime delegando.
cum nihil exerceat delegat⁹ noie. p̄prio. vt in. c. sane
de of. dele. Quinimo dico qđ minor ordinū colla-
tionem possit papa sacerdotib⁹ p̄prio iure p̄cedere.
Nam sacerdos pōt hodie p̄ferre p̄mā tonsuraz.
dūmodo hēat subiectum vt notat. Mo. in. c. cum
p̄tingat de era. et q̄. Per inferiorem autē p̄larum a
papa: non pōt fieri ista delegatio non pontificib⁹.
qđ non p̄nt isti disponere p̄ statutū et ordinatōz ec-
clesie. Hoc p̄bat in. c. aqua. de p̄e. ec. Et vide glo.
in. d. c. puenit qđ ponit notabilem regulaz qđ nihil
h̄z ep̄us: qđ sit iurisdictionis qđ non sit delegabile
p̄ eum. Secus in p̄petentib⁹ rōne ordinis ep̄alis.
vt notat glo. in. d. c. quanto.

¶ An autē ea que sunt ordinis ep̄alis possint p̄ in-
feriores p̄scribi: Rñ. Panoz. in. d. c. quanto. facit
regulaz singularem: qđ ea que sunt ordinis ep̄alis
non p̄nt acq̄ri p̄ inferiōz ex p̄suetudine quantū-
cūq; vetustissima. Nunc dicit Jo. an. in. c. ij. de
p̄ben. li. vi. qđ quanto cūq; tpe laic⁹ exercuerit actū
sp̄ialem: nunq̄ tñ pōt illum actū p̄scribere. Nam
possessio tanti t̄pis cui⁹ in iurij non est memoria h̄z
vim tituli: qñ dat capacitas in exercente. als non.
Sec⁹ in p̄petentib⁹ ep̄o rōne iurisdictionis vel di-
gnitatis ep̄alis. Nam illa p̄nt p̄scribi p̄ inferiōz
clericum: vt in. c. auditis. et c. cum olim de p̄scrip.
et in. c. accedentib⁹ de ex. prela.

¶ Que autē p̄tineant ad iurisdictionē. Glo. in. c. trā-
missam de elec. dicit qđ sunt. vt iudicare. excōmu-
nicare. corrigere. iuramenta recipere a vasallis. p̄fir-
mare. inuestire. beneficia p̄ferre: et similia. et hec oia
in p̄firmatione p̄seq̄t elect⁹. Ea vñ que sunt ordi-
nis: sic est. clericos ordinare. chasima p̄ficere. de po-
sino clericorū. benedicere v̄gines et ecclias et altaria
p̄secrare et similia: p̄ferunt in p̄secratōe ep̄ali. Et glo.
in. d. c. puenit dicit qđ in ea que sunt iurisdictionis
sunt qđaz que non p̄nt demandari. nisi eis qđ ad-
miniculo ordinis ea p̄nt exercere. vt deponere. v̄-
berare clericum. extra de sen. ex. vniuersitatis.

¶ Sed quē presupposita validitate delegatio-
nis. si delegans postea p̄hibet. nunqđ impūat

caracter ex sacramento habito p̄ interdictum dele-
gant⁹: Dic qđ aut p̄hibito habenti p̄tatem h̄ mōi
sit als ex delegatione. Et tunc glo. dicit et bene qđ
post p̄hibitionē nihil confert. Et idem tenet glo.
in. d. c. manus: et est p̄mūnis opinio. Et p̄bat ra-
tione. quia sublata p̄tate delegata nulla p̄tās re-
manet in ipso delegato. vt in. c. sup. questionū de
offi. dele.

¶ Sed dubium est. qđ si p̄hibito fiat ep̄o p̄ ro-
manum pontificem: nunqđ conferet sacramentū
post p̄hibitionem. Inno. refert quosdam tenere
qđ non. qđ licet papa non possit tollere sacramen-
tum baptismi. vel alia necessaria: pōt tñ circa illa
disponere. vel dando formam. vel disponendo de
p̄sone a q̄b⁹ et q̄b⁹ cōferenda sint. vt no. in. c. j. de
baptismo. Nam pape est obediendum in istis spi-
ritualib⁹ et concernentib⁹ piculum anime: nisi illa
reperiānt exp̄sse interdicta: vel sint p̄ fidē. Et no.
hanc regulam quam videt seq̄. Mo. in. c. quanto
de transla. p̄la. Ipse tñ Inno. p̄cludendo dicit qđ
aut papa facit legem p̄ quam tollit p̄tatem ep̄is. et
nihil ageret ep̄us postea p̄ferendo. aut simpliciter
p̄hibet ep̄is ne faciant. et tunc p̄hibito non im-
pediret impressionem characteris. Dicit tamen In-
no. notabile v̄bum obliuioni nunqđ tradendum.
qđ sine causa ratiōnabili non est papa sustinendus
attentando ista vel similia p̄ vniuersalem ecclie-
siam. Et pondera ex his v̄bis duo. Primo qđ nō
p̄sumit in papa causa ratiōnabilis sicut venire
p̄ vniuersalem statum ecclie: s̄ oportet qđ causa sit
alijs nota. Secundo pondera qđ non dicit papaz
non posse: s̄ cum non sustinendum. quasi dicat
qđ ecclia vniuersalis d̄z resistere pape. tamen ecclie
sua non resistente: videt actus valere. Et panoz.
reddidit rationem huius distinctionis Inno. Nam
in faciendo legem et auferendo p̄ legem p̄tatem
ep̄is: nihil potestatis quo ad actum p̄hibito re-
manet ipsis ep̄iscopis. Sed quando simplr p̄hi-
bet: non tollit potestatem: s̄ interdicat exercitium
merito hoc casu impūat caracter non obstante
p̄hibitione pape. quia simplr p̄hibito non im-
pedit impressionem characteris in habente p̄tatez:
etiam si in p̄hibitione apponā clausula. decreti
irritans. hec panoz.

¶ Que sit forma confirmationis: Rñ. forma est
hec. Consigno te signo cruci: et confirmo te chris-
mate salutis. In nomine patris et filij et spiritus
sancti Amen.

¶ Utrum in sacramento confirmationis conse-
rat gr̄a: Rñ. fm Tho. gr̄a p̄fert non solum p̄mu-
niterificat in quolibet sacro p̄fert gr̄a emundans
a peccato. vel reliquijs peccati. s̄ etiaz sp̄ialis gr̄a
p̄ quam q̄s deputat ad offiū sanctitatis: et idone⁹
efficit ad xp̄m confitēdum. vnde et de grato facit
magis gratum.

¶ Quib⁹ debeat hoc sacm p̄ferri: Rñ. oib⁹ xp̄ia-
nis. nam et pueris puenient p̄fert: qđ min⁹ hñt fi-
ctiōis. et vir⁹ et mulierib⁹ q̄b⁹ cōis est pugna sp̄ial⁹
Item mutis: qđ lz non v̄bo: signo tñ p̄nt cōfieri.
Item morientib⁹ q̄b⁹ lz subtrahat pugna. tamen
pergunt ad p̄mūm militantium. Et iō puenient

accipiunt xpiane militie signum.

¶ Vtru confirmatio possit iterari. Rñ. fm theo. non pot. eo q impmat effectū indelibile de pse. di. v. dictū. z. c. de homine.

¶ Vtru confirmatio cōferri debeat ieiunio z a ieiunio. Rñ. sic. ppter reuerentiā sacri de cōse. di. v. vt epi. z. c. vt ieiuni. tñ in necessitate. melius esset confirmari post prandium q̄ si ep̄o discedente z hmoi quis nō possit confirmari.

Consecratio. j. ecclesie

¶ vel reconciliatio eius. Ecclesia a solo ep̄o potest psecrari de cōse. di. j. nemo. Nec ep̄s pot̄ alteri delegare: nisi ep̄o: sicut nec reconciliatio extra de pse. ec. aqua. Et pot̄ cōsecrari tam dieb̄ dominicis q̄ p̄uans extra eo. tua. Necq̄ d̄z cōsecrari sine missa de cōse. di. j. c. ij. Non tamē est de substantia fm Ber. z Mo. in. c. qd̄ sicut de elec. q̄ dicunt q̄ missa d̄z fm ecclesiā romanā dici a cōsecrante. tñ si aliter fieret: teneret.

¶ Presunt ecclesia cōsecrata fm Jno. qm̄ apparet de hoc aliqua scriptura vel instrumentū donationis. vel in libris ecclesie vel in colūna vel in dictijs. quod idem est. vel in tabula marmorea z hmoi. vel etias si appareat vnus testis de visu vel auditu fm quosdā. Nā hoc casu cū non tractetur de p̄iudicio alterius. suffiunt tales probationes. Et sic fac regulā q̄ sculptura in loco lapide facta. vel vnus testis facit fidē. vbi non agit de p̄iudicio alterius.

¶ Tres sunt casus in quibz ecclesia cōsecrata debz reconsecrari. Primo si parietes ecclesie sunt combusti vel dirupti. seu notabiliter decessati in toto vel maiori pte. Secus si solū fuerit tectū crustum. extra. eo. ligneis. Ratio fm panoz. in. c. p̄posuisti. eo. n. quia psecratio ecclesie cōsistit in exteriori pte. fit enī delinitio seu inunctio cū crucibz in ipsis parietibus ecclesie in superficie muri. vnde violat ipsa cōsecratio ex cōbustione parietuz. licet parietes nō corrumpant. de pse. dist. j. ecclesijs. Scds si parietes in toto: vel maiori pte corruerūt. Si v̄o parietes successine fuerint reparati. ecclesia eadez intelligit fm quosdā. z nō indiget reconsecratione. Sicut dicimus de nani: cui vna ps deficit z reficit cras: vna alia ps corruit. et cras reficit. et sic successine reficit etiā tota. Et tñ eadē nauis d̄. vt in. l. qd̄ in rez de leg. p̄mo. Et idē dicit̄ populus. licet aliqui moriantur. z aliqui de nouo nascant. vt in. l. p̄ponebat. ff. de iudi. Sed Jno. sup Rubrica eo. ti. refert alios tenere q̄ indiget reconsecratione. Et hanc partē putat panoz. veriorē. nam in istis sp̄ialibus consideramus veritatē z nō fictionem. Sed in veritate non est illa ecclesia. ex quo ex toto vel maiori parte de nouo: licet successine: est reflecta. nam negati nō potest: quin cōsecratio que cōsistebat in antiqs parietibus sit sublata. Et iura cōtraria loquunt de fictione. Nec ob. si dicat. q̄ ex quo fuit reflecta prius minor pars: maior pars trahit minorē partē ad naturam suā. Sicut de aqua benedicta z oleo consecrato. dico q̄ hoc non. pcedit in istis que cōmixtio ne nō confundunt. Tertius est quādo dubitatur

an ecclesia fuerit consecrata. nec apparet aliqua probatio de his q̄ dicta sunt s̄. Hi tres casus notant in glo. d. c. p̄posuisti.

¶ Sunt z alij casus in quibz ecclesia nō debet reconsecrari: s̄ reconciliari. Primo ppter homicidiū cōmissum in ecclesia. d. c. p̄posuisti. Et q̄ tex. simpliciter facit mentionē de homicidio. z in hoc nō requirit sanguinis effusionē. Ideo sufficit homicidium esse sine sanguinis effusione: vt q̄ fuit laqueo suspensus vel strangulatus vel simile. Et hoc tenet glo. in. c. vnico. eo. ti. li. vj.

¶ Quid si in ecclesia fiat homicidiū casuale. v̄puta. homo cecidit de tecto ecclesie z mortuus est. vel aliq̄s se defendēdo occidit inuasorē. Rñ. panoz. in. d. c. p̄posuisti dicit q̄ non indiget reconciliatio. quia textus ibi intelligit de homicidio violento: seu iniurioso.

¶ Quid si occidatur sanctus vir in ecclesia. nunq̄d reconciliabitur. Respon. glo. in. d. c. vnico. dicit q̄ sic. quia iura indistincte loquuntur. z secleratus est iustus occidere q̄ iniustus. Et licet ecclesia in dicto casu sit sanctificata: ex sanguinis effusi passio ne. ex ipsis tñ effusi actione bene polluit. Juxta illud. Actio displicuit: passio grata fuit. locū tñ sanguinis nō lauabunt.

¶ Quid si quis occidat extra ecclesiam vel vulneretur. z post intrat cimiterium vel ecclesiam z ibi sanguinem spargat. Respon. glo. in. d. c. vnico. dicit q̄ non reconciliabitur: licet sanguis defluat ad terram. Secus fm Directoriam si sanguinis effusio facta fuerit violenter in ecclesia vel cimiterio. licet sanguinis non fluat ad terram. v̄puta. colligitur cum scutella.

¶ Quid autē si supra tectū ecclesie. puta homo sagitta interficiat. Rñ. det glo. vbi supra fm Hug. q̄ nō est faciēda reconciliatio. quia extra ecclesiā videtur factum.

¶ Quid si fiat vulnus in ecclesia vel cimiterio sine sanguinis effusione: an reconciliabit. Dic fm Panoz. in. d. c. p̄posuisti. z glo. in. d. c. vnico q̄ sic p̄ tex. d. c. p̄posuisti. vbi dicitur q̄ ppter homicidia z vulnera reconciliabit ecclesia. z nō dicit: an in eis fuerit sanguis effusio vel ne. licet Panoz. dicat q̄ vulnera nō fiant sine sanguinis effusione. Et idē alia iura faciunt mentionē de sanguinis effusione. vt extra eo. c. fi. z. d. c. vnico. Et quo panoz. insert duo. Primo q̄ ppter extractionem modici sanguinis non polluit ecclesia. qd̄ denotat verbū. effusio nam illud verbū abundantia significat. Et hoc notabis ad statuta que quandoq̄ requirunt sanguinis effusionē. Secundo infert q̄ ex alia iniuria corporali citra sanguinis effusionē non polluit ecclesia. vt necessario indiget reconciliatio. Scds casus ppter adulteriū vel seminis effusionē. extra de adul. c. significasti. z de conse. dist. j. ecclesijs. Et intelligitur tñ de semine humano siue sit catholicus vel paganus.

¶ Quid si est occultū. Rñ. q̄ ad hoc vt reconcilietur ex p̄dicto casu fm Alsten. requirit q̄ effusio sit notoria: magna z fornicaria. Ideo dixi. notoria. q̄ si esset occulta. non oportet reconciliari fm Jo. an. b

Consecratio. 1.

in. d. c. unico. quia ecclesia non iudicat de occultis. si tunc: quoniam est manifesta vel de ea fama publica. alio oportet episcopos continuo discurrere. Ideo etiam dixi magna: quia propter modicam humectationem non esset reconcilianda. Ideo autem addidi: fornicaria. quia si vir somnians: vel uxorem cognoscendo effundat semen: non propter hoc est reconcilianda secundum Joannem. et Hugonem in d. c. ecclesijs. licet glo. in d. c. unico teneat contrarium. tamen prima opinio videtur communior. Ad hoc facit de homine dormiente in ecclesia si ei accidat pollutio: etiam si esset manifesta non debet reconciliari ecclesia. et tamen si homo exposito procuraret homini emissionem. si esset manifestum indigeret reconciliatione secundum Directoria. unde hoc non nisi ex hoc. quia primum fuit sine peccato. secundum cum peccato. Ad hoc ad propositam quod uxor reddat debitum viro in ecclesia: vel erigat. de se non est peccatum. maxime credo quod ecclesia non indiget reconciliatione in dicto casu: si imminente necessitate uxor redderet debitum viro: vel e contra in ecclesia. puta erant longo tempore reclusi. et exire non poterant. Item reconcilianda est ecclesia propter vicium sodomiticum. Tertius si excommunicatus fuit in ecclesia sepultus extra eam. consuluit. et ista corpora si discerni possunt sunt exhumanda et extra ecclesiam et cimiterium eicienda extra de sepul. sacris. Item etiam si in ea sunt sepultus paganus vel infidelis. tunc eius corpora non solum sunt exhumanda et eicienda. sed et parietes radendi et tigna. Item secundum Joannem in d. c. consuluit quoniam fuit sepultus excommunicatus. Item de hoc. Sed predicta quo ad rationem parietum non placet panorum. quia si raderent parietes violaret consecratio ecclesie. sic esset reconsecranda: et non reconcilianda. Nec ob. capitulum. ecclesia de conse. dist. j. quia loquitur in ecclesia nondum consecrata. et tunc servari potest quod dicit Joannem an. Quartus casus: si ecclesia: vel altare vel cimiterium ab episcopo publice excommunicato consecrent vel benedicant pollutum sunt. nec ante reconciliationem celebrari debent. nec aliquid sepeliri. ar. d. c. consuluit ubi hoc de hoc. et panorum. reddit rationem. quia si sepultura corporis excommunicati pollutum ipsum locum. fortius quoniam ipsa consecratio transit per manus notorie excommunicati. Et in hoc facit regulam quod omnia que consistunt in exterioribus benedictionibus et consecrationibus non debent exerceri per fideles si gesta sunt per notorie excommunicatum ante reconciliationem. Secus in corpore christi et alijs sacramentis. nam illa sunt verissima in se. nec indigent reconciliatione. licet excommunicatus consecrerit.

¶ Quid de muliere pregnante mortua. Ber. et Hof. dicunt quod sepelietur in ecclesia. quia fetus est pars ventris de conse. dist. iij. si qua. Item autem distinguit. quod aut certum est quod fetus mortuus est. et tunc non incidit tur malitiam. sed cum partu sepelietur. Nec obstant iura que volunt quod paganus non sepelietur in cimiterio. quia intelligunt quando paganus sepatus est ab utero matris christiane vel in utero matris pagane ibi sepultus fuit. Secus si in utero matris christiane. quia nec comode discerni potest. Et ideo non est exhumandus. Si autem certum est quod partus vivit vel dubitatur. tunc omnino incidat. ff. de mor. infel. l. ij. Item de Dir.

¶ Sed quis potest ecclesiam reconciliari. Dicunt Gregorius. propterea per se vel per alium episcopum. et potest unus aqua benedicere. et alius reconciliari. Per simplices vero sacerdotes non potest: etiam si sit consuetudo extra eam aqua.

¶ An autem papa possit committere reconciliationem simpliciter sacerdoti. Item glo. in d. c. aqua. et panorum. ibi dicunt quod sic. Et idem dicendum secundum panorum. in omnibus que sunt iuris episcopalis ex dispositione humana. quia in illis papa habet plenitudinem potestatis. ut in c. propositum de conse. p. Sed ea que ex dispositione divina sunt tributa certo ordini non possunt committi: illi ordini non habenti etiam per papam ut vult glo. in c. puenit. xv. di. Et nota hanc regulam. De hoc vide supra. c. primo.

¶ Quid si quis celebrat in ecclesia seminis vel sanguinis effusione polluta: an efficiatur irregularis. Item. quod etiam si sciens in ea celebrat: non est propter hoc irregularis de sen. ex. is. q. li. vj.

¶ Quid fiet si ecclesia non consecrata fuerit sanguis vel seminis effusione polluta. Item. secundum panorum. in c. si. eo. ti. quod organa clericorum ibi suspenduntur. Ita quod necdum missa. sed nullum officium debet ibi celebrari ante reconciliationem: que fieri potest per simpliciter sacerdotem: lavando ecclesiam aqua exorcizata que etiam fit per simpliciter sacerdotem. et non cum aqua benedicta cum vino et cinere: cum qua reconciliatur ecclesia consecrata. et non requirit presentiam episcopi. quia si exigeret presentiam episcopi: non posset immediate reconciliari. et tunc textus dicit quod quicquid presbiter consecrat. Eadem ratio posset dici: quod non requirit licentiam episcopi per textum. ibi quod debeat presbiter lauari. quod non fieret si oporteret mandatum episcopi expectare.

¶ Ecclesia precipue consecrata vel oratoria: monasteria vel hominibus non debent converti ad seculari habitationem et prophanos usus. xij. q. iij. que semel. et c. quoniam et extra de re. do. ad hoc. Et quo infert ibi panorum. quod malefaciunt illi que ex vestibus sacris: vestustate consumptis faciunt vittas pro dominabus seu burfas: seu quid simile. Et vide textum in c. ad nuptiarum. de conse. dist. j. ubi dicit quod vestes ecclesie non debent accommodari ad ornatum nuptiarum. nec ad alium usum mundanum. Et ex illo textu colligit ibi glo. quod ex veste domine non debet fieri capsula. seu aliud vestimentum ecclesie. licet contrarium observetur. Et ideo papa Sixtus quartus dedit licentiam ut ex vestibus mulierum et secularium possint fieri ornamenta et paramenta ecclesie. Nota etiam prohibetur. de conse. di. j. c. ligna. quod ligna ecclesie cum fuerint vetustate consumpta non debent reponi in loco indecenti. ut puta in coquina vel latrina. nec etiam in pastinandis vineis. sed in loco honesto. ut in claustro vel refectorio vel hominibus vel igni comburanda: nec ad laicorum opera debent admitti.

¶ Consecratio. ij. scilicet altaris. Alia est consecratio ecclesie alia altaris. Et ideo una sine alia fieri potest extra eo. c. j.

¶ Altaria sine reliquijs consecrari non debent de conse. di. j. placuit. et c. non oportet. Et potest episcopus in

eadem ecclesia simul plura altaria consecrare. extra eo. cum sis.

An autem deficientibus reliquijs possit apponi corpus xpi. Jo. in. d. c. placuit dicit q sic. Hug. dicit non esse de substantia consecrationis. vt reliquie apponant. ea. di. c. nullus. Mo. in sum. refert consuluisse Inno. sup illo dicto Jo. An licite ponatur corpus xpi loco reliquiar. Et dicit Inno. rudi disse de assistentiu consilio q no. Ro est fm Jo. an. qa corpus xpi est abus anime de conse. dist. ij. panis. nec debet conservari nisi causa infirmoz vel ex alia causa necessaria. vt in. c. j. de cu. en. fertur tñ q leo papa deficientibus reliquijs dedit partē corporalis et eucharistie in consecratione cuiusdā ecclesie.

Altare an sit reconsecrandū. Rñ. q sic in quibusdam casib. Panis si mensa: tabula altaris. i. superior ps altaris fuerit mota. i. mutata fm locū. fm Mo. extra eo. c. j. Et hoc intelligit de tabula affixa. fm Rod. Tabula enī consecrata q non est affixa de loco ad locū transferret. nec tamen reconsecratur. dñi tamē lapis superior nō separaret ab eo cui copaginat. vnde si mensa moueat cū coherentibus sibi nō oportet ppter hoc altare reconsecrari. vt patet in altari portatili de conse. di. j. concedim. Secūdo dñs est si aliquis de lapidibus mensam tangentibus fuerit motus fm Ber. extra eo. c. j. qd intelligit Rod. de lapidibus principalibus. vt si sup quoz colonas fundata sit mensa altaris. et vna earū fuerit mota. mensa nihilominus remanente immota. Secūdo de lapidibus parietis vel de ipso pariete: cui latera later compaginati est altare in quibusdā ecclesijs. quia. ppter motionē illius parietis vel lapidū eius non reconsecrabit altare: si maneat immotū. Tertius est si mensa fuerit enormiter fracta extra e. qd in dubijs. i. vltra medietatē fm Jo. vnde necesse ē fm Mo. q appareat deformitas. et putat q sit ad arbitriū ep̄i redigenda. vel etiā fm Rod. si in cornibus fuerit fracta. cū soleat ibi fieri p̄cipue consecratio altaris. Quartus est si lapis ille qui continet sigillum: siue reliquias. qui etiā dicit sigillū altaris quia cū eo reliquie sigillat: moueat vel frangatur vel enormiter diminuat. vnde si in alta: i. viatico la pis continens sigillū reliquiar. moueat: altare reconsecrabitur fm Inno. et Mo. extra eo. c. j. Si vō altare viaticū extrahat cū non adheret ligno: sed lapidi ipsa consecratio. non credit Inno. illud esse reconsecrandū. Nota etiā fm Inno. q in alta ri est quoddā foramen vbi reliquie ponunt et illud quāq sit in parte superiorū. quāq in latere altar. Si fiat pmo modo: clauditur quādoq: paruo lapide. quādoq: tabula magna altaris. Si secūdo modo clauditur tñ lapide paruo. vnde siue ille p̄uis lapis: siue tabula magna moueat: reconsecrari debz altare. Nota etiā si reliquie sublatae sint et sunt sublatae cum mensa motione: debet reconsecrari altare Si autē sine eius motione: non debet reconsecrari de conse. di. j. de fabrica in tex. et in glo. Quintus est quando tantū additur altari q amittit formā quā habebat. quia forma dat esse rei. Vide tamē quod notat Panoz. in. c. ad bec. e. ti. q quoddā est altare portatile qd portatur de loco ad locum et est p̄uis

lapis p̄tinens in se foramen cū consecratione et sigillo supposito. et istud non execrat nisi moueat istud sigillum cōtinens p̄secrationē. Aliud vō est altare stabile. qd est firmuz in loco. et istud execrat multis modis. Primo vbi cūq: violatur locus p̄secrationis. puta: quia cecidit aliquis de lapidibus tangentibus ipsam consecrationē: vel motū est ipsum sigillum vel si tota mensa est mota. licet ibi non sit foramen p̄secrationis. Ratio quia quā altare est firmū nō consecrat solū tabula s̄ totū altare. vnde si patitur enormē lesionē amittit formā suā. et dicitur execratū ideo debet denuo consecrari.

Quero pro declaratione p̄dictoz: nūq̄d altare viaticū sit execratū. si lapis remoueat a ligno. nam sepe altare viaticum fit ex lapide paruo inserto in ligno. Rñ. Ab. put refert Panoz. in. c. ligneis. e. ti. dicit q nō. Et credit Panoz. q velit arguere a simili. naz sicut conuente tecto ecclesie remanentibus parietibus nō fit reconsecratio. Ita sublata illa tabula a ligno. cui inherebat lapis. nō debet fieri reconsecratio. Jo. an. hoc fatet si sepulcrū sit in ipso lapide. Secus autē si in liguo esset sepulcrū seu foramen et ibi esset consecratio. et lapis esset loco sigilli. Et hoc est indubitātū. nā tunc violatur consecratio. Sed Panoz. dubitat etiā in priori casu: ponendo q altare recipiat formā suā ex ligno et lapide. puta. quia lapis est ita paruus q p se non sufficeret ad formā altaris viatici. nā licet consecratio sit in ipso lapide tamen sublato ligno vix est dicere q ipsum altare patitur enormē fracturā. et sic perdit suam formam. Idē dicendum de altari firmo. si ibi adesset lignum dans formam altari. Sextus casus est quando dubitatur. vtrum consecratum sit de conse. distinc. j. ecclesie.

Altaria in quibus degradati et hōi celebrauerūt nō debent ppter hoc reconsecrari. nec reconciliari. cū hoc nō sit iure cautū.

Utrum in locis nō consecratis possit celebrari cū altari viatico. Rñ. Inno. in. c. j. e. ti. dicit q sic. Dicit enī locū esse consecratū ex quo est ibi altare viaticum consecratū per ep̄iscopū. et sic non ob. c. missarum de conse. di. j. Sed panoz. sup Rubrica. eo. ti. dicit Archie. post aliquos antiquos tenere contrarium in. d. c. missar. vbi dicit q nisi in ecclesijs consecratis nō potest celebrari etiā cum altari viatico: nisi concurrat licentia ep̄isopi. in locis autem non consecratis et sine altari viatico non sufficit licentia ep̄isopi. Et hanc opinionē Panoz. credit veriorē. pro hoc tex. in. c. si. de p̄uile. li. vi. vbi de gratia est concessum ep̄iscopis vt possint celebrare vel facere coram se celebrari in itinere super altari viatico. Si enī hoc liceret de iure p̄uile. put sentit Inno. frustra concederetur p̄uilegium. Ad idē. c. vnicuiq. et c. si quis de conse. di. j. Vbi dicit q in orationis p̄uatis nō debet celebrari sine licentia ep̄isopi. Vide tamē Ra. in. iij. di. xij. q in casu magne necessitatis iura p̄mittunt celebrari in loco nō sacro. si tamen tabula sit consecrata. ceteraq ad illud officium p̄tinentia ibi affuerint. licet cū ecclesie p̄ime fuerint incense. vel cum homines sunt in itinere. et ecclesia defuerit. vt de conse. di. j. c. conce-

ecclesia reconsecrari. dicitur...
reconsecrari. Per simplices...
reconsecrari...
possit committere reconsecrationem...
Rñ. qd in d. ca. q. Panoz. in. c. p̄uile. li. vi. dicit q nō. Et credit Panoz. q velit arguere a simili. naz sicut conuente tecto ecclesie remanentibus parietibus nō fit reconsecratio. Ita sublata illa tabula a ligno. cui inherebat lapis. nō debet fieri reconsecratio. Jo. an. hoc fatet si sepulcrū sit in ipso lapide. Secus autē si in liguo esset sepulcrū seu foramen et ibi esset consecratio. et lapis esset loco sigilli. Et hoc est indubitātū. nā tunc violatur consecratio. Sed Panoz. dubitat etiā in priori casu: ponendo q altare recipiat formā suā ex ligno et lapide. puta. quia lapis est ita paruus q p se non sufficeret ad formā altaris viatici. nā licet consecratio sit in ipso lapide tamen sublato ligno vix est dicere q ipsum altare patitur enormē fracturā. et sic perdit suam formam. Idē dicendum de altari firmo. si ibi adesset lignum dans formam altari. Sextus casus est quando dubitatur. vtrum consecratum sit de conse. distinc. j. ecclesie.

Consecratio. iij.

Quibus casibus exceptis non licet celebrare in loco non sacro nisi de consensu episcopi per dictum. c. missarum. Nulla autem necessitate licet celebrare in mari vel super fluvium. Et secundum De. de pal. extra ecclesiam sine necessitate nunquam licet celebrare sine licentia episcopi. Sed non habentibus capellas licet potius celebrare in campo vel in domibus privatis. dummodo alia necessaria habeant. Et hoc ubi licentia episcopi haberi non possit. Et ideo a principio si comode licentia haberi potest ab episcopo peti debet. In exercitiis etiam christiana novum idem sciendum.

Consecratio. iij. scilicet cimiterij. Alia est consecratio ecclesie. Alia cimiterij.

Cimiterium pollutum esse censetur quando ecclesia est polluta effusione sanguinis vel seminis. dico si sit contiguum ipsi ecclesie. et antequam reconciliatum sit. non debet in eo aliquis sepeliri. Secus si cimiterium ipsum esset remotum ab ecclesia. Sed econtra polluto cimiterio non est polluta ecclesia. ne minus dignum trahere videatur maius. Et non est cimiterium unum: sed plura quam paries est in medio. licet sit ibi porta in pariete.

Sed generaliter in c. unico. e. ti. li. vi. querit. pone quod sint duo cimiteria. et sit paries in medio et porta in pariete. et in porta sit iniuriosa sanguinis effusio. queritur an utrumque cimiterium sit interdictum. potest dici quod aut est commissa in porta. hinc ex parte magis adherentem unum. Et tunc illud est violatum. putat dicit de heremofrodito. ff. de sta. ho. queritur. Aut facta fuit in medio porte. et tunc consideramus cuius causa fuerit factus paries et porta. ut dicit Jo. an. Aut est dubium: quia non potest apparere cuius causa sit facta. et tunc cum participet de utroque. dicimus utrumque violatum. Ita dicimus hic. Et in dubio videntur appolita ut faciant duo cimiteria principaliter. non autem accessorie ut vult dictus textus. Et per premissa idem dicit si in porta ecclesie fiat talis iniuria. Jo. an. et Jo. de Imola dicunt quod forte istud verum dicitur est verum: quando intra clausuram ostij versus ecclesiam facta est pollutio. Secus si ex parte que est versus locum extra ecclesiam.

Si in cimiterio corpora fidelium defunctorum sepulta sunt ab excommunicatis: schismaticis: vel infidelibus et hereticis. non propter hoc debent exhumari. De sacra. non iterum a nobis.

Cimiteria non consecrata: in quibus corpora paganorum vel hereticorum vel excommunicatorum sepulta sunt. non debent consecrari de conse. di. j. ecclesia. Sed corpora ibi sepulta debent inde prius eici. et parietes et tigna radi. Et tunc si apta fuerint poterunt consecrari. d. c. ecclesiam. Si autem consecrata fuerint prius eodem modo corpora predicta inde eicienda sunt si discerni possunt. aliter non. extra de sepul. sacris. et ipsa cimiteria reconcilianda sunt. Sicut de ecclesiis dictum est. Sed in ecclesia consecrata parietes nullo modo radendi sunt. ut dictum est supra. consecratio primo. Quia tunc esset reconsecranda et non reconcilianda.

Corpora sanctorum nemo presumat transferre sine

licentia principis vel episcopi de conse. di. j. corpora. ubi dicit glo. quod per principem intelligit papa. Et hoc verum si corpora tradita sunt perpetue sepulture. aliter sine auctoritate alicuius possunt transferri secundum glo. ibi. Idem videtur et de ossibus aliorum fidelium. ff. de re. et sumpt. fu. l. ossa.

Consecratio. iij. scilicet vestium. palliarum. et vasorum. Vestes sacerdotum et ministroz. palee altaris. et vasa sacra. et omnia similia non debent converti ad usus laicos. Sed si quod sunt vetustate presumpta comburi debent. et cineres in ecclesia reponi. xx. q. iij. q. semel. et c. quod de conse. di. j. altaris.

An autem simplices sacerdotes possunt benedicere vestes sacerdotales. et alia ornamenta ecclesie. vel altaris. Responsio. Archiepiscopi. in c. degradatio. de pe. li. vi. Et multi alij in de. attendentes de sta. mo. dicunt quod non. Tamen per S. d. dictum papam quartum indultum est ut simplices sacerdotes ordinis minorum possint benedicere quocumque ornamenta ecclesie vel altaris. et vestes sacerdotales et alia. excepto copiali. Nota secundum De. de pal. putat recitat Archiepiscopus. flo. in sum. quod de longo manipulo licet facere stolam vel cingulum. quia omnia hec una benedictione consecrantur. Et cum capsula. i. planeta est dupla. cum possit esse simpla. et super qualibet partem sit benedictio. in celebrando uti potest ex utraque parte. Et si una pars amoveatur ab alia remanet benedicta. et potest in ea celebrari. Et similiter de dupla stola. Item secundum eundem De. quando vestimenta reparantur propter paupertatem videtur distinguendum quod aut tanta pars amota fuit: quod sine illa non benediceretur vel celebraretur ut tota manica vel pars superior. et tunc desinit esse benedicta. Si autem modica particula. cuius defectus: nec benedictionem impeditur: nec celebrationem. tunc licet celebrare. nec est hoc simile. sicut de oleo benedicto.

Conseruator. Require infra. Excommunicatione. xxvii.

Consilium. tenetur quilibet inquirere ubi canetur a iure. Sed tamen non tenet illud sequi. tenet tamen expectare debito tempore donec consulat sapientem aliter non valerit: si fieret quod cum consilio fieri debet. querit cum consilio de iure: ut aptius consulens videat quid sit agendum extra de elec. ne pro defectu. ubi de hoc in glo. et c. cum in veteri co. n. et c. cum olim de arbi. ubi glo. querit. ad quid est petere consilium si non est necesse illud sequi. Respondit quod certe potest esse quod tale consilium sit utile. quia potest mouere prelatum ad aliquid faciendum. quod forsitan per se non fecisset. quia quod a pluribus querit. facilius invenitur. xx. di. de quibus. Et habito consilio deliberet: an expediat ei sequi consilium. Et ideo dicit Panoz. in c. ad nostram de consue. quod est utile in facto dubio exquirere consilium a pluribus tam literatis quam illiteratis sapientibus et insipientibus. Nam quandoque parum sapientes habent in certa re elevatum intel-

lectum et ingenium et acutius scilicet discutere unum casum quam omnes sapientes. Sicut narrat Jo. an. de fatuo piliensis: qui decidit quoniam miro modo in tabernaculum et quendam pauperem: a quo tabernarius volebat extorquere pecuniam. quia comederat panem ad odorem affari. nam soluit ille ex sono unius denarii turonensis. quia quoniam non potuisset Cartho melius decidere. Et dicitur quod Bar. qui debebat consulere super aliquo articulo conferebat de materia cum mercatoribus.

An autem hoc sit verum ex propria significatione vocabuli quod quis astrictus petere consilium non teneat illud sequi: hoc satis sit requirere. Ad hoc dicitur quod secundum primam significationem vocabulorum procedit quod dictum est. Nam consilium ex propria significatione non obligat ad hoc. Sed quia fit improprie ut vigente materia subiecta. quod latius declarat panor. i. d. c. cum olim de mente Bar. in l. j. §. si plures. ff. de exerci. l. u. querit. an consilium sapiat consensum. Aut enim consilium est impendendum ei qui non habet integrum iudicium rationis. et tunc consilium sapit consensum. ut Limpuberbo. ff. de iur. tu. unde si caueret statuto: ut pupillus certum quid faciat cum consilio duorum agnatorum. capitulum ibi consilium per consensum. quia pupillus non habet discretum iudicium. Aut consilium est impendendum habenti integrum iudicium. Et tunc aut is qui habet impendere. est princeps illius officii. et tunc consilium sapit consensum. et iste est. proprius casus capituli. venerabili secundum unum intellectum de officio. dele. ubi dicitur quod platus cui datus est coadiutor: nihil debet facere sine consilio coadiutoris. Capitulum ibi consilium per consensum. Aliis tamen officiis est supercuius. Aut non est princeps officii. et tunc consilium stat proprie. unde satis sit requirere. ut in d. c. cum olim. Donec exemplum. Statuto canetur: ut mulier non possit testari sine consilio duorum consanguineorum. Lerte hoc casu satis est requirere consilium: cum facultas testandi soli mulieri competat. et hoc teneas. Nec est faciendum differentiam: si quis dicat de consilio vel cum consilio. put voluit Ley. in l. id quod pauperibus. l. de epi. et de. Dicit enim quod si aliquis habet aliquid facere cum consilio alicuius. non tenetur consilium sequi. Secus si habet facere de consilio alicuius. Sed Jo. an. in regula. nullus. in mercu. hanc differentiam non approbat. nec etiam Bar. in loco pale. Secus secundum Jo. an. in loco pale. si dicatur in iura vel secundum consilium talis: quia tunc tenetur sequi. Ad hoc predictum quod notat Bar. in l. si cum dotem. §. eo autem. ff. de ma. quod si consanguinei requisiti nolunt consentire quod ad iudicis officium spectat examinare causam contradictionis. et si quidem est iusta. bene quidem alii iudex permittit mulieri contrahere: aut testari. ut d. §. eo autem.

Quid autem si ille cuius consilium requiritur: dedit malum consilium. nunquid excusentur facientes actum cum malo consilio. Respondeo panor. in c. cum in veteri de elec. de mente copost. dicit quod non excusantur. Quia consilium non obligat. Et ideo si canonici elegissent scienter indignum cum consilio illorum in iudicium in penam. c. cum in cunctis de elec. Idem sentit Bar. in l. j. §. si plures. ff. de exerci. ubi dicit quod si iudex tenetur pronuntiare cum consilio sapientis. non excusabitur

si fuit secutus malum consilium.

Quid autem si ille qui habet impendere consilium non vult consulere vel est mortuus. an possit mandatarium procedere ad actus consummationem: consilio non habito. Dicitur quod sequitur Jo. an. in c. j. ne se. va. in. vj. In effectu sic distinguit. Quia aut ille est mortuus. et tunc si expressio nomine proprio potestas consulendi fuit sibi attributa: expirat mandatum: et quo non potuit servari forma. hoc debet expectari secunda iussio. ar. in. c. cum dilecta de rescrip. Si vero fuit expressum nomen dignitatis debet successor expectari. ar. in. c. quomodo de offi. dele. Idem dicitur si est absens. Ita quod consilium non potest requiri. Si vero est presentis et non vult consulere: vel est absens. et non vult venire: seu consilium prestare: tunc potest mandatarium procedere sine consilio. De hoc bono tex. in. c. cum in veteri de elec. Sed contra primum membrum facit d. c. j. ne se. va. ubi dicitur quod si capitulum habet conferre beneficia cum consilio episcopi: si episcopus est mortuus vel longe absens potest capitulum conferre beneficia. So. dicitur compositum quod aut consilium est requirendum ex forma mandati et procedit primum dictum. Aut statuto vel consuetudine et procedit tunc d. c. primum. Et huius communis dicti quidam doc. antiquus ut refert Jo. de lig. assignabat duplicem rationem. Prima. quia fortius stringit mandatum hominis quam legis. Item potestas ordinaria est magis favorabilis quam delegata ut in. c. p. et g. de offi. del. habens ergo requirere consilium ex potestate ordinaria non ita stringit sicut habens potestatem delegatam unde in illo. c. j. capitulum. procedebat potestate ordinaria. Jo. de lig. videtur impugnare omniam predicta. quod etiam ubi potestatem ordinariam est consilium petendum. non valet actus consilio non habito. allegat bonum tex. in. c. novit de his que fi. a pla. Et ad. c. j. allegatum respondet quod loquitur in collatione beneficiorum ne ex nimia dilacione imminet periculum. Ideo potest procedere consilio non habito. D. an. tenet primum. quia cum habenti ordinariam mandat ut cum consilio alicuius procedat. videtur potius quedam admonitio nisi adiciatur quod actus contrarius sit nullus. Panor. autem in. c. ex parte de cost. dicit quod hoc dictum non est simpliciter verum. nec opinio Jo. de lig. videtur procedere indistincte ad d. c. j. quia si bene consideret ratio illius. c. j. est generalis ad omne periculum imminens. nam secundum dispositionis rationem debet restringi et ampliari dispositio ut in l. cum pater. §. dulcissimis de leg. ij. Et ideo videtur quod ubique ex dilacione proveniret periculum semper potest procedi consilio non habito. Et hanc opinionem sentit Barto. in. d. §. si plures.

Nam quod autem teneat actus si potest haberi consilium et non fuit petitus. Dicitur quod aut ex forma mandati erat requirendum. et non valet actus: ut in. d. c. cum in veteri. Aut ex dispositione legis. Et tunc aut lex a principio cum potestates tradidit mandavit consilium tunc requiri. et non valet actus ex defectu potestatis. Nam habuit potestates modificatas. Sic intellige. d. c. novit. Ita quod sine clausula decreti actus ille fuisset nullus. Aut habenti prout patet

Consuetudo

mandavit superior. vt pcederet cum consilio sem-
pronij. z tenet actus sine cōsilio licet ille veniat pu-
mendus ar. optimū. in. c. dilect. ij. de pben. vide
etiā glo. singularē in cle. j. de iur. patro. q. si manda-
tur alicui habenti potestate vt aliqd faciat sub certa
forma tenet actus; h forma nō seruet p. d. c. dilect.
Sed est alius tex. fm panor. de cōce. p. li. vj. in. c. si
capitulo: vbi dicit q. si mandat canonicis alicui po-
testatem habentibus. vt conferat certuz beneficium
dato executori. vt illis negligentibus exequat p. sola
lra. p̄sentatione afficiunt manus canonicorū vt
p̄uilio alteri facta non valeat. nam ex quo superior
transiit potestate in executorē ex defectu illorū;
quibz mandavit adimit illis potestatem in casu con-
tumacie.

An autē in casibus in quibus debet peti consilium
sufficiat vt petat post actū. **R**ū. deo. Panor. in. d.
c. cū in veteri dicit q. nō. Sed in ipso tractatu actus
debet postulari. Et facit ad materiā ep̄oz q̄ tenen-
tur negocia ecclesie regulariter p̄mouere cū consi-
lio capituli. debet etiā consiliuz regri in actu z non
post actū nec tenent canonici p̄cipitare responsuz;
h possunt petere tps cōgruū ad deliberandū. Idē
dicin indice q. ex forma statuti tenet regere consi-
lium sapientis. Non em̄ saturat statuto si p̄us scri-
bit sententiā z postea petit cōsiliū vel si nō vult ex-
pectare cōsultorē debito tpe. ad hoc facit. c. licet de
regula. vbi nō sufficit petere licentiā ex postfacto.
Et ibi panor. facit regulaz q. vbi in aliquo casu re-
quirit licentiā nō sufficit petere ex postfacto. h de-
bet peti a principio. Notat etiā panor. in. d. c. cū in
veteri. q. si is qui tenebat requirere consilium ar-
tū se ad extremitatē actus sine consilio gestus nō
valet. licet p̄pter extremitatē tps nō potuerit habe-
re consiliū. nā sibi est imputandū. Secus si debito
tpe petij z debito tpe expectaui responsū. nam
tunc si consiliarij differūt plus debito respondere;
vel nolunt impendere; consiliū p̄t. p̄cedi ad actū
ip̄oz; consilio non expectato vt nota in. d. c. cū in
veteri.

Quid autē si papa mandat canonicis alicui eccle-
siae vt eligant platum cū consilio aliquorū; ex qui-
bus vnū volunt eligere in platum; an requirendū
sit eius consiliū. **S**lo. in. d. c. cū in veteri dicit q. nō
est necesse. quia cōsentiendo postea electioni. satis
videtur consiliū p̄stare. Et si ille cōsentiret ante ele-
ctionem deberet electio cassari. p̄pter vicium ambi-
tionis. vt in. c. cū post petitiā de elec. Jo. an. dicit q.
q̄ hęc opi. sit p̄babilis. tutius tñ est vt etiā istius
requiratur consiliū vt sic saturat forme mandati. nā
posset cōsulendo talē contingere q. p̄pter eius con-
siliū diuenterent a p̄posito. z aliū eligerent melio-
rem; nec tenent requirere consiliū in sp̄e. h satis est
dicere in genere de quo vos consulitis zc. Si autē
consulerent in specie de p̄sona sua debet responde-
re fm Hof. iudicio aliorū; hoc relinquo. Sed hoc
vltimū nō placet. **H**o. quia notaretur ambitione.
Sed cū bona conscia p̄t dicere nō eligans me. q.
nō sum dignus. Et si ipsum eligerent poterit post-
modū cum bona cōscientia cōsentire. Et q. cōsiliū
istius debeat requiri saltē in genere cōmuniter te-

netur per doc. vt dicit panor. in. d. c. cū in veteri.
Quia consiliū debet p̄cedere electionē. ergo nō de-
bet differri in tēpus electionis. quia tēpe non con-
gruo peteret. Quid autē si papa mandat vt isti eli-
gant cum consilio z cōsensu illoz. nunqd possunt
eligere vnū ex illis. **H**ost. dicit q. sic. qm̄ regula est
vt ex tribus electis valeat cōsensu duoz. vnde sa-
tis est q. duo p̄beant consensum. dūmodo tercius
nō contēnat. vt patet in arbitris z iudicibz simpli-
citer electis. In quibus valet sententiā maioris partē
vt in. l. duo ex tribz. ff. de re iudi. Et nota singula-
riter hoc dicit q. vbi cūq. eligunt simpliciter plu-
res ad cōsulendū vel consentiendū seu ad aliquod
officiū etiā extra iudiciū exercendū valet quicquid
facit maior pars; dūmodo minor pars nō contēnat
Hec panor. in. d. c. cū in veteri.

Quid autē si fuisset dictū q. eligerent cū consilio
z concordia cōsensu illoz. triū. nunqd possunt elige-
re aliquē ex his. **R**ū. **H**ost. putreat panor.
vbi supra tenet q. non. quia nō potest aliquis con-
sentire in seipsum anteq̄ eligatur. Notaretur etiā
de ambitione.

Et p̄dicta faciunt ad. q. **E**t forma statuti. Mu-
lier nō potest contrahere sine cōsensu duoz. p̄p̄-
quoz; contingit q. mulier vendidit aliqua bona
vni ex p̄p̄inquis cum consensu alterius p̄p̄inqui.
nunquid sit satisfactū statuto. videt q. sic. quia p̄-
p̄inquis emendo a muliere videtur consentire illi
contractui. **N**ā satis est q. cōsensus intercedat in
ip̄o contractu. **H**ec ob. de. j. de re. ec. quia consen-
sus p̄p̄inquoz; ibi non exigitur. vt auctoritas. h vt
quedā solennitas. si agit etiā q. si statuti diceret fi-
lium nō posse litigare sine consensu patris; q. si pa-
ter z filius simul litigant. videat pater consentire.
facit q. notat Jo. an. in mercu. In regula. Qui ta-
cet. Quod si statuto ep̄i. cauet vt nulla locatio va-
leat facta de rebus ecclesie sine suo cōsensu. q. si lo-
catio fit ep̄iscopo tenet; quia conducendo videtur
consentire.

Consuetudo est quod/
dam ius moribz vtentū approbatū; qd
p̄ lege suscipit cū deficiat lex. di. j. consuetu-
do. Et ex hoc inferat. q. quotidianā. si sint cōpro-
missum in quosdā arbitros vt p̄nunciarent fm
iura. nunqd poterunt p̄nunciare fm consuetudines
z statuta loci. **S**ui. de susa i. q. statutoz dicit fuisse
determinatū q. non; saltē fm consuetudines z sta-
tuta iuri contraria. **M**ouet. quia appellatione iu-
ris intelligit de iure cōmuni romanoz. **I**nsti. de
iur. na. gen. z ci. Sed contrariuz tenet. d. an. in. c.
q̄ntauall. de iureiur. qd placet panor. sup. **R**uba-
ca de psuetudine. **P**rimo quia consuetudo vt est di-
ctum est quoddā ius non scriptū. **I**tē cum non si-
mus in materia odiosa verba generalia debent ve-
rificari in quibet specie cōtenta sub genere. vt in. c.
suscitatus de rescrip. **L**ū ergo statuta z consuetu-
dines sint quedā iura vt dictum est. ergo veniunt
appellatione iuris. Et ad rōnē contrariā all. z alia
similia p̄t rīderi q. loquunt q̄ de vnico iure; di-
spolitio est intelligenda. **S**ecus autē quādo verbū

+ **C**onspiratio q̄ dā fraudulenta cōfessio frā z p̄uidinū aliorū p̄ soc' l' dignit' / **D**e conspiratio q̄ dā
sūma an' sub dōc' cōspiratio. Et p̄ panor. mitano de sūa z in iudicata. **C**ū. z a. uli' mod' p̄. p̄
pluit. z p̄ 8 pluit usq; ad p̄. **M**ell. q. i. cōspiratio. n. t. l. q. i. q. i. **I**n pan. d. z q. cōspira-
tio. n. s. bonū. n. n. admittat. rōt' illū rōt' q. cōspiraui. h. bñ rōtia aliorū.

generale potest verificari in quilibet sua specie. Sed aliter diffinitur Bar. consuetudinē in l. de quib. ff. de leg. dicens. q. consuetudo est ius nō scriptū. populi moribz et vrbibus eius vel maioris pris eiusdez recte initiati. continuati. introducti. habēs vim legis. Dixi ius non scriptū. hoc pbatur p. s. ex nō scripto. institui. de iur. na. gen. et ci. Dixi moribus et vrbibus populi. qd pbatur in. d. l. de quib. quia p mores ppli pphendit p sensus ei? vel maioris pris ff. ad municip. l. qd maior. Dixi recte initiati. quia si esset p errore introducta non obseruaret. vt. l. qd nō rōne. ff. de legi. Dixi cōtinuati. q. si nō adesset diuturnitas tps in cōseruatione p suctudinis. nō pā nō valeret vt. d. l. de quib. Dixi habēs vim legis quia paris est potentie cum lege. vt. pbatur in. d. l. de quibus.

Quē autē effectū habeat cōsuetudo. Bar. in. d. l. de quib. dicit q. aut cōsuetudo est fm leges. Aut pter legem. aut cōtra. pmo casu valet consuetudo. Et duobz modis pōt esse fm legē. pmo interpretando ipsam legē vt in. c. cū dilectus. de cōsuetudine. Secōdo cōfirmando ipsam legē. vt in. c. fopite de censu. Secōdo quādo est pter legem. et valet consuetudo. vt in. c. catholica. et c. in bis. xj. di. Tercio casu dicit q. aut est contra legē diuinā. et nō valet. nisi pcedat distinguendo. vt infra dicitur. Aut est contra legē nature. et etiam non valet. quia naturalia sunt immutabilia. Pone exemplū. Si habet consuetudo. vt filij non educant a parentibus. nam de iure naturali sunt eis debita alimenta. di. j. ius naturale. Et facit ad. q. nunqd per statutū vel consuetudinem possit tolli vel diminui legitima debita filio De hoc vide infra. c. Legitima. Aut est contra ius gentiū. et non valet. quia ius gentiū potest dici ius naturale. quia naturale. vt inducitur. vt in. l. omnes populi. ff. de iur. et iur. Et hoc intellige nisi consuetudo disponderet contra ius gentiū distinguendo. nam ius positiuū potest ex causa disponderē cōtra ius gen. et ius naturale. vt inducitur seruitutē vt in. c. ita quoundā de iudeis. Itē puidādo quē dominio sue rei. vt de pserip. per totum. Ita consuetudo potest facere. cum sit quedā lex. Aut consuetudo est contra legem positiuā. et contra legem. seu canones. seu statuta. Et tunc. aut est contra libertatē ecclesie. et nō valet. Aut p vtilitatē publicā et non valet q. sicut nō valet lex. ita nec cōsuetudo. Aut est p vtilitatē priuatā. Et tunc. aut pcedit lex derogatoria ad consuetudinē. et non valet consuetudo sequens. vt. l. eos. l. de vsur. Et ex hoc dicitur panor. inferit q. consuetudo semel reprobata a lege. non potest amplius induci. Sed panor. dicit esse glo. singularem in contrarium in de. statutum de elec. Et credit q. si sbeat ratio noua. que nō suberat tempore legis damnantis consuetudinē. q. tunc poterit de nouo induci. ar. optimū in. l. si hominem. ff. mandati. et in. c. non debet de consang. Aut non habet leges derogatoriā. Et tunc. aut lex pcedit et sequit consuetudo. Aut contra. pmo casu. si consuetudo est generalis vincit legē generaliter et vniuersaliter. Intellige tamē fm ius canoni

cum. dūmodo sit rationalis et prescripta. vt in. d. si. de consue. Aut consuetudo est particularis. et tunc non vincit leges generaliter. vt in. l. ij. l. que sit lon. consue. Sed solum vincit legem vbi cōsuetudo viget. vt. l. venditor. s. si constat. ff. eo. p. Secundo casu quando pcessit consuetudo et lex contraria sequitur. Bar. tenet q. tunc consuetudo nō vincit legem. immo tollitur per legem sequentem. allegat. l. ij. ff. de sep. vno. dicit tamen q. canonice tenent oppositum. Et videtur casus in contrariū in. c. j. de consti. li. vj. vbi dicit q. lex pape nō tollit consuetudinem certi loci contrariam. nisi de ea fuerit facta mētio. quia papa non psumitur scire istas consuetudines. Et quo infero q. si ciuitas facit statutum contra suam consuetudinem tollitur consuetudo. licet de ea non faciat mētionē. quia ciuis psumitur scire suam cōsuetudinē. vt notat in. d. l. omnes populi.

An autem consuetudo possit augere. diminuerē et distinguere ius diuinum quēadmodū potest lex positua cum cōsuetudo non sit aliud q. lex nō scripta. Respondeo. Panor. in. d. c. fi. dicit q. ius positiuum etiam ciuile quandoq. distinguit ius diuinum. nā illa regula iuris diuini. in ore duoz rē. reperitur limitata per ius ciuile et canonicū. quia in multis casibus requirunt plures testes. et in aliis quibus pauiores. iij. q. iij. c. j. et in. c. cum esses de testa. Ad hoc facit qd notat ipse Panor. in. c. nup de testi. fm Inno. q. princeps pōt statuere ex causa. pnuilegium conferendo vt vni testi cōcedatur in certis casibus vel certa qualitate personarū inspecta. Et sic recedere ab illa regula in ore duorum rē. Et ideo vbi ratio naturalis suadet ius diuinū distinguatur et limitari. tunc transgressio non inducit peccatum. quia psumitur hoc voluisse ipsum deū cum noluerit omnes casus distinguere. Sed dedit rēgulas generales. Et postea tribuit vicario suo generalem auctoritatem. vt quodcumq. ligaueris rē. Sed vbi nulla ratio naturalis iuggerit ipsim ius diuinum mutari seu limitari. tunc nec lex nec consuetudo valet. Puta si haberet consuetudo vt non liceat honorare patrem et matrē. Ideo etiam dicitur papam posse errare quando disponit contra ius diuinum sine causa. Sic intellige. xvj. q. j. Sunt quidam. Et per hoc saluari potest dictum Hostien. in eo quod dicit non valere statutū vel consuetudinē per quam homicida vel similis criminofus puniatur pecunialiter. vbi de iure diuino venit puniendus personaliter. nam talis consuetudo vel statutum inducit pmitatē peccandi. Et ideo notanter dicit Ab. in. d. c. fi. non valere statutum vt liceat interficere interfectorem patris vel percutientem in facie. Et nota hoc dictum. facit enim contra statuta que vigent in multis locis pmittentia consanguineis vindicare mortē seu iniuriam consanguineoz. hec em statuta vident illi. cta. quia qd debet fieri per viā iusticie. non debet exerceri cū rancore animi. maxime. quia pbenet materiau peccandi et scandali. Sed Jo. an. in additio nibus spec. videt hoc limitare. quādo statutū dat

et dicit panor. in. d. c. cum in vno
debet pcedere dictione. q. q. vbi
pauiores. iij. q. iij. c. j. et in. c. cum esses
de testa. Ad hoc facit qd notat ipse Panor.
in. c. nup de testi. fm Inno. q. princeps pōt
statuere ex causa. pnuilegium conferendo
vt vni testi cōcedatur in certis casibus
vel certa qualitate personarū inspecta.
Et sic recedere ab illa regula in ore
duorum rē. Et ideo vbi ratio naturalis
suadet ius diuinū distinguatur et
limitari. tunc transgressio non inducit
peccatum. quia psumitur hoc voluisse
ipsum deū cum noluerit omnes casus
distinguere. Sed dedit rēgulas
generales. Et postea tribuit vicario
suo generalem auctoritatem. vt
quodcumq. ligaueris rē. Sed vbi
nulla ratio naturalis iuggerit ipsim
ius diuinum mutari seu limitari.
tunc nec lex nec consuetudo valet.
Puta si haberet consuetudo vt
non liceat honorare patrem et matrē.
Ideo etiam dicitur papam posse
errare quando disponit contra ius
diuinum sine causa. Sic intellige.
xvj. q. j. Sunt quidam. Et per hoc
saluari potest dictum Hostien. in
eo quod dicit non valere statutū
vel consuetudinē per quam homicida
vel similis criminofus puniatur
pecunialiter. vbi de iure diuino
venit puniendus personaliter. nam
talis consuetudo vel statutum
inducit pmitatē peccandi. Et ideo
notanter dicit Ab. in. d. c. fi. non
valere statutum vt liceat interficere
interfectorem patris vel percutientem
in facie. Et nota hoc dictum. facit
enim contra statuta que vigent in
multis locis pmittentia consanguineis
vindicare mortē seu iniuriam
consanguineoz. hec em statuta
vident illi. cta. quia qd debet fieri
per viā iusticie. non debet exerceri
cū rancore animi. maxime. quia
pbenet materiau peccandi et
scandali. Sed Jo. an. in additio
nibus spec. videt hoc limitare. quādo
statutū dat

Consuetudo

hanc facultatē. et ex rancore animi faciūt vindictā
Secus si daf. vt ministro legis vt faciat iusticiam.
qz statutu potest illos cōsanguineos ministros le-
gis facere. xxiij. q. v. non est crudelis. Per predicta
etiā pōt solui q̄stio. nunqd valeat statutu: vt bāni-
tus possit impune occidi. Et dicēdū qz sic. si fiat ex
causa rōnabili vt qz bānitus est hostis ciuitatis de
quo p Bar. in. d. l. oēs populi.

¶ An autē valeat cōsuetudo aut statuta q̄ vigent
in aliquibz ciuitatibz: maxime florentie: vt bona fi-
liorum et vxoz. et etiā ipsi filij possint capi p deli-
cto fallente. i. qm̄ pater fallit: seu cedit foro. Et idēz
in similibz casibz. nā amore cōiugis et filioz sepe ho-
mines retrahuntur ab illa fallentia. Illa tū statuta
fm̄ Panoz. in. c. ex pte. de consue. sunt iniqua. qm̄
ex necessitate quis inducitur ad fallendū. Sed quia
multi fallunt ex pposito. ideo emanarūt illa statuta
An autē cessante rōne statuti sit obseruandū illud
statutu cū tanta iniquitate et damno filioz et vxoz.
Panoz. remittit se ad no. p Inno. in. c. quia
pleriqz de imm. ec. Similis tū casus habet in. l. fi.
l. de p̄mipi. li. xij. vbi bona mulier sunt obnoxia
p culpa mariti. et etiā bona filij etiam emancipati.
Et dicunt p̄mipilarij illi qui deferebant in bello
p̄ma pila. i. tela. et ppter magnū piculum qd verte-
batur in eis cū erant p̄mi in bello fuit indicta ista
specialitas: vt si ipsi cōdēnati: qz se prauē gessissent
in officio. et non haberent unde soluerent: poterit
manus extendi ad bona vxoz et filioz. Et hoc fuit
statutu. quia ppter gemitus vxoz et filioz male ge-
rebant eoz officiu.

¶ Sed ostenditur questio pulchra: quare valet cōsuetudo
cōtra canones et non statutu. Et quare seculari-
bus psonis fuit indultū vt legē possint condere p̄
leges imperator. et non sic fuit indultū viris ecclesi-
asticis: vt possint p̄ canones statuere. Rūdeo Panoz.
in. d. c. fi. dicit istā fuisse rōnē. quia ius civile si
naturaliter tendit in bonū publicū et vtilitatē priuato-
rum. vnde si populus vult sibi p̄iudicare legē p̄tra
condendo. Imperator non curabit. quia pōt populus
in hoc renunciare fauori suo: vt in. c. ad apostolicā
de regula. Item quia mores hominū sunt diuersi.
Ideo voluit imperator. vt quisqz populus possit
facere legē. non tū cōtra honestatē nec contra iura
reseruata principi. s̄ in p̄iudiciū duntaxat eoz. ad
hoc. d. l. oēs populi. et qd ibi notat Bar. Sed ius
canonicū principalit̄ intendit hominē dirigere in
deū vt veniat ad bonū publicū ecclesiasticū vnde
statutu contra editū ab inferioribz p̄sumit temera-
rium et ambitiosum et fini eterno contrariū. Ideo
non potest papa dare potestatem statuendi cōtra ca-
nones. Sed cōsuetudo tolerat. quia surgit ex taci-
to consensu: et non p̄sumit tanta ambitio. Dicit tū
Bal. vnū singulare dictū p. l. si hominē. ff. manda-
ti. qz ex causa vrgenti et verisimiliter non p̄uisa a ca-
none potest fieri statutu contra canonē. et multum
bene facit illa lex. Ibi em̄ dicit qz si dedi mandatū
speciale alicui: vt manumittat aliquē seruum. certe
potest procurator generalis domini ex noua causa
interdicere procuratori speciali. ne manumittat: q̄si
ex noua causa per dominū non considerata possit

procurator generalis venire cōtra mandatū specia-
le ipsius domini. Ita dicendum in inferioribus vt
possint ex noua et vrgenti causa statutu edere con-
tra speciale statutu superioris. Et p hoc dictum et
illam legem: tene menti istud dictum singulare. qz
ex noua causa potest legatus generalis prohibere
delegato pape speciali: ne pcedat in causa sibi com-
missa. qz in illa causa delegatus specialis dicitur
maior legato generali. vt in. c. studuisti. de offi. le.
Sed hoc admittitur ex noua causa non considera-
ta per papam.

¶ Que autē requirant ad consuetudinē inducen-
dam. Glo. in. c. fi. de cōsue. in principio enumerat
x. vel. xj. In fi. tamē videt recedere a p̄dictis. et solū
exigere. duo. P̄mo qz sit rōnabilis. Secundo qz
sit p̄scripta. non tamē intelligendū vt consuetudo
p̄scribatur: sicut p̄scribat dominū alicuius rei. s̄ de-
bet esse p̄scripta. i. obtenta p̄ cursum t̄pis requisiti
ad p̄scriptionē.

¶ Quam tū t̄ps requiratur ad consuetudines in-
ducendam. Panoz. in. d. c. fi. dicit qz varie sunt opi-
niones. Sed concludit. qz aut querit de iure civili
aut canonico. P̄mo casu cōmuniter tenet vt suf-
ficiat t̄pus. x. annoz etiā si cōsuetudo sit p̄tra ius
quod pbant legiste hac rōne. Iura requirunt lon-
gum t̄pus ad inducendū cōsuetudinē. vt. l. que
sit lon. cōsue. in rubeo et nigro. Sed longū t̄ps dicitur
x. annoz. vt. l. de p̄. lon. t̄. per totū. De iure
p̄o canonico. dicit qz aut consuetudo est p̄ter ius. et
sufficit t̄pus. x. annoz. ad hoc glo. notabilis in. c.
fi. e. ti. li. vj. qd videt limitandū nisi consuetudine
nati ad detrahendū iuri alicuius ecclesie. quia tūc
sicut in p̄scriptione ecclesie requirit t̄pus. xl. anno-
rum. Ita in cōsuetudine. Et hoc est notabile dictū
Inno. in. c. cū dilectus. eo. ti. qd est bene notandū.
videtur tū Inno. restringere. quando consuetudo
est contra ecclesiā particulare. Secus si contra ec-
clesiam vniuersalem. Sed panoz. dicit non videre
ad hoc bonā rōnem diuersitatis. quia non debet cē-
minus fauorabile totū corpus ecclesie: q̄ aliqd mē-
bri ecclesie. Aut cōsuetudo est cōtra ius canoni-
cum. Et tūc requirit t̄pus. xl. annoz. et in hoc ca-
su requirit qz cōsuetudo sit p̄scripta. Et quare ma-
ius tempus requiratur qm̄ est cōtra ius: qz quando est
p̄ter. patet. Verūtamen videt verissimū qz vbi con-
suetudo venit contra ea que sunt reseruata princi-
pi in signū sp̄alis p̄uilegij. tūc vtroqz iure requirit
t̄ps. de cuius inuicio non est memoria. vt in. c. sup quibz
busdam de verb. sig.

¶ Quero quot actus vel vices requirant ad indu-
cendā consuetudinē. Rū. panoz. vbi s̄. dicit qz de
hoc sunt multe opiniones. Sed cōmunis opinio
est qz requirunt tot actus. et ita notarij. vt verisimiliter
trāsierint in noticiā populi. Nā non actus. s̄ tacit⁹
p̄sensus ppli inducit p̄suetudinē. vñ vbi cūqz ex cō-
iuncturis h̄r tacitus p̄sensus populi. tūc non curatur
de magna frequentia actū.

¶ An autē vnicus actus notorius inducat cōsue-
tudinē. Quidā dixerūt qz sic. Sed Bar. contra. in
d. l. de quibz. quia consuetudo introducitur ex fre-
quentia morum. sed cessat frequentia vbi est nulli

unicus actus. Tres est contra substantiam et signifi-
cationem vocabuli. na consuetudo est qsi cominus
assuetudo. Itē ex unico actu qntūcumq notorio
nō potest dici cōsensus populi. quia forte p errore
vel causa euitandi scandalū pplis pma vice nō con-
tradit. Distingue tñ: q aut ille unicus actus habet
cām successiuā. et sufficit. si habuit cōtinuationem
tpis. et sic inducitur cōsuetudo vt in. c. cū de beneficō
de p̄b. li. vi. nā si beneficiū seculare cōfert regulari:
et possidet p regulare tpe habili ad cōsuetudinem
inducendā efficit illud beneficiū regulare. licet vni-
ca collatio interuenerit. et contra. qz illa collatio hz
actū successiuū. s. possessionē cōtinuatā p regulare
Itē dic si edificaretur pons in publico et haberet
cām pmanētē. Sed Bar. in. d. l. de qbus sentit
q requirant ad min⁹ duo actus in dicto casu. Di-
cit em q si qd facit pontē in platea cōis ab vna do-
mo ad aliā. alius sibi facit qd est introducta p̄suetu-
do fm Bul. de cu. qz isti duo actus sunt adeo no-
torij populo qz comprehendit tacitus eius p̄sensus.
Secus si fieret in loco nō publico vel in loco nō cō-
uersabili. nā ea q palā fiunt. dicunt frequēter fieri
ff. de n. nup. l. palam.

An autē ad inducendā consuetudinez sufficiat
q maior ps populi vtaf illa p̄suetudine. Rū. pa-
nor. vbi s. post glo. dicit q sic. Intellige tñ de maio-
ri pte populi habēte p̄sensus habitē ad introducē-
dū legē vel cōsuetudinē. nā mulieres infantes. et fu-
rosi nō cōputant in numero. qz isti nō p̄nt legem
condere. vt in. l. j. ff. de leg. Itē intellige glo. de con-
suetudine. qz distinguit totū populū. Sed si tracta-
remus de p̄suetudine introducēda in aliquo colle-
gio. sufficit maior ps illi collegij. hoc tñ limitarem.
nā maior ps nō sufficit ad introducēdū legē. qz ma-
ior ps istarū duarū nō sufficit ad disponendū. vt in
c. j. de his q si. a. ma. p. capli. Et ideo dicit qz saltez
due pres illi vniuersitatis seu collegij debēt eē sci-
entes qz illa p̄suetudo introducitur.

An autē unicus actus interueniēs p̄ p̄suetudinē
interūpar ipam p̄suetudinē. Cōcludē qz aut con-
suetudo nō erat adhuc cōpleta. et tūc interrumpit̄
Ita qz nō est opus de nouo incipere. qz p hoc non
apparet de tacito p̄sensu ppli. qz velut inducere con-
suetudinē. cū fecerit actū p̄trariū. ar. eē de ap. solli-
tudine. in. fi. Aut p̄suetudo erat cōpleta et p̄fecta
et tūc unicus actus p̄sensu eā nō tollit. s. oporet qz
tollat eo tpe et mō. quibz fuit inducta. qz iā lex est.
Et ideo dicit tolli tanq̄ lex. Credo tñ indifferentē ad
eā tollendā sufficere tps. x. annor.

Consuetudini rōnabili alicui⁹ loci nō derogat̄
p̄ statutū nouū pape. nisi illud exp̄māf. vt extra de
consti. c. j. li. vj.

Consuetudo in delictis inducitur p̄ binuz actum
rv. q. ij. Ita nos. hoc tñ nō est p̄prie p̄suetudo. nā
fm Panor. in. c. j. e. t. appellacione consuetudinis
intelligit de ea q tenet. et q iā p̄scripta ē. vt in. c. eu-
mana. de elec. De hac p̄suetudine in delictis. vide s.
singularia. c. Adulatio.

An autē cōsuetudo possit derogare legi positine
etiā p̄ceptiue. Rū. panor. in. c. j. de tre. et pace. post

glo. ibi. dicit qz lex positina etiā p̄ceptina non obli-
gat ad p̄ctm si nō fuit morib⁹ vtentū recepta. vel si
in dissuetudinē abiit. Et hāc opinionē tenet Hof.
et Inno. et Hosti. in sum. Sed in. d. c. j. tenuit ip̄e
H. Do. s. iij. Douet. qz si est lex p̄ceptina. qz a p̄ncipi-
pio ligauit diuēctes ad peccatū. qz p nō obseruati-
tiam nō tollit eius dispositio. qz tps nō est modus
tollendi obligationē. Alij vō distinguūt int̄ leges
q apponūt penas ipso facto. et illas q mandāt pe-
nas infligi. vt in p̄mis nō habeat locū cōsuetudo
p̄na. cū statim p̄faciēdo incidit in penā et in fa-
ctū dānatū. xxij. q. j. audim⁹. d. an. distinguit
qz aut lex p̄ceptina emanauit in fauorē puatū. et p̄e
tollit cōsuetudinē. Sicut p̄t tolli pacto et renuncia-
tione. d. l. de quibz. Aut emanauit in honorez dei.
aut fauorē publicū. et tūc si subditi nō obseruauerūt
scitē supioze et patētē. talis lex nō ligat. nec requirit̄
aliā p̄scriptio. qz et q̄ superior videt et patēt. nō videt̄
velle qz lex sua vinculū inciat. Sed si superior
ignorat. tūc peccat̄ diuēctēdo. S. p̄ H. Do. et d. an.
videt̄ ter. in. d. c. fi. vbi text⁹ aperte p̄bat qz oīs lex
humana p̄t tolli p̄suetudinē. dūmō sit rōnabilis
et legitime p̄scripta. vñ ibi solū reseruat̄ p̄ cōsuetu-
dinē ius diuinū. nec puati dicunt̄ tollere legē supe-
rioris. s. ipse superior p̄sensum p̄stando huic p̄sue-
tudini in eo qd statuunt iura. vt p̄ cōsuetudinem
possit tolli ius positinū. d. c. fi. Et ideo distinguit̄
qz aut lex p̄ceptina nunq̄ fuit recepta in obseruati-
tia scitē legislatoze. valente p̄dicere et nō cōtradi-
cente et talis lex nō ligat. Et puto qz nō requiratur
tps ad inducendā p̄scriptionē. s. sufficit bin⁹ vel tri-
nus actus in cōtrariū. qz hic nō agim⁹ de p̄scribere
do p̄ legē. s. de impediēdo vinculū. nā p̄ binū vel
trinū actuz apparet de p̄sensu superioris. ar. d. c. Ita
nos. Si vō aliq̄ obseruat̄. et aliq̄ non in eodē loco.
tūc nō seruātes nō vident̄ excusari. vt in. c. cū iam
dudū. de p̄b. Intellige tñ hoc: qm maior ps seruat̄.
tūc minor ps nō excusat̄. et tūc intelligit̄ illud dictū
multa p̄ patientiā tollerant̄ et. Aut superior ignorat
et tūc puto qz requiratur p̄scriptio. xl. annor. dūmō
cōsuetudo sit rōnabilis. vt qz fundat̄ sup aliq̄ rōe
vt in. d. c. fi. Nec ob. qz a p̄ncipio hoies peccauerūt
diuēctēdo. nā duplex potest esse r̄sio. P̄mō qz si
moti fuerūt ex aliq̄ rōnabili causa nō peccauerūt:
qz ipsemet superior in dultisset. Ad hoc qd notatur
in. c. erit autē. iij. di. vbi tria requirunt ad hoc. vt lex
liget. P̄mō qz sit facta p̄ eum qz habet potestatem
condendi legem. Secundo qz sit publice. p̄mulga-
ta. Tercio qz p̄ inferiores seu subditos sit suscepta.
Secundo respondet qz successores eorum qui con-
trauerunt nō peccauerunt. quia potuerunt exti-
mare: qz ex aliqua rationabili causa illa lex non sit
in obseruantia. Si vō lex p̄ceptina fuit recepta. sed
tamen per dissuetudinē contranentum est. Dic vt
supra. Et qz lex p̄ceptina non illaqueat scitē su-
perioze: et non contradicente. allego bonum textū
cum glo. xx. distinc. c. j. et. c. cum olim de cle. conti.
In consuetudine autē inducenda in sacramenta-
libus exigitur tacitus consensus pape. aliter non li-
gat. Ita voluit glo. notabilis in. c. vir. de secundis
nuptijs. + Additio ad d. p̄ d. no. fi. an. d. an.

in d. l. x. i. dicitur. qz nō est p̄prie p̄suetudo. nā fm Panor. in. c. j. e. t. appellacione consuetudinis intelligit de ea q tenet. et q iā p̄scripta ē. vt in. c. eu- mana. de elec. De hac p̄suetudine in delictis. vide s. singularia. c. Adulatio. An autē cōsuetudo possit derogare legi positine etiā p̄ceptiue. Rū. panor. in. c. j. de tre. et pace. post glo. ibi. dicit qz lex positina etiā p̄ceptina non obligat ad p̄ctm si nō fuit morib⁹ vtentū recepta. vel si in dissuetudinē abiit. Et hāc opinionē tenet Hof. et Inno. et Hosti. in sum. Sed in. d. c. j. tenuit ip̄e H. Do. s. iij. Douet. qz si est lex p̄ceptina. qz a p̄ncipio ligauit diuēctes ad peccatū. qz p nō obseruati- tiam nō tollit eius dispositio. qz tps nō est modus tollendi obligationē. Alij vō distinguūt int̄ leges q apponūt penas ipso facto. et illas q mandāt pe- nas infligi. vt in p̄mis nō habeat locū cōsuetudo p̄na. cū statim p̄faciēdo incidit in penā et in fa- ctū dānatū. xxij. q. j. audim⁹. d. an. distinguit qz aut lex p̄ceptina emanauit in fauorē puatū. et p̄e tollit cōsuetudinē. Sicut p̄t tolli pacto et renuncia- tione. d. l. de quibz. Aut emanauit in honorez dei. aut fauorē publicū. et tūc si subditi nō obseruauerūt scitē supioze et patētē. talis lex nō ligat. nec requirit̄ aliā p̄scriptio. qz et q̄ superior videt et patēt. nō videt̄ velle qz lex sua vinculū inciat. Sed si superior ignorat. tūc peccat̄ diuēctēdo. S. p̄ H. Do. et d. an. videt̄ ter. in. d. c. fi. vbi text⁹ aperte p̄bat qz oīs lex humana p̄t tolli p̄suetudinē. dūmō sit rōnabilis et legitime p̄scripta. vñ ibi solū reseruat̄ p̄ cōsuetu- dinē ius diuinū. nec puati dicunt̄ tollere legē supe- rioris. s. ipse superior p̄sensum p̄stando huic p̄sue- tudini in eo qd statuunt iura. vt p̄ cōsuetudinem possit tolli ius positinū. d. c. fi. Et ideo distinguit̄ qz aut lex p̄ceptina nunq̄ fuit recepta in obseruati- tia scitē legislatoze. valente p̄dicere et nō cōtradi- cente et talis lex nō ligat. Et puto qz nō requiratur tps ad inducendā p̄scriptionē. s. sufficit bin⁹ vel tri- nus actus in cōtrariū. qz hic nō agim⁹ de p̄scribere do p̄ legē. s. de impediēdo vinculū. nā p̄ binū vel trinū actuz apparet de p̄sensu superioris. ar. d. c. Ita nos. Si vō aliq̄ obseruat̄. et aliq̄ non in eodē loco. tūc nō seruātes nō vident̄ excusari. vt in. c. cū iam dudū. de p̄b. Intellige tñ hoc: qm maior ps seruat̄. tūc minor ps nō excusat̄. et tūc intelligit̄ illud dictū multa p̄ patientiā tollerant̄ et. Aut superior ignorat et tūc puto qz requiratur p̄scriptio. xl. annor. dūmō cōsuetudo sit rōnabilis. vt qz fundat̄ sup aliq̄ rōe vt in. d. c. fi. Nec ob. qz a p̄ncipio hoies peccauerūt diuēctēdo. nā duplex potest esse r̄sio. P̄mō qz si moti fuerūt ex aliq̄ rōnabili causa nō peccauerūt: qz ipsemet superior in dultisset. Ad hoc qd notatur in. c. erit autē. iij. di. vbi tria requirunt ad hoc. vt lex liget. P̄mō qz sit facta p̄ eum qz habet potestatem condendi legem. Secundo qz sit publice. p̄mulga- ta. Tercio qz p̄ inferiores seu subditos sit suscepta. Secundo respondet qz successores eorum qui con- trauerunt nō peccauerunt. quia potuerunt exti- mare: qz ex aliqua rationabili causa illa lex non sit in obseruantia. Si vō lex p̄ceptina fuit recepta. sed tamen per dissuetudinē contranentum est. Dic vt supra. Et qz lex p̄ceptina non illaqueat scitē su- perioze: et non contradicente. allego bonum textū cum glo. xx. distinc. c. j. et. c. cum olim de cle. conti. In consuetudine autē inducenda in sacramenta- libus exigitur tacitus consensus pape. aliter non li- gat. Ita voluit glo. notabilis in. c. vir. de secundis nuptijs. + Additio ad d. p̄ d. no. fi. an. d. an. qz nō est p̄prie p̄suetudo. nā fm Panor. in. c. j. e. t. appellacione consuetudinis intelligit de ea q tenet. et q iā p̄scripta ē. vt in. c. eu- mana. de elec. De hac p̄suetudine in delictis. vide s. singularia. c. Adulatio. An autē cōsuetudo possit derogare legi positine etiā p̄ceptiue. Rū. panor. in. c. j. de tre. et pace. post glo. ibi. dicit qz lex positina etiā p̄ceptina non obligat ad p̄ctm si nō fuit morib⁹ vtentū recepta. vel si in dissuetudinē abiit. Et hāc opinionē tenet Hof. et Inno. et Hosti. in sum. Sed in. d. c. j. tenuit ip̄e H. Do. s. iij. Douet. qz si est lex p̄ceptina. qz a p̄ncipio ligauit diuēctes ad peccatū. qz p nō obseruati- tiam nō tollit eius dispositio. qz tps nō est modus tollendi obligationē. Alij vō distinguūt int̄ leges q apponūt penas ipso facto. et illas q mandāt pe- nas infligi. vt in p̄mis nō habeat locū cōsuetudo p̄na. cū statim p̄faciēdo incidit in penā et in fa- ctū dānatū. xxij. q. j. audim⁹. d. an. distinguit qz aut lex p̄ceptina emanauit in fauorē puatū. et p̄e tollit cōsuetudinē. Sicut p̄t tolli pacto et renuncia- tione. d. l. de quibz. Aut emanauit in honorez dei. aut fauorē publicū. et tūc si subditi nō obseruauerūt scitē supioze et patētē. talis lex nō ligat. nec requirit̄ aliā p̄scriptio. qz et q̄ superior videt et patēt. nō videt̄ velle qz lex sua vinculū inciat. Sed si superior ignorat. tūc peccat̄ diuēctēdo. S. p̄ H. Do. et d. an. videt̄ ter. in. d. c. fi. vbi text⁹ aperte p̄bat qz oīs lex humana p̄t tolli p̄suetudinē. dūmō sit rōnabilis et legitime p̄scripta. vñ ibi solū reseruat̄ p̄ cōsuetu- dinē ius diuinū. nec puati dicunt̄ tollere legē supe- rioris. s. ipse superior p̄sensum p̄stando huic p̄sue- tudini in eo qd statuunt iura. vt p̄ cōsuetudinem possit tolli ius positinū. d. c. fi. Et ideo distinguit̄ qz aut lex p̄ceptina nunq̄ fuit recepta in obseruati- tia scitē legislatoze. valente p̄dicere et nō cōtradi- cente et talis lex nō ligat. Et puto qz nō requiratur tps ad inducendā p̄scriptionē. s. sufficit bin⁹ vel tri- nus actus in cōtrariū. qz hic nō agim⁹ de p̄scribere do p̄ legē. s. de impediēdo vinculū. nā p̄ binū vel trinū actuz apparet de p̄sensu superioris. ar. d. c. Ita nos. Si vō aliq̄ obseruat̄. et aliq̄ non in eodē loco. tūc nō seruātes nō vident̄ excusari. vt in. c. cū iam dudū. de p̄b. Intellige tñ hoc: qm maior ps seruat̄. tūc minor ps nō excusat̄. et tūc intelligit̄ illud dictū multa p̄ patientiā tollerant̄ et. Aut superior ignorat et tūc puto qz requiratur p̄scriptio. xl. annor. dūmō cōsuetudo sit rōnabilis. vt qz fundat̄ sup aliq̄ rōe vt in. d. c. fi. Nec ob. qz a p̄ncipio hoies peccauerūt diuēctēdo. nā duplex potest esse r̄sio. P̄mō qz si moti fuerūt ex aliq̄ rōnabili causa nō peccauerūt: qz ipsemet superior in dultisset. Ad hoc qd notatur in. c. erit autē. iij. di. vbi tria requirunt ad hoc. vt lex liget. P̄mō qz sit facta p̄ eum qz habet potestatem condendi legem. Secundo qz sit publice. p̄mulga- ta. Tercio qz p̄ inferiores seu subditos sit suscepta. Secundo respondet qz successores eorum qui con- trauerunt nō peccauerunt. quia potuerunt exti- mare: qz ex aliqua rationabili causa illa lex non sit in obseruantia. Si vō lex p̄ceptina fuit recepta. sed tamen per dissuetudinē contranentum est. Dic vt supra. Et qz lex p̄ceptina non illaqueat scitē su- perioze: et non contradicente. allego bonum textū cum glo. xx. distinc. c. j. et. c. cum olim de cle. conti. In consuetudine autē inducenda in sacramenta- libus exigitur tacitus consensus pape. aliter non li- gat. Ita voluit glo. notabilis in. c. vir. de secundis nuptijs. + Additio ad d. p̄ d. no. fi. an. d. an.

Cozea

¶ An aut ex n̄ vsu inducat̄ consuetudo. Rñ. panor. in. c. Jobes de ele. coniu. post Jo. an. dicit q̄ qñq; nō vsus nō h̄z in se actū tacitū s̄ dispositionē iur̄ neq; in s̄ba neq; in forma. t̄ tūc ex nō vsu nō inducitur consuetudo: nec derogat̄ lex. Pone exempluz. lex dicit hermafroditā esse indicandū fm̄ sexū p̄valentē. l. querit. ff. de sta. ho. tamē si p̄ mille ānos nunq̄ accideret ille casus. nō p̄t̄ dici q̄ sit abrogata illa lex. quia nihil est actū s̄ legem. Vel pone. lex dicit q̄ si dedisti mihi dānū possum agere cōtra te actione legis aq̄ilie. Pone q̄ passus dānū noluit agere. p̄fecto ex hoc nō est inducta consuetudo contra illā legē. q̄ ipsa lex nō necessitat̄ ad vsū. s̄ dat facultatē agendi. Et ideo ex hoc cōcludit̄ q̄ in his q̄ sunt mere facultatis nō inducitur consuetudo. nā in his casibus nihil agit̄ s̄ legem p̄mittentē. Si vō nō vsus h̄z in se tacitū actū s̄ dispositionē iur̄. tūc inducat̄ consuetudo. vt in. d. c. Jobes. nā ibi nō deferēdo tonsurā. videt̄ cōmittere s̄ legē q̄ iniūgit delationē tonsurē.

¶ Que est differētia int̄ consuetudinē et p̄scriptio- nem. Rñ. panor. in. d. c. si dicit q̄ p̄ncipalis differētia est. q̄ ex p̄scriptione acquirit̄ ius p̄uato. siue illud ius trahat̄ ex publico. siue ex p̄uato. Consuetudine vō nō acquirit̄ ius alicui p̄uato. Sed in publico vnde cūq; causet̄. etiā si ius trahat̄ ex p̄uato. vt in. l. venditor. §. si cōstat. ff. co. p̄. vbi p̄z q̄ p̄t̄ introduci consuetudo. q̄ quisq; possit dato p̄cio fodere lapides ex fundo alicui. Et ob dictā legē panor. in. c. dilecti. de arbi. infert̄ ad. q. nunq̄d possit induci consuetudo. vt nobiles alicui castri possint incidere ligna vel animalia pascere infra limites alterius castri vel in fundo alteri. Et dicit q̄ sic. dū modo consuetudo nō sit inducta p̄ violentiam. Ad hoc. c. sup. quibusdā de v. sig. nā quēadmodū posset preferri seu acquiri tota res. ita et vsus rei. Alia differētia. nā in p̄scriptione requirit̄ titulus et bona fides. In consuetudine vō nō. s̄ soluz tēpus. d. l. de quibz. Alia differētia fm̄ l. do. quia p̄scriptio lo cum habet in rebz mobilibz et immobilibz: corpora libus et incorporeis. extra de p̄scrip. auditis. r. c. se. Consuetudo autē in incorporeis tūc. vt futu- tibus. iurisdictionibz. electionibz et h̄mōi. Alia differētia. quia p̄scriptio et p̄uilegiū non concurrunt. extra de fide instrū. inter dilectos. et de p̄scrip. veniens. Sed consuetudo et p̄uilegiū bene concurrunt. extra eo. cū dilectus. et de v. sig. abbate. Alia. quia p̄scriptio p̄p̄e est exclusio actionis siue petitionis. Sed consuetudo est actōnis siue iuris acquisitio de elec. cōstitutis. r. c. in genesi. Alia differētia. quia consuetudo erronea non iuuat. Secus in p̄scriptio- ne. quia titulus putatus. et si verus nō sit. dū tū pbabilis error excuset. dat causam p̄scribendi. ff. p̄ socio. l. vltima.

¶ Cozea. **¶** Vtruz cozea et h̄mōi ludi sint liciti. Rñ. fm̄ Al. in. iij. dist. xvj. q̄ huiusmodi ludi fm̄ se non sunt mali. q̄ bene fieri possunt. Sed triplici de causa possunt fieri male. Primo si fiant ad puocandū libidinem et huiusmodi. Secundo si nō conueniunt p̄one vt

clerici. religiosi et h̄mōi. Tercio si fiant nō cōgruo tempore. s̄ p̄nie. Si vō fiant ex causa alicuius honeste leticie. et a personis secularibus. et congruo tempore et loco. et alijs debitis circūstantijs nō est illicitum.

¶ Vtrum ducentes illicitas cozeas peccent mortaliter. Rñ. fm̄ v̄y. Credo q̄ sic. siue in festis siue in p̄festis si hoc faciunt causa incitandi ad libidinem se vel alios. Aut si cozeas ducunt de consuetudine. Si autē aliquis vel aliqua nō corrupta intentione aliquādo immiscet se huiusmodi cozeis nō audeo dicere q̄ sit peccatū mortale. Sed nec au- deo eum vel eam excusare vel assecurare a peccato mortali. Cum ingerant se periculo puocandi alios ad periculū et libidinem. Nota tamē fm̄ Al. vbi s̄. q̄ quinq; concurrentibus ad cozeas: tales possunt excusari. Primo quādo fiunt debito tempore scilicet gaudij. vt in nuptijs: vel tēpore victorie. vel liberationis hominis vel patrie vel in aduentu amici de terra longinqua. nō ergo tempore ad deuotionem deputato. vt ab aduentu domini vsq; ad epi- phaniam. et a septuagesima vsq; ad pascha. Tamē contrariū obiernat̄. et magis sit abusus in his tem- poribus q̄ in alijs. Secundo q̄ fiant cum p̄sonis honestis. de quibz nō oriatur p̄sumptio mali. non cum leccatoribz vel philocapsis et huiusmodi. Tercio q̄ fiant a p̄sonis secularibus. non a monachis vel monialibus nec clericis vel religiosis. Quarto q̄ honesto modo fiant. Ita q̄ actus inhonesti vel huiusmodi nō immisceant̄. Quinto q̄ cantus ex- citans in talibus. et musica non sit de illicitis. s̄ de moribus vel de deo. Itē requirit̄ cōuenientia loci quia non in ecclesijs vel cymiterijs: aut refectorio fratrum et huiusmodi. Aliud etiā potest addi q̄d est p̄cipuum. s̄. recitudo int̄tionis. ac etiā stabili- tas cōzantis. nam qui ita fragilis est q̄ licet bona int̄tione cōzare incipiat. tamē non exit quin ad libidinem mortalem puocetur: peccat mortaliter se scienter ingerendo. quia exponit se periculo proba- bili mortalis peccati. Et p̄ hoc querit̄ Archi. flo. in summa. quid si quis nō potest vitare peccatū mor- tale. p̄pter fragilitatē suā habitando cū marito. vto- re. patre. matre. filio et filia. An teneat̄ recedere ab illis. Vel an possit in domo stare sine peccato. Re- spōdit q̄ q̄ ille casus defacili cōtingere nō possit tū vbi cōtingeret. nulli dubium est: q̄ a tali p̄ona ob cuius p̄sentiam a mortali abstinere non potest descendendū esset.

¶ Corporale. Corporalia non sunt abluenda per laicos: aut mulieres etiā sanctimoniales: q̄n potius hoc ab- luere p̄tinet ad officij diaconi. cū humilibus mini- stris. de cōse. di. j. nemo. Et eius p̄secratio ad ep̄os p̄tinet d̄n̄rat. de cōse. di. j. consulto. Ibi. ab epi- scopo consecrato. Et debet esse de lino puro. i. non de alia materia mixto. Ideo nō potest fieri de ser- co: nec de p̄ano tincto. Et nota fm̄ Dir. li. j. q̄ cor- poralia semel cōsecrata vel benedicta ab ep̄iscopo. licet postea abluant̄: nō est necesse: vt amplius be- nediciant̄. q̄d nota.